

รายงานการวิจัย

การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กร
แห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

DEVELOPMENT OF RIGHT VIEW IN BUDDHISM-BASED
ADMINISTRATION TO INTEGRITY AND TRANSPARENCY
ORGANIZATION FOR SCHOOL ADMINISTRATORSd IN LOEI
PROVINCE

จักรกฤษณ์ โปตาพล

ประดิษฐ์ ศรีโนนยาง

สุพรรณณี บุญหนัก

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (ววน.)
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประจำปีงบประมาณ 2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รายงานการวิจัย

การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การ
แห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

DEVELOPMENT OF RIGHT VIEW IN BUDDHISM-BASED
ADMINISTRATION TO INTEGRITY AND TRANSPARENCY
ORGANIZATION FOR SCHOOL ADMINISTRATORS IN LOEI
PROVINCE

จักรกฤษณ์ โปตาพล

ประดิษฐ์ ศรีโนนยาง

สุพรรณณี บุญหนัก

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (ววน.)
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประจำปีงบประมาณ 2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพสัมมาทิฏฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนา 2. เพื่อพัฒนาสัมมาทิฏฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนา และ 3. เพื่อประเมินการพัฒนาสัมมาทิฏฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย โดยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัย ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและการตรวจสอบกรอบแนวคิดทฤษฎี ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาสัมมาทิฏฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนา และขั้นตอนที่ 3 ประเมินประสิทธิผลพัฒนาสัมมาทิฏฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนา เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณกับการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง ใช้เทคนิคเชิงปริมาณ ประกอบด้วย 1. ศึกษาสภาพสัมมาทิฏฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย โดยผู้บริหารสถานศึกษาในเขตจังหวัดเลย จำนวน 226 คน 2. พัฒนาองค์ประกอบหลักสัมมาทิฏฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ด้วยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน 3. ประเมินหลักสูตรสัมมาทิฏฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ 6 คน และ 4. และพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย จำนวน 20 รูป/คน

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพสัมมาทิฏฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านพัฒนาผลงานด้วยกรรมดี ด้านการตื่นรู้ของผู้บริหาร ด้านที่ทำงานนอกริมย์ และด้านคนเบิกบาน ตามลำดับ 2. หลักสูตรฝึกอบรมมีเนื้อหาประกอบด้วย 1. การตื่นรู้ในความรับผิดชอบของผู้บริหาร 2. ที่ทำงานนอกริมย์ด้วยคุณธรรมและความโปร่งใส 3. คนเบิกบานจากการสื่อสารและวัฒนธรรม 4. พัฒนาผลงานด้วยกรรมดีปลอดดตุจริต ซึ่งหลักสูตรประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ จุดหมาย กลุ่มเป้าหมาย เนื้อหาและกิจกรรม การวัดและประเมินผล 3. สัมมาทิฏฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลยในภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยหลังการทดลองมีค่าสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 4. กลุ่มทดลองมีความพึงพอใจในการอบรมหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 5. ความคงทนของการฝึกอบรม หลักจากฝึกอบรมผ่านไปแล้ว 4 สัปดาห์ ยังมีความคงทนเพิ่มขึ้นหลังการอบรม

คำสำคัญ: 1. สัมมาทิฏฐิในการบริหาร 2. บริหารตามหลักพุทธศาสนา 3. องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใส

ABSTRACT

This research aims to: 1. study the state of Right View in Buddhism-based administration, 2. develop Right View in Buddhism-based administration, and 3. evaluate the development of Right View in Buddhism-based administration to foster integrity and transparency among school administrators in Loei Province. The research process consisted of three phases: 1. constructing and verifying the theoretical framework, 2. developing Right View in Buddhism-based administration, and 3. evaluating the effectiveness of the development program. This study employed a mixed-methods approach, combining quantitative research and a quasi-experimental design. The quantitative techniques included: 1. a survey of the state of Right View in Buddhism-based administration among 226 school administrators in Loei Province, 2. the development of core components of Right View in Buddhism-based administration through in-depth interviews with 15 experts, 3. an evaluation of the training curriculum by 6 experts, and 4. the implementation of the training program with 20 school administrators in Loei Province.

The research findings revealed that: 1. The overall state of Right View in Buddhism-based administration to promote integrity and transparency among school administrators in Loei Province was at a high level across all dimensions. 2. The developed training curriculum comprised four key modules: 1. awakening to administrative responsibility, 2. fostering a pleasant and ethical workplace, 3. enhancing communication and cultural harmony, and 4. developing performance through good deeds and anti-corruption. The curriculum included six components: principles, objectives, target group, content and activities, assessment and evaluation. 3. The post-training mean scores of Right View in Buddhism-based administration were significantly higher than the pre-training scores across all dimensions at the 0.01 statistical significance level. 4. Participants expressed a high level of satisfaction with the overall training curriculum. 5. The training's retention effect was sustained four weeks after the program, with an increase in post-training scores.

Keywords: 1. Right View in Administration, 2. Buddhism-based Administration, 3. Integrity and Transparency Organization

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยเรื่องนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย สำเร็จลงได้ดี คณะผู้วิจัยต้องกราบขอบพระคุณ พระธรรมวชิรจินดาภรณ์, รศ.ดร. อธิการบดีที่ส่งเสริมการวิจัย กราบขอบพระคุณ พระครูปลัดสุวัฒนวิสุทธิสารคุณ, ผศ.ดร. รักษาการผู้อำนวยการสถาบันวิจัยญาณสังวร ที่มีพระเมตตาส่งเสริมการเขียนเสนอขอทุนโครงการวิจัยประจำปีงบประมาณทุก ๆ ปี ส่งผลให้คณะผู้วิจัยได้รับความรู้และประสบการณ์อันเป็นประโยชน์สำหรับการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอทุนสนับสนุน และได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยดังที่ปรากฏอยู่นี้ พร้อมทั้งรองศาสตราจารย์ ดร.สุพัฒน์ อนนท์จารย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์อร สดเอี่ยม ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความถูกต้องรายงานวิจัยเล่มนี้ให้มีความถูกต้องและเป็นมาตรฐาน

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ พระครูปลัดสุวัฒนวิสุทธิสารคุณ, ผศ.ดร รักษาการผู้อำนวยการสถาบันวิจัยญาณสังวร ดร.วสันต์ ฉายรัศมีกุล นักวิจัย และบุคลากรสถาบันวิจัยญาณสังวรท่านอื่น ๆ อีกหลายคน ซึ่งไม่สามารถที่จะกล่าวนามจารึกไว้ในหน้านี้ได้ครบทุกคน กราบขอบพระคุณพระสุทธิวิริเมธี, ดร. รองอธิการบดีวิทยาเขตศรีล้านช้าง คณะผู้บริหาร คณะกรรมการศูนย์วิจัยศรีล้านช้าง และบุคลากรท่านอื่น ๆ ที่ช่วยให้การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย รวมทั้งเป็นกำลังใจในการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณ พระครูปลัดจักรพล สิริธโร, ดร. พระมหาวัฒน์นาสุรจิตโต, ดร. พระมหาพงศ์พรทิตย์ สุธีโร, ดร. นายทวีศักดิ์ ไครบุตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เตชทัต ปักสังขานย์ ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่า เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องทั้งด้านภาษา เนื้อหา ระเบียบวิธี และเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยช่วยให้คำแนะนำแก้ไขให้สมบูรณ์ และสำเร็จได้ด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณพระอธิการธรรมวิโรจน์ สุริโย และขอขอบคุณ ดร.สำเนียง พงษ์ผล ดร.ชัยวัฒน์นันทน์ นายไพชยา พิมพ์สาธิต นางสาวสุริณี วัฒนศรีทานัง นางจริยา สุวรรณศรี ที่ช่วยประเมินหลักสูตรอบรม ขอขอบคุณคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ที่สนับสนุนและช่วยเหลือเกี่ยวกับงานวิจัย

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานวิจัยการพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนา เพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลยเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่องานวิชาการและผู้สนใจในการบริหารเชิงพุทธ

จักรกฤษณ์ โปตาพล

หัวหน้าโครงการวิจัยและคณะ

28 กุมภาพันธ์ 2568

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่	
1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ปัญหาวิจัย	4
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย	5
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	5
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	7
1.7 หน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้	8
2 แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
2.1 แนวคิดการบริหารตามหลักพระพุทธศาสนา	9
2.2 แนวคิดหลักสัมมาทิฐิ	14
2.3 แนวคิดองค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใส	17
2.4 แนวคิดสัมมาทิฐิในการบริหาร	22
2.5 สภาพพื้นที่การวิจัย	30
2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
2.7 สรุปกรอบแนวความคิด	42
3 วิธีดำเนินการวิจัย	43
3.1 ระเบียบวิธีวิจัย	43
3.2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	43

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
4.1 ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและการตรวจสอบกรอบแนวคิดทฤษฎี	52
4.2 ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาสัมมาทฤษฎีในการบริหารตามหลักพุทธศาสนา	62
4.3 ขั้นตอนที่ 3 ประเมินการพัฒนาสัมมาทฤษฎีในการบริหารตามหลักพุทธศาสนา	68
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	73
5.1 สรุปผลการวิจัย	73
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	77
5.3 ข้อเสนอแนะการวิจัย	82
บรรณานุกรม	84
ภาคผนวก	89
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	90
ภาคผนวก ข การประเมินความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม	111
ภาคผนวก ค การประเมินความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	115
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบตรวจความเที่ยงเครื่องมือวิจัย	118
ภาคผนวก จ รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เก็บข้อมูล	120
ภาคผนวก ฉ รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิการประเมินหลักสูตรฉบับร่าง	123
ภาคผนวก ช รายชื่อผู้เข้าร่วมอบรม	125
ภาคผนวก ซ หนังสือราชการ	128
ภาคผนวก ฌ รูปภาพประกอบการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	155
ภาคผนวก ฎ หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	160
ภาคผนวก ฏ หลักสูตรการอบรม	162
ประวัตินักวิจัย	179

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 3.1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
ตารางที่ 4.1	จำนวนและร้อยละข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	52
ตารางที่ 4.2	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสภาพสัมมาทิว ในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรม และความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย โดยภาพรวม	53
ตารางที่ 4.3	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสภาพสัมมาทิว ในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรม และความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ด้านการตื่นรู้ของผู้บริหาร	54
ตารางที่ 4.4	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสภาพสัมมาทิว ในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรม และความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ด้านที่ทำงานนอกริรมย์	55
ตารางที่ 4.5	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสภาพสัมมาทิว ในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรม และความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ด้านคนเบิกบาน	56
ตารางที่ 4.6	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสภาพสัมมาทิว ในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรม และความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ด้านพัฒนาผลงานด้วยกรรมดี	57
ตารางที่ 4.7	เนื้อหาและกิจกรรมของหลักสูตรระยะสั้นภาวะผู้นำตาม หลักพรหมวิหารธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย	64
ตารางที่ 4.8	การวัดและประเมินผลของหลักสูตรสัมมาทิวในการบริหารตาม หลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใส ของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย	65

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า	
ตารางที่ 4.9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมของหลักสูตร จากผู้ทรงคุณวุฒิ	66
ตารางที่ 4.10	ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ	68
ตารางที่ 4.11	ผลการเปรียบเทียบก่อนและหลังการใช้หลักสูตรอบรม	68
ตารางที่ 4.12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของ กลุ่มทดลองหลักสูตรสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนา เพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถาน ศึกษาในจังหวัดเลย	69
ตารางที่ 4.13	ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะก่อนและหลังการใช้หลักสูตร ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม สัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนา เพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดเลย	71

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 2.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	42
ภาพที่ 3.1	ขั้นตอนการวิจัย	51
ภาพที่ 4.1	องค์ประกอบหลักสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนา	62
ภาพที่ 4.2	ผลการศึกษาความคงทนของสมรรถนะผู้นำตามหลักพรหมวิหารธรรม	72

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารงานโรงเรียนมีความสำคัญต่อการดำเนินงานในองค์กร นอกจากการบริหารและจัดการศึกษาตามอำนาจที่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนแล้ว รัฐบาลได้มีการปฏิรูประบบราชการเพื่อบริการประชาชนให้มีความพึงพอใจในการบริการภาครัฐมากขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าวหน่วยงานต้องนำระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2542 มาถือปฏิบัติ ให้การบริหารจัดการของสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่นักเรียนและเป็นสถานศึกษาของรัฐ จึงต้องนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า “ธรรมาภิบาล” มาบูรณาการในการบริหารและจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนในฐานะที่เป็นนิติบุคคล หลักการดังกล่าวได้แก่ ด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านความมีส่วนร่วม ด้านความรับผิดชอบ ด้านความคุ้มค่า หลักธรรมาภิบาลสามารถบูรณาการเข้ากับการดำเนินงานของสถานศึกษา ได้แก่ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล การดำเนินงานด้านวิชาการและการบริหารทั่วไป ซึ่งเป้าหมายในการจัดการศึกษาคือ ทำให้ผู้เรียนเป็นคนดี เก่ง มีความสุข ต่อสังคมสืบต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตามมาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจบริหารจัดการ ไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้มีความรู้ และเป็นผู้นำด้านวิชาการ มีความรู้ มีทักษะ มีประสบการณ์ด้านการบริหารงาน มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และที่สำคัญต้องเป็นผู้มีคุณธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดี (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564)

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment) เป็นการประยุกต์แนวคิดของการประเมินคุณธรรมการดำเนินงาน (Integrity Assessment) ขององค์กรต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จคือ องค์กรต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption and Civil Rights Commission: ACRC) จากสาธารณรัฐเกาหลี และบูรณาการเข้ากับดัชนีวัดความโปร่งใสของสำนักงาน ป.ป.ช. โดยได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดการประเมินคุณธรรมและ

ความโปร่งใสการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ และสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญและจำเป็นในการประเมิน โดยจำแนกองค์ประกอบหลักเป็นองค์ประกอบย่อย ประเด็นการประเมิน และแปลงไปสู่คำถามที่ใช้ในการสอบถามความคิดเห็นหรือรวบรวมจากข้อมูลเอกสาร/หลักฐานของหน่วยงาน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2562)

ประเทศไทยมีศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติและเจริญมั่นคงในประเทศไทยมานาน พุทธศาสนากับคนไทยจึงมีความผูกพันกันมากจนไม่สามารถแยกออกจากกันได้ มีความเกี่ยวข้องและเป็นที่มาของขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิต ทักษะคิดและความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ ของคนไทยมาโดยตลอด ดังนั้น หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา จึงถูกนำไปประยุกต์ใช้กับการปกครองและการบริหารจัดการในสังคมไทย หลักธรรมหรือคำสั่งสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น ถึงแม้ว่าจะมีมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล แต่ทุกหลักธรรมยังคงทันสมัยอยู่เสมอ มีประโยชน์ต่อชุมชน สังคมและประเทศชาติ สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นเครื่องดำเนินชีวิตและแนวทางในการบริหารงานภายในหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

พระพุทธศาสนาให้ความสำคัญแก่ทฤษฎีสูงที่สุดประการหนึ่ง เพราะเป็นปัจจัยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตและสังคม ในเมื่อทฤษฎีชนิดใดได้รับการยอมรับและเป็นหลักของการดำเนินชีวิตในสังคม ตลอดถึงเป็นกรอบกำหนดแนวทางให้แก่คนในสังคมเป็นกำลังส่งเสริมให้ชีวิตและสังคมให้ดำเนินไปภายใต้กรอบแห่งทฤษฎีนั้น สัมมาทฤษฎี จึงมีความสำคัญและสามารถเป็นตัวชี้ นำกำกับทิศทางการดำเนินชีวิตตั้งแต่ต้นจนจบ การพัฒนาชีวิตของคนในสังคมเป็นศูนย์กลางของความรู้เกี่ยวกับการแก้ปัญหาของชีวิตตามหลักพระพุทธศาสนา สัมมาทฤษฎี เป็นกระบวนการพัฒนาขั้นพื้นฐาน คือ เริ่มต้นด้วยความเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรมจนถึงการได้บรรลุมรรคผล ยิ่งไปกว่านั้นสัมมาทฤษฎียังแสดงความสัมพันธ์กับองค์มรรคอื่น ๆ ในการเกี่ยวพันกันและกันเป็นต้นเหตุให้ การดำเนินชีวิตในทางสังคม คือ ศิล ด้านจิตใจ คือ สมานธิและปัญญาให้มีการพัฒนาไปด้วยกัน (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2556)

สัมมาทฤษฎีมีบทบาทสำคัญมากในการศึกษาหรือการพัฒนาชีวิต และสังคม กล่าวได้ว่า “คนเริ่มมีการศึกษาเมื่อเขามีสัมมาทฤษฎี” ดังนั้น สัมมาทฤษฎีจึงเป็นแหล่งรวมของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาชีวิตทั้งหมดนับตั้งแต่รู้ว่า อะไรคือปัญหาชีวิต อะไรคือสาเหตุของปัญหา อะไรคือเป้าหมายของชีวิต และอะไรคือวิถีทางจะไปสู่เป้าหมายนั้น ด้วยเหตุนี้ในกระบวนการพัฒนาชีวิตตามหลักพุทธศาสนาจึงได้ยกให้สัมมาทฤษฎีจึงเป็นตัวนำเป็นประจักษ์ประทีปส่องนำทาง พระพุทธศาสนาเชื่อว่า สัมมาทฤษฎี คือ ความเห็นที่ถูกต้องทำให้เกิดการรู้จักคิดเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่ช่วยนำพฤติกรรมจะทำให้การปฏิบัติดำเนินไปอย่างถูกต้องพอดีและเป็นการกระทำอย่างมีเป้าหมายที่เกื้อกูลประโยชน์ ตนเองก็ได้ความเข้าใจ มีความมั่นใจเป็นกุศล โปร่งผ่องใส เช่น การสนทนาที่มีแต่คำพูดที่เป็นประโยชน์ถูกต้องไม่มีการกล่าวคำหยาบ ว่าร้ายแก่

ใคร นอกจากคำนึงถึงคุณค่าเพื่อชีวิต คือ ความถูกต้อง การไม่พูดเบียดเบียนทำร้ายใคร โยนิโสมนสิการยังช่วยให้คำนึงในทางเกื้อกูลผู้อื่นและแก่สังคมอีกด้วย (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2556)

ผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในองค์กร ในฐานะผู้นำ ที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้คนในองค์กรเกิดความศรัทธาในผู้นำให้บุคลากรเต็มใจเดินตามไปสู่เป้าหมายขององค์กร ทำให้เกิดประสิทธิผลต่อองค์กรในทุก ๆ มิติ โดยเฉพาะองค์กรการศึกษา ถือเป็นหน่วยงานสำคัญที่ผู้นำถูกคาดหวังในระดับคุณธรรมที่สูง เพราะเป็นสถานที่ป่มเพาะเด็กและเยาวชนที่จะก้าวเป็นทรัพยากรของชาติที่พึงประสงค์ในเรื่องความเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขในการใช้ชีวิตในอนาคต แต่ในความเป็นจริงในปัจจุบัน ผู้บริหารหลาย ๆ คนถูกร้องเรียนและมีปัญหาในเรื่องความธรรมและจริยธรรมในหลาย ๆ ประเด็น

วรภัทร์ ภูเจริญ และคณะ (2566) กล่าวว่า สัมมาทิฐิเป็นกรอบแนวคิดที่ใช่ เปรียบเทียบกับผู้บริหารสูงสุดมีหน้าที่กำหนดนโยบายว่าองค์กรนี้ควรมีกรอบแนวคิดอะไร ทำอะไรได้ ทำอะไรไม่ได้ ดังนั้นสัมมาทิฐิจึงใช้เป็นแนวทางการแก้ปัญหาต่าง ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรอยู่กับการเร่งให้ผู้บริหารได้ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องสัมมาทิฐิเข้าใจหลักการปฏิบัติ สามารถสร้างเสริมลักษณะนิสัย โดยใช้คำอธิบายเรื่องของหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา สร้างศรัทธาในคุณพระรัตนตรัย และพุทธศาสนสุภาษิต ในการบริหารจัดการและเจริญปัญญา เพราะคนมีสัมมาทิฐิ หรือความเห็นที่ถูกต้อง ความเป็นปกติ คือคนที่มีศีลธรรม คือไม่ทำในสิ่งที่คนชั่วทำกัน

จังหวัดเลยมีจำนวนสถานศึกษา 538 แห่ง ในสังกัดต่าง ๆ มีบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 8,897 คน ใน 14 อำเภอ 89 ตำบล 916 หมู่บ้าน โดยกำหนดแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัดไว้ในวิสัยทัศน์ไว้ว่า “สร้างการศึกษาคุณภาพ เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง อย่างยั่งยืน” โดยมียุทธศาสตร์ที่ 6 ว่าด้วยการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารการศึกษา ประกอบด้วย 1. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็ก 2. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล 3. โครงการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีส่วนร่วม 4. โครงการส่งเสริมและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา และ 5. โครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเลย, 2564, หน้า 53)

ปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลยเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 13 มิถุนายน ที่หน้าศาลากลางจังหวัดเลย มีการชุมนุมของกลุ่มคณะครูโรงเรียนแห่งหนึ่งพร้อมด้วย นักเรียน ผู้ปกครอง กว่า 50 คน ร้องศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดเลย ผ่านผู้ว่าราชการจังหวัดเลย ประธานคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) เลย เพื่อให้ย้ายผู้อำนวยการโรงเรียนโดยเร่งด่วนโดยผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามารับหนังสือ โดยเนื้อหาในหนังสือระบุว่า “ด้วยคณะผู้ปกครองนักเรียน ศิษย์เก่าโรงเรียน มีความประสงค์ให้ย้าย ผู้อำนวยการโรงเรียนออกจากโรงเรียนโดยเร่งด่วนภายใน 24 ชั่วโมง เนื่องจากบริหารโรงเรียน

ไม่โปร่งใส กัดซี่เข็มเหงครุมา เป็นเวลานานและการบริหารงานอาหารกลางวันไม่โปร่งใส เช่น มีนโยบายไม่ชอบสื่อทุจริตให้มีเงินทอนจากอาหารกลางวันโดยมีหลักฐานการส่งมอบเงินให้ครูฝ่ายการเงินทุกเดือนมีการเรียกเก็บเงินจากนักเรียนระดับมัธยม แต่ไม่ได้นำเงินในส่วนนั้นมาจัดอาหารกลางวันแต่อย่างใด สร้างความแตกแยกในชุมชนและในโรงเรียน ผู้ปกครองไม่มีความมั่นใจในการบริหารงาน (มติชนออนไลน์, 2565, 13 มิถุนายน)

ดังนั้นในฐานะที่ผู้วิจัยทำหน้าที่ผลิตผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดเลย จึงสนใจศึกษาการพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย เพื่อพัฒนาผู้บริหารให้สามารถสถานศึกษาในจังหวัดเลยให้เป็นองค์กรที่มีคุณธรรมและความโปร่งใสในอนาคต

1.2 ปัญหาวิจัย

1.2.1 สภาพสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย เป็นอย่างไร

1.2.2 การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลยเป็นอย่างไร

1.2.3 การประเมินการพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลยเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาสภาพสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

1.3.2 เพื่อพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

1.3.3 เพื่อประเมินการพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1.4.1 ขอบเขตเนื้อหา การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย เป็นแนวคิดที่พัฒนามาจาก แนวคิดการบริหารตามหลักพระพุทธศาสนา แนวคิดหลักสัมมาทิฐิ แนวคิดองค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใส

1.4.2 ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย จำนวน 538 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางเครย์ซีและมอร์แกน (Krejcie&Morgan, 1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 226 คน ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยยึดตามสังกัดสถานศึกษา หลังจากนั้นจึงทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลากเพื่อระบุผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มเป้าหมายในการทดลองภาคสนามคือ ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย จำนวน 20 รูป/คน

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ สถานศึกษาในจังหวัดเลย

1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา ดำเนินการวิจัยระหว่างเดือนเมษายน 2567 – เดือนธันวาคม 2567

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 การบริหารตามหลักพระพุทธศาสนา หมายถึง การบริหารโดยการนำหลักธรรมพระพุทธศาสนาบูรณาการเพื่อทำให้เกิดผลต่อการมีอิทธิพลเหนือบุคลากรในเชิงบวกเพื่อการขับเคลื่อนองค์กรให้เป็นตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

1.5.2 สัมมาทิฐิ หมายถึง กรอบแนวคิดที่ถูกต้องตามความเห็นชอบเห็นตรง ความเข้าใจที่ถูกต้องจริงต่อการเปลี่ยนแปลง สำหรับการมองโลกและวิถีชีวิตในสังคมของกระบวนการทางความคิดและสร้างสรรค์จิตใจ สู่การกำหนดความเชื่อทางจิตใจจะแสดงออกมาให้ปรากฏทางกาย ทางวาจา และทางใจ การทำงานและการประกอบอาชีพ ที่สุจริต ถูกต้อง ไม่ผิดศีลธรรม ไม่เป็นไปเพื่อเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

1.5.3 องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใส หมายถึง องค์การที่มีระบบและกลไกการเปิดเผยและเข้าถึงข้อมูลเพื่อเป็นการแสดงเจตจำนงสุจริต เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมและตรวจสอบ พร้อมทั้งจะรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นในการบริหารและการปฏิบัติงาน มีมาตรการส่งเสริมและป้องกันให้หน่วยงานปลอดจากการทุจริต สร้างวัฒนธรรมสุจริตและการสื่อสารเชิงบวกภายในในหน่วยงาน มีมาตรฐานและคุณธรรมในการปฏิบัติงาน

ด้านความโปร่งใส หมายถึง ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ด้วยความโปร่งใส มีคุณธรรม มีระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามหลักธรรมาภิบาล

ด้านความพร้อมรับผิด หมายถึง มีเจตจำนงสุจริตในการบริหารงานและมีความพร้อมที่จะรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นในการบริหารและการปฏิบัติงาน

ด้านความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน หมายถึง มีมาตรการส่งเสริมและป้องกันให้หน่วยงานปลอดจากการทุจริตในเชิงนโยบายการทุจริตต่อหน้าที่ โดยไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการเอื้อประโยชน์หรือรับสินบน

ด้านวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร หมายถึง สร้างวัฒนธรรมสุจริตในหน่วยงานและสืบทอดวัฒนธรรมสุจริต ที่ไม่ทนต่อการทุจริตทั้งปวงให้เกิดความละอายและเกรงกลัวต่อการทุจริต มีมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมทั้งป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

ด้านคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน หมายถึง มีมาตรฐานและคุณธรรมในการปฏิบัติงาน โดยกำหนดเป็นมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ชัดเจนตามหลักการ “ครองตน ครองคน ครองงาน” มีคุณธรรมในการปฏิบัติและบริหารงานเกี่ยวกับงานบุคคล งบประมาณ มอบหมายงาน และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน

ด้านการสื่อสารภายในหน่วยงาน หมายถึง มีวัฒนธรรมการสื่อสารเชิงบวกภายในองค์กร เพื่อส่งเสริมการสร้างบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงานร่วมกัน

1.5.4 สัมมาทิฐิในการบริหาร หมายถึง กรอบแนวคิดที่ถูกต้องของผู้บริหารเพื่อสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษาให้ก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสแบบองค์รวม จากการตื่นรู้ของผู้บริหาร ในการพัฒนาโรงเรียนโดยการยึดมั่นในความถูกต้อง มีกระบวนการบริหารจัดการที่ดี สถานที่ทำงานนำทำงานด้วยวัฒนธรรมการยึดมั่นในความดี บุคลากรทำงานอย่างมีความสุข

การตื่นรู้ของผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารเปิดรับสิ่งใหม่ ๆ ตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อองค์กร สังคม และโลก เพื่อพัฒนาเป้าหมายองค์กรให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์ของโลกในการเป็นสถานศึกษาที่มีระบบและกลไกการเปิดเผยและเข้าถึงข้อมูลเพื่อเป็นการแสดงเจตจำนงสุจริต

ที่ทำงานนำอภิมรย์ หมายถึง สถานศึกษาได้กำหนดคุณค่า และวัฒนธรรมขององค์กรในการเป็นแกนการบริหารและสร้างบรรยากาศการทำงานเชิงบวก ในดำเนินงานขององค์กรที่เน้นบุคลากรเป็นสำคัญในความยุติธรรม และความเท่าเทียมของบุคลากรเพื่อทำให้เกิดความสุขในการทำงานทั้งกายและใจ

คนเบิกบาน หมายถึง บุคลากรได้รับการพัฒนาให้มีความก้าวหน้าในการทำงานสอดคล้องกับความรู้ความสามารถ มีการสื่อสารการประเมินผลการปฏิบัติงานให้ชัดเจน โดยยึดมั่นในระเบียบกฎหมาย และเป็นธรรม

พัฒนาผลงานด้วยกรรมดี หมายถึง การปรับปรุง แก้ปัญหาการทำงานของบุคลากรด้วยระบบคุณธรรม สามารถตรวจสอบได้ เพื่อยกระดับผลการดำเนินงานขององค์กรให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม ตลอดจนให้เป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร ทั้งในความรับผิดชอบต่อหน้าที่การผลิตนักเรียน และการพัฒนาชุมชนไปอย่างพร้อมเพรียงกัน

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในเชิงวิชาการและการนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ดังนี้

1.6.1 เป็นการวิจัยที่จะก่อให้เกิด “เกิดองค์ความรู้” จากรูปแบบการพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

1.6.2 เป็นการวิจัยที่จะก่อให้เกิด “ผู้บริหาร” เกิดการพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนา

1.6.3 เป็นการวิจัยที่จะก่อให้เกิด “องค์กร” ก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใส

1.7 หน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้

หน่วยงานที่จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ คือ หน่วยงานต้นสังกัดของสถาบันการศึกษาในจังหวัดเลยทั้งหมด ประกอบด้วย

- 1.7.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
- 1.7.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2
- 1.7.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3
- 1.7.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย - หนองบัวลำภู
- 1.7.5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษจังหวัดเลย
- 1.7.6 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
- 1.7.7 สำนักงาน กศน.จังหวัดเลย
- 1.7.8 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
- 1.7.9 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- 1.7.10 กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
- 1.7.11 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- 1.7.12 กองก๊กับกับการตำรวจตระเวนชายแดน

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนาสัมมาทิฐีในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิดและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ครอบคลุมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดการบริหารตามหลักพระพุทธศาสนา
- 2.2 แนวคิดหลักสัมมาทิฐี
- 2.3 แนวคิดองค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใส
- 2.4 แนวคิดสัมมาทิฐีในการบริหาร
- 2.5 สภาพพื้นที่การวิจัย
- 2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 สรุปกรอบแนวความคิดการวิจัย

2.1 แนวคิดการบริหารตามหลักพระพุทธศาสนา

ในการบริหารสมัยใหม่ได้มีการนำหลักพระพุทธศาสนาเข้ามาบูรณาการกับศาสตร์การบริหาร โดยมีชื่อเรียกที่แตกต่างกัน เช่น พุทธวิธีการบริหาร การบริหารเชิงพุทธ การบริหารวิถีพุทธ หรือการบริหารตามแนวทางพระพุทธศาสนา แต่ล้วนเกี่ยวข้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่มีคุณค่า เป็นคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ยังทันสมัยอยู่ตลอดเวลาอย่างไม่จำกัดกาล

2.1.1 ความหมายการบริหารตามหลักพระพุทธศาสนา

การบริหารตามหลักพระพุทธศาสนาเรียกแตกต่างกัน เช่น พุทธวิธีการบริหาร การบริหารเชิงพุทธ การบริหารวิถีพุทธ หรือการบริหารตามแนวทางพระพุทธศาสนาโดยมีนักวิชาการได้ให้ความหมายดังนี้

บุญทัน ดอกไธสง (2528, หน้า 305-307) ได้อธิบายว่า การบริหารเชิงพุทธ คือ การเน้นการบริหารกาย บริหารงาน บริหารใจ รูปแบบของการบริหารที่ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของผู้นำหรือผู้บริหารงาน ในองค์กรว่ามีจุดมุ่งหมายของผู้บริหารที่จะยังประโยชน์ให้เกิดขึ้นแก่ประชาชนหรือผู้ร่วมองค์กรเดียวกัน

พระเทพเวที (ประยูรย์ ปยุตโต) (2535, หน้า 128) ได้อธิบายว่า การบริหารเชิงพุทธ คือ การปกครองหรือการบริหารเป็นสิ่งที่ควรจัดการให้เหมาะสมและสอดคล้องต่อความเป็นจริง ผู้บริหารหรือผู้ปกครองควรปฏิบัติตนโดยใช้ธรรมะเป็นใหญ่ต่อการบริหารอันจะนำไปสู่ประโยชน์สูงสุดขององค์กร

ไชย ฌ พล (2537, หน้า 59) ได้อธิบายว่า การบริหารเชิงพุทธ คือ การใช้ธรรมะในการปกครองโดยหลักการหรือวิธีการใด ๆ ที่พิสูจน์แล้วว่า เอื้ออำนวยประโยชน์ทุกฝ่าย เกื้อกูลความสุขทั้งในปัจจุบันอนาคตและที่สุดแห่งชีวิตอย่างแท้จริง

ในงานวิจัยนี้เลือกใช้คำว่า การบริหารตามหลักพระพุทธศาสนา หมายถึง การบริหารโดยการนำหลักธรรมพระพุทธศาสนาบูรณาการเพื่อทำให้เกิดผลต่อการมีอิทธิพลเหนือบุคลากรในเชิงบวกเพื่อการขับเคลื่อนองค์กรให้เป็นตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

2.1.2 ความสำคัญของการบริหารเชิงพุทธ

ไชย ฌ พล (2537) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารเชิงพุทธไว้ว่า การบริหารเชิงพุทธเป็นการนำหลักธรรมในพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารองค์กร โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรในองค์กร ควบคู่กับการพัฒนาองค์กรในทุกด้าน ซึ่งมีความสำคัญในหลายประการ ดังนี้

1. สร้างความสมดุลระหว่างความสำเร็จทางธุรกิจกับความสุขของบุคลากร การบริหารเชิงพุทธมุ่งเน้นให้ผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลบุคลากรให้มีความสุขและมีจิตใจที่สงบ ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรในระยะยาว
2. ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในองค์กร การบริหารเชิงพุทธมุ่งเน้นการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้กับบุคลากร ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดีและยั่งยืน
3. พัฒนาความเป็นผู้นำที่มีสติและสมาธิ ผู้บริหารเชิงพุทธจะต้องเป็นผู้นำที่มีสติ สมาธิ และปัญญาในการตัดสินใจ ซึ่งจะช่วยให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและสามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
4. สร้างองค์กรที่มีความโปร่งใสและรับผิดชอบต่อสังคม การบริหารเชิงพุทธส่งเสริมให้ผู้บริหารและบุคลากรมีความโปร่งใส ซื่อสัตย์ และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างความไว้วางใจและความน่าเชื่อถือให้กับองค์กร
5. ส่งเสริมความยั่งยืนขององค์กร การบริหารเชิงพุทธไม่ได้มุ่งเน้นเพียงแค่ความสำเร็จทางธุรกิจในระยะสั้น แต่ยังมองไปถึงการพัฒนาองค์กรให้มีความยั่งยืนในระยะยาว โดยการสร้างสมดุลระหว่างผลประโยชน์ทางธุรกิจกับการดำรงชีวิตที่ดีของบุคลากรและสังคม

การบริหารเชิงพุทธจึงถือเป็นการบริหารที่ครอบคลุมทุกมิติของการพัฒนาคนและองค์กร โดยการใช้หลักธรรมในการกำกับดูแลและพัฒนา ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จที่ยั่งยืนและมีความหมายอย่างแท้จริง

2.1.3 หลักธรรมสำคัญที่ใช้ในการบูรณาการการบริหาร

พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตโต) (2546) ได้กล่าวถึง หลักธรรมที่มีความสำคัญในการบริหาร ไว้หลายหลักธรรม ดังนี้

1. พรหมวิหารธรรม

พรหมวิหารเป็นธรรมสำหรับทุกคนที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ในฐานะเป็น “พรหม” คือ เป็นผู้ มีศักยภาพในการที่จะสร้างสรรค์และธำรงรักษาสังคมไว้ เป็นคุณธรรมพื้นฐานที่ต้องให้มีอยู่ประจำในจิตใจ และเป็นท่าทีของจิตใจที่จะทำให้แสดงออกหรือปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างถูกต้องโดยสอดคล้องกับสถานการณ์ทั้ง 4 ที่เขาประสบ ประกอบด้วย

1. เมตตา มีความปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข มีความปรารถนาดีมอบให้ผู้อื่น รวมทั้ง มีความเมตตาต่อสัตว์ด้วย
2. กรุณา มีความปรารถนาที่จะช่วยเหลือให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ มีความสงสารและเห็นใจเมื่อผู้อื่นประสบความทุกข์ยาก
3. มุทิตา มีความปีติยินดีหรือเห็นผู้อื่นได้ดี ประสบความสำเร็จตามปรารถนา ไม่มี ความอิจฉาริษยา ร่วมชื่นชมยินดีกับความสำเร็จของบุคคลอื่นอย่างจริงใจ
4. อุเบกขา มีการทำจิตใจให้วางเฉย หรือวางใจเป็นกลาง เมื่อประสบพบเห็นบุคคลอื่นหรือตนเองกำลังประสบความทุกข์

2. กัลยาณมิตรธรรม

กัลยาณมิตร คือ มิตรแท้ เพื่อนแท้ เพื่อนตาย เพื่อนที่คอยช่วยเหลือเพื่อนอย่างจริงใจโดยไม่หวังสิ่งใดตอบแทน เป็นมิตรที่หวังดี มีสิ่งดี ๆ ให้กันด้วยความจริงใจ คุณสมบัติของกัลยาณมิตร (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2562)

1. ปิโย น่ารัก ในฐานะเป็นที่สบายใจและสนิทสนม ชวนให้อยากเข้าไปปรึกษา ไต่ถาม
2. ครุ นำเคารพ ในฐานะประพฤติสมควรแก่ฐานะ ให้เกิดความรู้สึกรับรองใจ เป็นที่พึ่งใจ และปลอดภัย
3. ภาวนีโย นำเจริญใจ หรือน่ายกย่อง ในฐานะทรงคุณ คือ ความรู้และภูมิปัญญาแท้จริง ทั้งเป็นผู้ฝึกอบรมและปรับปรุงตนอยู่เสมอ ควรเอาอย่าง ทำให้ระลึกและเอ๋ยอ้างด้วยซาบซึ้งภูมิใจ

4. วตฺตา จ รุจฺจกฺกพฺพตฺตํ ใ้ได้ผล รุจฺจกฺกํ ใ้แข็งแรงใ้เข้าใจ รุจฺจํ ใ้เมื่อไรควรพุดอะไ้อย่างไร คอยใ้คำแนะนําว่ากล่าวตักเตือน เป็นที่ปรึษาที่ดี
5. วจนกฺขมํ อดทนต่อด้อยคำ คือ พร้อมใ้จะรับฟังคำปรึษาช้กถามคำเสนอแนะวิพากษ์วิจารณ์ อดทน ฟังได้ไม่เปื้อน ไม่ฉุนเฉียว
6. คมภีรณฺจ กถํ กตฺตา แถลงเรื่องล้าลึกได้ สามารถอธิบายเรื่องยุ่งยากซับซ้อน ใ้เข้าใจ และใ้เรียนรู้เรื่องราวที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นไป
7. โน จณฺฐาเน นโยชเย ไม่ชักนํานอฐาน คือ ไม่แนะนํานในเรื่องเหลวไหล หรือช้กจงไปนทางเสื่อมเสีย

3. สัปปุริสธรรม 7

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) (2562) อธิบายไว้ว่า สัปปุริสธรรม 7 ประการ พระพุทธเจ้าตรัสไว้ในกรณีที่เป็นคุณสมบัติสำหรับสัปปุริสชน หรือบัณฑิตชน ประกอบด้วย

ธัมมัญญูตา – เป็นผู้รุ้จักเหตุ หมายถึง การมีความรู้และความเข้าใจในเหตุปัจจัยใ้ทำให้เกิดผลต่าง ๆ โดยสามารถวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ได้อย่างรอบคอบ

อตัถัญญูตา – เป็นผู้รุ้จักผล หมายถึง การเข้าใจผลลัพธ์ที่เกิดจากการกระทำต่าง ๆ และสามารถคาดการณ์ผลกระทบใ้อาจเกิดขึ้นจากการตัดสินใจหรือการกระทำ

อตัตัญญูตา – เป็นผู้รุ้จักตน หมายถึง การมีความรู้และความเข้าใจในตนเอง เช่น ความสามารถ จุดแข็ง จุดอ่อน และความต้งการของตน

มัตตัญญูตา – เป็นผู้รุ้จักประมาณ หมายถึง การรุ้จักประมาณในการกระทำ การมีความเข้าใจในขอบเขตใ้เหมาะสมของการกระทำและการบริหารจัดการ

กาลัญญูตา – เป็นผู้รุ้จักกาล หมายถึง การรุ้จักเลือกเวลาที่เหมาะสมในการกระทำหรือการตัดสินใจ การรุ้จักการบริหารเวลาและการดำเนิการในเวลาใ้เหมาะสม

ปริสัญญูตา – เป็นผู้รุ้จักบริษัท หมายถึง การรุ้จักและเข้าใจกลุ่มคนหรือบริษัทใ้อยู่รอบตัว เช่น การรับรู้ถึงความต้องการและลักษณะของร่วมงานหรือกลุ่มเป้าหมาย

บุคคัลัญญูตา – เป็นผู้รุ้จักบุคคล หมายถึง การมีความรู้และความเข้าใจในบุคคลแต่ละคน เช่น บุคลิกภาพ ความสามารถ และจุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อการปฏิบัติตัวและการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนั้น มาลินี สวycastleข้าว (2565) ได้เสนอหลักธรรมที่ใช้เป็นหลักการบริหารองค์การตามหลักการครองตน ครองคน ครองงาน โดยที่หลักธรรมสำหรับการครองตน คือ หลักพรหมวิหารธรรม หลักธรรมสำหรับครองคน คือ หลักสังคหวัตถุธรรม หลักธรรมสำหรับการครองงาน คือ อิทธิบาทธรรม หลักพรหมวิหารธรรมได้นำเสนอไปแล้ว จึงจะนำเสนอหลักสังคหวัตถุธรรม และหลักอิทธิบาทธรรม ต่อเนื่องกันไป

4. สังคหวัตถุธรรม

หลักสังคหวัตถุ 4 เป็นหลักธรรมที่มีวิธีปฏิบัติเพื่อยึดเหนี่ยวจิตใจบุคคลอื่นที่ยังไม่มีความรักนับถือกัน ให้เกิดความรัก ความนับถือ และผูกไมตรีซึ่งกันและกัน เกิดความสนิทสนมกัน และมีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ประกอบด้วย

1. ทาน คือ การให้สิ่งของที่เป็นของตนเองกับบุคคลอื่น ๆ ด้วยความเต็มใจ เพื่อให้ประโยชน์กับผู้รับ การให้เป็นการยึดเหนี่ยวและสมานน้ำใจระหว่างกันอย่างยิ่ง พร้อมทั้งเป็นการผูกมิตรไมตรี ต่อกันอย่างยั่งยืน

2. ปิยวาจา คือ การเจรจาด้วยถ้อยคำไพเราะ อ่อนหวาน พูดชวนให้คนอื่นเกิดความรักและนับถือ พูดคำพูดที่ดีเพื่อผูกใจคนให้เป็นมิตรและมีไมตรีต่อกัน หรือการแสดงความเห็นอกเห็นใจกัน ให้กำลังใจกัน พูดให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน สมานสามัคคีปรองดอง ส่งผลให้คนรักใคร่นับถือและช่วยเหลือเกื้อกูล

3. อุตถจริยา คือ การประพฤติสิ่งที่เป็นประโยชน์ระหว่างกันและเพื่อส่วนรวม เป็นการช่วยเหลือด้วยแรงกายและชวนชวนที่จะช่วยเหลือกิจการงานต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงอย่างจริงจัง เกิดความสำนึกในความผิดชอบชั่วดี หรือการช่วยแนะนำให้เกิดความรู้และประกอบอาชีพอย่างเหมาะสมกับบุคคล

4. สมานัตตตา คือ การวางตนเสมอต้นเสมอปลาย ไม่ถือตัวจนเกินฐานะของตน การวางตนให้เหมาะสมกับฐานะของตนตามสภาพทั้งในฐานะที่เป็นผู้น้อย, ผู้เสมอกันและผู้ใหญ่ ด้วยการเอาใจใส่ปฏิบัติตามฐานะผู้น้อย เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับผู้เสมอกัน และคารวะนอบน้อมเคารพยำเกรงผู้ใหญ่เป็นสำคัญ

5. อิทธิบาท

อิทธิบาทธรรม เป็นหลักธรรมที่เป็นทางแห่งการนำมาซึ่งความสำเร็จของกิจการงาน ประกอบด้วย

1. ฉันทะ คือ ความพอใจ การใฝ่รัก การใฝ่หาความรู้ ใฝ่มุ่งคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และใฝ่ใจในการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง

2. วิริยะ คือ ความพากเพียร พยายาม มืดทนและไม่ท้อถอยในการประกอบกิจการงานนั้น ๆ และปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจที่สุด

3. จิตตะ คือ ความเอาใจใส่ เอาใจจดจ่อ และตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการปฏิบัติงานนั้น ๆ

4. วิมังสา คือ ความหมั่นใช้สติและปัญญาในการพิจารณาไตร่ตรองการปฏิบัติงานให้รอบคอบ และละเอียดถี่ถ้วน ปฏิบัติงานตามหน้าที่เพื่อมุ่งให้งานประสบผลสำเร็จเป็นสำคัญที่สุดและเหมาะสมกับบริบทของงานและสังคม

สรุปได้ว่า หลักธรรมสำคัญที่ใช้ในการบูรณาการการบริหาร ที่มักนำมาใช้ ประกอบด้วย หลักพรหมวิหารธรรม หลักกัลยาณมิตรธรรม หลักสัพบุริสธรรม หลักสังคหวัตถุธรรม และหลักอิทธิบาทธรรม

2.2 แนวคิดหลักสัมมาทิฐิ

หลักสัมมาทิฐิ เป็นหลักธรรมหนึ่งในเจ็ดของหลักธรรมใหญ่ คือ มรรค 8 หรือ อริยมรรค โดยตัวหลักธรรมอริยมรรค หรือ มรรค 8 เป็นหลักธรรมที่นำมาบูรณาการในการบริหารที่ยังไม่แพร่หลายนัก ในงานวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยเห็นความสำคัญจึงได้นำมาศึกษา โดยมีรายละเอียดในการนำเสนอต่อไปนี้

2.2.1 ความหมายหลักสัมมาทิฐิ

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) (2562) ได้กล่าวถึงว่า สัมมาทิฐิ ประกอบด้วย คำ 2 คำ คือ สัมมา + ทิฐิ ในพุทธธรรม ฉบับขยายความ ให้คำอธิบายว่า ทิฐิ หรือเขียนลดรูปเป็น ทิฐิ ซึ่งแปลว่า ความเห็นนั้น หมายถึง ความเชื่อในลัทธิ ทฤษฎี ความเข้าใจตามนัยยะเหตุผล ข้อที่เข้ากับความเข้าใจของตน หลักการที่เห็นสม ข้อที่ถูกต้อง ข้อที่เชิดชูเอาไว้ ความใฝ่นิยม หรือปัจจุบันเรียกกันว่า ค่านิยม รวมไปถึงอุดมการณ์ แนวทัศนะในการมองโลกและชีวิตที่เรียกกันว่า โลกทัศน์และชีวิตทัศน์ต่าง ๆ ตลอดจนทัศนคติขั้นพื้นฐานที่สืบเนื่องมาจากความเห็นความเข้าใจและความใฝ่นิยมเหล่านั้น

พระพุทธวิงศมุนี (บุญมา ทีปธมฺมเถร) (2545) ได้กล่าวว่า สัมมาทิฐิ คือ ปัญญาอันเห็นชอบ เช่น เห็นว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว หรือเห็นว่าทุกข์เป็นผลที่เกิดแต่เหตุ ความดิ้นรนของจิต เป็นเหตุก่อให้เกิดทุกข์ ความดับแห่งความดิ้นรนของจิต เป็นเหตุให้ถึงความดับทุกข์ ความดำเนินปฏิบัติให้เป็นไปโดยชอบ เป็นทางให้ถึงความดับทุกข์

พุทธทาสภิกขุ (2516) แสดงนัยยะทางความหมายของทิฐิโดยนำเอาคำว่า สุตะ ที่แปลว่า ความรู้ (ซึ่งได้จากการศึกษาเล่าเรียน) วางไว้ด้านหน้า จากนั้นนำคำว่า ,ญาณะ' ที่แปลว่า ญาณ คือ

ความรู้ วางไว้ด้านหลัง ส่วนทฤษฎี ที่แปลว่า ความคิดเห็นนั้น วางอยู่ตรงกลางระหว่าง สุตะ กับ ญาณะ สำเร็จรูปเป็น: สุตะ- ทฤษฎี- ญาณะ ทั้งนี้เพื่อให้มองเห็นความหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยให้คำอธิบายไว้ว่า ปัญญาเห็นชอบ

วคิน อินทสระ (2530) กล่าวว่า สัมมาทฤษฎี เป็นความเห็นชอบ คือ ความเห็นถูกต้อง เห็นและเชื่อว่า บุคคลทำดีย่อมได้รับผลดี ทำชั่วได้รับผลชั่ว บาปบุญมีจริง นรกสวรรค์ในโลกอื่นมีจริง ความเห็นถูกต้อง เป็นประโยชน์เกื้อกูลแก่การดำเนิน

สรุปได้ว่า สัมมาทฤษฎี หมายถึง กรอบแนวคิดที่ถูกต้องตามความเห็นชอบเห็นตรง ความเข้าใจที่ถูกต้องจริงต่อการเปลี่ยนแปลง สำหรับการมองโลกและวิถีชีวิตในสังคมของกระบวนการทางความคิดและสร้างสรรค์จิตใจ สู่การกำหนดความเชื่อทางจิตใจจะแสดงออกมาให้ปรากฏทางกาย ทางวาจา และทางใจ การทำงานและการประกอบอาชีพ ที่สุจริต ถูกต้อง ไม่ผิดศีลธรรม ไม่เป็นไปเพื่อเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

2.2.2 ความสำคัญหลักสัมมาทฤษฎี

“เราไม่เห็นธรรมอื่นแม้อย่างหนึ่ง ที่เป็นเหตุให้อุกฤษธรรมที่ไม่เกิดขึ้นก็ไม่เกิดขึ้น หรือที่เกิดขึ้นแล้วก็เสื่อมไป” (อง.เอกก. (ไทย), 20/301/38)

นี่คือ พุทธพจน์ที่บ่งชี้เฉพาะถึงความสำคัญของสัมมาทฤษฎี ที่เป็นจุดเริ่มแรกของสิ่งทั้งปวง ในมรรค 8 เริ่มต้นที่ สัมมาทฤษฎี คือ ความเห็นชอบ จึงจะเกิดธรรมอีก 7 อย่างตามมา เมื่อคนเรามีความเข้าใจถูกในหลักการดำเนินชีวิตย่อมนำประโยชน์เกื้อกูลมาสู่ตนเองและสังคมส่วนรวม สงบสุขไม่เกิดปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ ขึ้นในสังคม สัมมาทฤษฎีจึงเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตสำหรับชาวโลกทุกเพศ ทุกวัย สัมมาทฤษฎีแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ (กัลฐิพร ชัยประทานพงษ์, พระมหาดาวสยาม วชิรปัญญา, และ พระมหามิตร ฐิตปัญญา, 2564)

1. สัมมาทฤษฎีที่ยังมีอาสวะ หมายถึง ความคิดเห็น ความเชื่อหรือความเข้าใจที่นำไปสู่ความเจริญ อันเกิดจากการยอมรับในการกระทำและผลแห่งการกระทำของตน ทำให้เกิดมีความสำนึกมีความรับผิดชอบต่อการกระทำนั้น ตามพื้นฐานแห่งธรรมอันดีงาม เรียกสั้น ๆ ว่า กัมมัธสกตาสัมมาทฤษฎี เป็นสัมมาทฤษฎีระดับโลกีย์ เป็นขั้นจริยธรรมที่ปุถุชนทั่วไปมีอยู่

2. สัมมาทฤษฎีที่เป็นอริยะ หมายถึง ความคิดเห็นหรือความเชื่อหรือความเข้าใจ ที่รู้เห็นในความ เป็นไปของสรรพสิ่ง ตามเหตุแห่งปัจจัยทั้งหลายว่า ทุกสิ่งไม่มีความเที่ยงแท้ แน่นนอน ทุกสิ่งย่อมเกิดขึ้น

ตั้งอยู่ และดับไป ตามเหตุแห่งปัจจัยเหล่านั้น เรียกว่า สัจจานุโลมิกญาณ เป็นสัมมาทิฐิระดับโลกุตระเป็นขั้นสัจธรรมแห่งอริยะชน และพระอริยะ

ดังนั้น ความสำคัญหลักสัมมาทิฐิ ในงานวิจัยนี้ เป็นความสำคัญในระดับโลกีย ที่ยังประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษา ทำให้เกิดความคิด ความเชื่อหรือความเข้าใจที่นำไปสู่ความความเจริญ อันเกิดจากการยอมรับในการกระทำและผลแห่งการกระทำของตน ทำให้เกิดมีความสำนึกมีความรับผิดชอบต่อการกระทำนั้น ตามพื้นฐานแห่งธรรมอันดีงาม

2.2.3 โลกียสัมมาทิฐิ

บุชบาภรณ์ สิงห์ศวรรค์ (2555) กล่าวว่า โลกียสัมมาทิฐิ หมายถึง ความเห็นชอบในระดับโลกียะที่ยังนอนเนื่องอยู่กับกระแสโลก ดำเนินไปตามทำนองคลองธรรม มีความสอดคล้องกับหลักศีลธรรมและจริยธรรมอันดีงามของสังคม หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า สัมมาทิฐิที่ยังเป็นอาสวะ มีความเห็นชอบบนพื้นฐาน ความเชื่อในเรื่องของกฎแห่งกรรม เรื่องบุญบาป เรื่องโลกนี้โลกหน้า และเรื่องของนรกสวรรค์ ดังพุทธพจน์ที่ว่า

โลกียสัมมาทิฐิที่ยังมีอาสวะเป็นส่วนแห่งบุญ ให้ผลคืออุปธิเป็นอย่างไร คือความเห็นที่ว่า ทานที่ให้แล้วมีผล ยัญที่บูชาแล้วมีผล การเช่นสรวงที่เช่นสรวงแล้วมีผล... ผลวิบากแห่งกรรมดี กรรมชั่วมี โลกนี้มี โลกหน้ามี มารดามีคุณ บิดามีคุณ สัตว์ที่เป็นโอปปาติกะมี ... สมณพราหมณ์ ผู้ประพฤติดีปฏิบัติชอบทาให้แจ้งโลกนี้และโลกหน้าด้วยปัญญาอันยิ่งเองแล้วสอนผู้อื่นให้รู้แจ้งก็มีอยู่ในโลก

สรุปได้ว่า แม้ว่าสัมมาทิฐิในระดับโลกียะนี้ ยังจะต้องท่องเที่ยวอยู่ในวัฏสงสารที่ยาวนานไม่สามารถนำไปสู่ความหลุดพ้นจากกิเลสตัณหาได้อย่างสิ้นเชิงแต่พระพุทธานายอมรับว่าเป็นความเชื่อระดับพื้นฐานที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อมนุษย์ในระดับหนึ่ง เพราะเป็นเครื่องจูงใจให้บุคคลทั้งหลายละชั่ว ทาแต่ความดี เจริญก้าวหน้าในชีวิตทุกประการ

2.2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างโลกียสัมมาทิฐิกับโลกุตระสัมมาทิฐิ

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) (2562) กล่าวว่า สัมมาทิฐิทั้งระดับโลกียสัมมาทิฐิและโลกุตระสัมมาทิฐินี้ หาได้ขัดแย้งกันไม่ นอกจากไม่ขัดแย้งกันแล้วยังสนับสนุนกันอีกด้วยเนื่องจากระบบจริยธรรมทางพุทธศาสนาเป็นระบบที่มีการฝึกฝนและพัฒนาไปตามลำดับ ดังจะเห็นได้จากการแบ่งระบบจริยธรรมของพุทธศาสนาออกเป็น 2 ระดับคือ ระดับที่สอนให้คนอยู่กับความจริงอย่างโลกๆหรืออยู่กับบัญญัติของโลก (สมมติสัจจะ) ได้อย่างดีมีความสุขและระดับที่สอนให้คนพัฒนาตัวให้เข้าถึงความจริงตามกฎธรรมชาติ (ปรมาตตสัจจะ) ที่อยู่เหนือสมมติของโลกนอกจากนั้นความสุขที่สัมพันธ์กับระบบจริยธรรมก็

มี 2 อย่างเช่นเดียวกันคือ โลกียสุข กับโลกุตตรสุข ซึ่งก็สอดคล้องกับการแบ่งประโยชน์ (อัตถะ) หรือ จุดหมายของชีวิตออกเป็น 3 ชั้นคือ

1. ประโยชน์ขั้นต้น ได้แก่ ประโยชน์ในปัจจุบันหรือประโยชน์ในชีวิตนี้เป็นจุดหมายขั้นต้นหรือ จุดหมาย เฉพาะหน้า เช่น การได้ลาภยศสรรเสริญทรัพย์สินฐานะเกียรติและชีวิตคู่ครอง ที่เป็นสุขเป็น ต้นเรียกว่า ภูมิธัมมิกัตถะ

2. ประโยชน์ชั้นกลาง ได้แก่ ประโยชน์เบื้องหน้าหรือประโยชน์ที่ลึกล้ำยิ่งกว่าที่มองเห็นได้ด้วยตา เป็น เรื่องคุณค่าด้านในของชีวิตเช่นความเจริญงอกงามทางด้านจิตใจมีคุณธรรมและ ศีลธรรมเป็นต้น รวมถึงประโยชน์ในชาติเบื้องหน้า เช่น การได้เป็นเทวดาและพรหม เป็นต้นเรียกว่า สัมปรายิกัตถะ

3. ประโยชน์ชั้นสูงสุด ได้แก่ ประโยชน์อย่างยิ่งยวดหรือประโยชน์ที่เป็นสาระแท้จริงของชีวิตเป็น จุดหมายสูงสุดของชีวิตได้แก่การรู้แจ้งเห็นจริงในสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริงจนหลุด พ้นจากเครื่อง ผูกมัดทั้งปวงหรือการได้บรรลุนิพพานนั่นเองเรียกว่า ปรมัตถะอัตถะ

บุชบาภรณ์ สิงห์ศรีวัฒน์ (2555) กล่าวว่า ประโยชน์ทั้ง 3 ระดับนี้แสดงให้เห็นหลักการพัฒนา ชีวิตและความสัมพันธ์ระหว่างโลกียสัมมาทิฐิกับโลกุตตรสัมมาทิฐิตามหลักพุทธศาสนาได้อย่างชัดเจน ประโยชน์ในขั้นต้นต้องเป็นฐานให้แก่ประโยชน์ชั้นกลาง ในขณะที่เดียวกันประโยชน์ในชั้นกลางก็ต้องเป็น ฐานให้แก่ประโยชน์ในขั้นสูงสุดหรือจะพูดอีกอย่างหนึ่งก็ได้ว่า โลกียสัมมาทิฐิต้องเป็นพื้นฐานให้แก่ โลกุตตรสัมมาทิฐิก็ได้เพราะการแบ่งประโยชน์ออกเป็น 3 ชั้นนี้เป็นเพียงการแบ่งในเชิงคุณภาพเท่านั้นถ้า แบ่งโดยเอาเกณฑ์โลกียะกับโลกุตระเข้ามาจับก็จัดเป็น 2 ระดับคือ ประโยชน์ขั้นต้นและชั้นกลางเป็น ระดับโลกียะ ส่วนประโยชน์ขั้นสูงสุดเป็นระดับโลกุตระ

สรุปได้ว่า ว่า สัมมาทิฐิทั้งระดับโลกียสัมมาทิฐิและโลกุตตรสัมมาทิฐิความสัมพันธ์ระหว่าง โลกียสัมมาทิฐิกับโลกุตตรสัมมาทิฐิ โลกียสัมมาทิฐิต้องเป็นพื้นฐานให้แก่ โลกุตตรสัมมาทิฐิก็ได้ เพราะการแบ่งประโยชน์ออกเป็น 3 ชั้นนี้เป็นเพียงการแบ่งในเชิงคุณภาพเท่านั้นถ้าแบ่งโดยเอาเกณฑ์ โลกียะกับโลกุตระเข้ามาจับก็จัดเป็น 2 ระดับคือ ประโยชน์ขั้นต้นและชั้นกลางเป็นระดับโลกียะ ส่วน ประโยชน์ขั้นสูงสุดเป็นระดับโลกุตระ

2.3 แนวคิดองค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใส

แนวคิดองค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใส เป็นการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการ ดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA) สำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) (2562) ได้พัฒนาเครื่องมือการประเมิน

เชิงบวกเพื่อเป็นมาตรการป้องกันการทุจริต และเป็นกลไกในการสร้างความตระหนักให้หน่วยงานภาครัฐ มีแนวคิดสำคัญ ดังต่อไปนี้

2.3.1 ความเป็นมา

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA) เป็นการประยุกต์แนวคิดของการประเมินคุณธรรมการดำเนินงาน (Integrity Assessment) ขององค์การต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จ คือ องค์การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption and Civil Rights Commission: ACRC) จากสาธารณรัฐเกาหลี บูรณาการเข้ากับ ดัชนีวัดความโปร่งใสของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) โดยได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ เริ่มดำเนินการตั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 และจะดำเนินการไปจนถึงสิ้นสุดยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561 – 2580)

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) (2562) ได้พัฒนา เครื่องมือการประเมินเชิงบวกเพื่อเป็นมาตรการป้องกันการทุจริต และเป็นกลไกในการสร้างความตระหนักให้หน่วยงานภาครัฐมีการดำเนินงานอย่างโปร่งใสและมีคุณธรรม โดยใช้ชื่อว่า “การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA)” เริ่มมีการดำเนินการครั้งแรกในปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันมีการขยายขอบเขตและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นตามลำดับ ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2561 เห็นชอบให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานให้ความร่วมมือและเข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 – 2564 โดยใช้แนวทางและเครื่องมือการประเมินตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) กำหนด

ต่อมาในปี พ.ศ. 2561 สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ได้ศึกษาทบทวนรายละเอียดแนวทางการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการออกแบบการขับเคลื่อนการประเมินอย่างเป็นระบบ ลดภาระของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ลดการใช้จ่ายงบประมาณและเพิ่มประสิทธิภาพของการป้องกันการทุจริตเชิงรุก ประกอบกับได้พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศรองรับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment System: ITAS) ซึ่งเป็นศูนย์กลางในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ทันสมัย สามารถบริหารจัดการข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว และทำให้การดำเนินการประเมินสามารถทำได้อย่างรวดเร็วและเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ การประเมินรูปแบบ

ใหม่นี้ได้เริ่มทดลองใช้นำร่องในการประเมินสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 และใช้ในการประเมินหน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศอย่างเป็นทางการเป็นมาตรฐานเดียวกันในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ที่ผ่านมา และประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการมีส่วนทำให้หน่วยงานภาครัฐหันมาให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลการดำเนินงานให้มีคุณธรรมทั้งการบริหารงานภายในหน่วยงาน และการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มารับบริการ ประชาชน และสังคมรวมไปถึงกระตุ้นให้หน่วยงานภาครัฐให้ความสำคัญต่อข้อมูลต่าง ๆ ที่จะต้องมีการเปิดเผยต่อสาธารณชนอีกด้วย

จากความสำคัญของการประเมิน ITA ข้างต้นทำให้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 21 การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. 2561 – 2580) ได้นำผลการประเมิน ITA ไปกำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแผนแม่บทฯ โดยในระยะแรก (พ.ศ. 2561 – 2565) กำหนดค่าเป้าหมายให้หน่วยงานภาครัฐที่มีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ (85 คะแนนขึ้นไป) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 การประเมิน ITA 2563 มีการปรับปรุงในรายละเอียดของระเบียบวิธีการประเมินและประเด็นการประเมินเล็กน้อย เพื่อแก้ไขปรับปรุงข้อจำกัดของการประเมินให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้การประเมิน ITA เป็นเครื่องมือให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขระบบการบริหารราชการของหน่วยงานภาครัฐ และมีผลการประเมินที่มาจากมุมมองของประชาชนอย่างรอบด้านทั้งด้านการรับรู้และความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลสาธารณะได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.3.2 ความหมายองค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใส

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2563) ได้ขานรับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ได้จัดทำนโยบายการสร้างคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงาน โดยมีประกาศของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เรื่อง การแสดงเจตจำนงการบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ได้ให้ความหมาย

ความโปร่งใส หมายถึง การเปิดเผยและเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง ข้อมูลการดำเนินการต่าง ๆ ของหน่วยงาน เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมและตรวจสอบในการปฏิบัติงานและแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

คุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน หมายถึง มาตรฐานและคุณธรรมในการปฏิบัติงานโดยมีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีความเป็นธรรมในการปฏิบัติงานและคุณธรรมในการ

บริหารงานในเรื่องการบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ การมอบหมายงาน และการบริหารสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ดังนั้น สรุปได้ว่า องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใส หมายถึง องค์กรที่มีระบบและกลไกการเปิดเผยและเข้าถึงข้อมูลเพื่อเป็นการแสดงเจตจำนงสุจริต เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมและตรวจสอบ พร้อมทั้งจะรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นในการบริหารและการปฏิบัติงาน มีมาตรการส่งเสริมและป้องกันให้หน่วยงานปลอดจากการทุจริต สร้างวัฒนธรรมสุจริตและการสื่อสารเชิงบวกภายในหน่วยงาน มีมาตรฐานและคุณธรรมในการปฏิบัติงาน

2.3.3 องค์กรประกอบองค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใส

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) (2563) ได้กำหนดมาตรการปฏิบัติงานด้วยคุณธรรมและความโปร่งใสของสำนักงาน ดังนี้

1. ด้านความโปร่งใส หมายถึง ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ด้วยความโปร่งใส มีคุณธรรม มีระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามหลักธรรมาภิบาล ตัวชี้วัด คือ

1.1 ให้และเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ของหน่วยงานด้วยความชัดเจน ถูกต้อง และครบถ้วน โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

1.2 ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยความโปร่งใสตามระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้

2. ด้านความพร้อมรับผิด หมายถึง มีเจตจำนงสุจริตในการบริหารงานและมีความพร้อมที่จะรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นในการบริหารและการปฏิบัติงาน ตัวชี้วัด คือ

2.1 ผู้บริหารกำหนดนโยบายการบริหารด้วยเจตจำนงสุจริต เพื่อขับเคลื่อนหน่วยงานอย่างมีคุณธรรมตามหลักธรรมาภิบาล

2.2 ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่มีพฤติกรรมและทัศนคติที่แสดงถึงการปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างเต็มใจและเต็มประสิทธิภาพ

2.3 ปฏิบัติงานทุกขั้นตอนด้วยความถูกต้องตามระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้

3. ด้านความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน หมายถึง มีมาตรการส่งเสริมและป้องกันให้หน่วยงานปลอดจากการทุจริตในเชิงนโยบายการทุจริตต่อหน้าที่ โดยไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการเอื้อประโยชน์หรือรับสินบน ตัวชี้วัด คือ

3.1 กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานและการให้บริการให้เป็นมาตรฐานเดียวกันโดยไม่เลือกปฏิบัติ

3.2 ป้องกันการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้มีพฤติกรรมการใช้อำนาจหน้าที่เพื่อหาประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้องทั้งทางตรงและทางอ้อม

4. ด้านวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร หมายถึง สร้างวัฒนธรรมสุจริตในหน่วยงานและสืบทอดวัฒนธรรมสุจริต ที่ไม่ทนต่อการทุจริตทั้งปวงให้เกิดความละเอียดและเกรงกลัวต่อการทุจริต มีมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมทั้งป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ตัวชี้วัด คือ

4.1 กำหนดและจัดทำแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในหน่วยงาน

4.2 ส่งเสริมเพื่อสร้างพฤติกรรมและทัศนคติที่ดีแก่เจ้าหน้าที่ ยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคลภายในหน่วยงาน เป็นการสร้างต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี

4.3 จัดกิจกรรมส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อสร้างแนวทางการปฏิบัติงานหรือวัฒนธรรมที่ดีของหน่วยงาน

4.4 มีระบบการตรวจสอบถ่วงดุลภายในที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ

5. ด้านคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน หมายถึง มีมาตรฐานและคุณธรรมในการปฏิบัติงาน โดยกำหนดเป็นมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ชัดเจนตามหลักการ “ครองตน ครองคน ครองงาน” มีคุณธรรมในการปฏิบัติและบริหารงานเกี่ยวกับงานบุคคล งบประมาณ มอบหมายงาน และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ตัวชี้วัด คือ

5.1 จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานที่มีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ชัดเจน

5.2 บริหารงานบุคคลด้วยคุณธรรมและเท่าเทียมกัน มีกระบวนการสร้างแรงจูงใจและความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะของเจ้าหน้าที่อยู่เสมอ

5.3 บริหารงบประมาณด้วยความโปร่งใส มีคุณธรรม สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงานเป็นสำคัญ โดยให้เกิดประโยชน์คุ้มค่ามากที่สุด

5.4 บริหารและมอบหมายงานภายใต้ขอบเขตของอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ด้วยความเป็นธรรมอย่างเท่าเทียมกันทุกคน รวมทั้ง มีการติดตามตรวจสอบและประเมินผลงานที่ได้มอบหมายอย่างเป็นระบบ

5.5 บริหารสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ให้มีความเพียงพอและเหมาะสมกับภารกิจที่ต้องปฏิบัติ

6. ด้านการสื่อสารภายในหน่วยงาน หมายถึง มีวัฒนธรรมการสื่อสารเชิงบวกภายในองค์กร เพื่อส่งเสริมการสร้างบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงานร่วมกัน ตัวชี้วัด คือ

6.1 จัดระบบและหลักสูตรการปฐมนิเทศเจ้าหน้าที่ใหม่ให้ครอบคลุมการปฏิบัติงาน รวมทั้งสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ที่พึงได้รับ เพื่อสร้างความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน

6.2 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการสื่อสารเชิงบวกอย่างกัลยาณมิตรให้กับเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน

6.3 จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการสร้างบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงาน เช่น กิจกรรม ๓ส กิจกรรมสันตนาการ เป็นต้น

2.4 แนวคิดสัมมาทิฐิในการบริหาร

2.4.1 ความหมายสัมมาทิฐิในการบริหาร

ในแง่บริหารวรัทธี ภูเจริญ และคณะ (2566) ได้นำสัมมาทิฐิ มาให้ความหมายเป็น “กรอบแนวคิดที่ใช่” หมายถึง กรอบแนวคิดที่เป็นกว้าง (Growth Mindset) ที่เหมาะสมและเข้ากับยุคสมัย ทันทต่อการเปลี่ยนแปลง มีความเชื่อมั่นในทักษะความรู้ ความสามารถของตนเองว่าสามารถพัฒนาได้อีก ชอบความท้าทาย ไม่กลัวคำตำหนิ พัฒนาตนเองเสมอ มองความสำเร็จของผู้อื่นเป็นแรงบันดาลใจ

ชัยญธันัน ธงชัยวัฒน์ธันัน (2567) ได้กำหนดสัมมาทิฐิ เป็นการมีวิสัยทัศน์ (The Right Vision) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการกำหนดภาพของสถานศึกษาที่ผู้บริหารและสมาชิก ร่วมกันวาดฝัน เห็นชอบไปในทิศทางเดียวกัน ตามความเชื่อ ค่านิยมที่ตามหลักความจริงถูกต้อง เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ชัดเจน มีความเป็นไปได้ และเตรียมพร้อมที่ดีสู่ออนาคต

สรุปได้ว่า สัมมาทิฐิในการบริหาร หมายถึง กรอบแนวคิดที่ถูกต้องของผู้บริหารเพื่อสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษาให้ก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสแบบองค์รวม จากการตื่นรู้ของผู้บริหาร ในการพัฒนาโรงเรียนโดยการยึดมั่นในความถูกต้อง มีกระบวนการบริหารจัดการที่ดี สถานที่ทำงานน่าทำงานด้วยวัฒนธรรมการยึดมั่นในความดี บุคลากรทำงานอย่างมีความสุข

2.4.2 แนวคิดสัมมาทิฐิในการบริหาร

ในการศึกษาแนวคิดสัมมาทิฐิได้มีการนำมาใช้ศึกษาในการดำเนินชีวิตและการทำงาน มีแนวคิดที่นักวิชาการหลายท่านได้ศึกษาไว้ ดังนี้

การดี พูลประภาเอี่ยมเจริญ และพระใบฎีกาธวัชชัย ชยวุฑฺโฒ (2562, 2 กันยายน) กล่าวว่า การนำหลักสัมมาทิฐิมาใช้เป็นพื้นฐานการพัฒนาตนให้สามารถพึ่งตนเองได้ จะต้องมีความเห็นที่ถูกต้อง เป็นกุศล คือมีความฉลาดในวิธีการพัฒนาตน โดยเริ่มด้วย ปรโตโฆสะ คือการศึกษาวิชาการ หรือ

วิชาซีพอย่างใดอย่างหนึ่ง จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ให้เกิดความชำนาญ และเชี่ยวชาญอย่างแท้จริง กล่าวคือ จำได้ เข้าใจ และใช้เป็น จากนั้น ศึกษาวิธีปฏิบัติและตั้งใจปฏิบัติงานตามหลักวิชาการ หรือวิชาซีพอย่างใดอย่างหนึ่งที่ตนเลือกแล้วนั้น เมื่อมีสิ่งที่เป็นอุปสรรคที่จะเป็นเหตุให้เสียหลักการปฏิบัติงานนั้น จำต้องจัดอุปสรรคนั้นให้ออกไปจากเวลาการปฏิบัติงาน หากจิตใจยังอภายาวรณในสิ่งที่เป็นอุปสรรคนั้นอยู่ จะต้องพิจารณาโดยแยกคายให้เห็นโทษของสิ่งที่เป็นอุปสรรคนั้น และเห็นทางในการแก้ไขจิตใจไม่ให้หวั่นไหวต่อสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานของตน

พระมหาพรชัย ฉนฺทสมฺโท และพระมหามิตร ฐิตปณฺโญ (2563) กล่าวว่า การประยุกต์ใช้หลักของสัมมาทิฏฐินี้ก็จะสามารถสร้างประโยชน์มหาศาลแก่มนุษย์ทุกคนตั้งแต่ระดับต้นจนถึงระดับสูงสุดของชีวิตในทางกลับกันถ้าครอบครัวที่ดีหรือคนในสังคมก็ติรู้จักใช้ทางสายกลางคือมัชฌิมาปฏิปทาที่มีสัมมาทิฏฐิเป็นฐานในการขับเคลื่อนความคิดไปสู่การกระทำที่ถูกต้องแล้ว ปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ก็ลดลงตามลำดับ และก่อให้เกิดสันติสุขขึ้นแก่คนทุกกลุ่มได้อย่างแท้จริง สิ่งที่ไม่ควรมองข้ามในเบื้องต้นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักสัมมาทิฏฐิเพื่อลดความปัญหาความขัดแย้งก็คือ การรู้จัก กล่าวคำขอโทษกัน รู้จักการแบ่งปัน การกล่าวขอบคุณ และรู้จักไหว้ขอภัยซึ่งกันและกัน สัมมาทิฏฐิเป็นฐานแห่งการคิดดีในเบื้องต้น เป็นแสงแห่งปัญญา เพื่อส่องทางเดินให้คนเรา จากนั้นก็จะสะท้อนออกมาสู่การพูดดีและทำดีของคนเราอย่างมั่นคงต่อไป เปรียบเสมือนรากของต้นไม้ที่คอยพยุงให้ต้นไม้มีการเจริญเติบโตอย่างมีความมั่นคง

พระมหาไชยา ชาตเมโธ (สงฺสฺข), พระครูธีรธรรมบัณฑิต, และทิพย์ภวิษณ์ ไสชาติ (2566) กล่าวว่า การทำงานหรือการประกอบอาชีพหน้าที่การงานต่าง ๆ ที่สุจริต ถูกต้อง ไม่ผิดศีลธรรม ไม่เป็นไปเพื่อเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น คือ การมีสัมมาอาชีพะ ซึ่งถือเป็นแนวทางหนึ่งของพระพุทธศาสนาในการปฏิบัติแบบสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ของมรรคมืองค์ 8 โดยมีสัมมาทิฏฐิ เป็นแกนนำ สัมมาอาชีพะ คือ การเลี้ยงชีวิตชอบการประกอบอาชีพในทางที่ไม่ผิดศีลธรรม ได้แก่ การเว้นจากอาชีพที่ผิด (มิถฉาวณิชา) 5 อย่าง คือ ค้าขายอาวุธ ค้าขายมนุษย์ ค้าขายเนื้อสัตว์ ค้าขายน้ำเมาและค้าขายยาพิษ แนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักสัมมาทิฏฐินั้น ต้องเป็นไปอย่างเหมาะสมถูกต้องตามครรลอง เป็นไปตามคลองธรรมที่สอดคล้องกับศีลธรรมอันดี ที่มีความเข้าใจอันถูกต้อง เกี่ยวกับโลกและชีวิตตามความเป็นจริงก็ย่อมส่งเสริมให้การทำงาน การปฏิบัติงานในหน้าที่ต่าง ๆ เป็นไปอย่างราบรื่น ทำกิจการใด อาชีพใด ก็ประสบความสำเร็จ มีความเจริญรุ่งเรือง เพราะมีอาชีพการงานที่ดี มีความเข้าใจในวิถีของการทำงานที่ถูกต้อง และประกอบกิจการงาน ด้วยความถูกต้อง เหมาะสม ถือเป็นความสัมพันธ์โดยตรงที่สัมมาทิฏฐิมิต่อสัมมาอาชีพะให้มีความเจริญมากขึ้น

สรุปได้ว่า สัมมาทิฏฐิได้มีการนำมาใช้ในการพัฒนาทั้งในระดับบุคคล คือตัวของตัวเอง การพัฒนาการทำงาน การพัฒนาองค์การ

2.4.3 องค์ประกอบสัมมาทิฏฐิในการบริหาร

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2533 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรได้พระราชทานพระบรมราโชวาทไว้ว่า

"การที่บัณฑิตได้รับปริญญาบัตรในวันนี้ แสดงว่าท่านได้ผ่านการศึกษาบรมมาด้วยความสำเร็จประการหนึ่งแล้ว แต่อย่าเพิ่งเห็นว่าการศึกษาเล่าเรียนสิ้นสุดเพียงนี้ ยังมีสิ่งที่ท่านจะต้องศึกษาอีกมากมาย กล่าวคือ ศึกษาการรู้จักตน รู้จักคน และรู้จักงาน

รู้จักตน คือรู้จักอุปนิสัย ความสามารถของตนเอง รู้จักขอบกั้นของตนเองว่าอะไรควร อะไรไม่ควร ทำอะไรได้ และทำอะไรไม่ได้

รู้จักคน คือรู้จักอุปนิสัยใจคอของคนอื่น ว่าอะไรควรระวัง อะไรควรส่งเสริม อะไรควรขัดเกลา และอะไรควรหลีกเลี่ยง

รู้จักงาน คือรู้จักปฏิบัติกรงานให้ดำเนินไปด้วยดี ด้วยความระมัดระวัง ด้วยความขยันหมั่นเพียร และด้วยความรับผิดชอบ

ถ้าท่านมีความสามารถศึกษาให้เข้าใจถ่องแท้ถึงสามสิ่งนี้ และปฏิบัติตามได้อย่างสม่ำเสมอแล้ว ความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าของท่านก็จะมีมาได้อย่างแน่นอน"

พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น
เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2533

ในการศึกษาการบริหารตามแนวทางพระพุทธศาสนาได้มีการนำมาประยุกต์ใช้หลักการครองตน ครองคน ครองงานในการบริหาร

พระมหาธรรมาจารย์ จันทวนโณ (วรตันติ) (2566) กล่าวว่า ในทางพระพุทธศาสนามีหลักธรรมที่เป็นข้อปฏิบัติสำหรับนักบริหาร หรือนักปกครองที่มีอำนาจหน้าที่ในการปกครองหมู่คณะ บริหารกิจการของหมู่คณะไว้อย่างมากมาย เพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้บริหารนั้นได้ใช้อำนาจหน้าที่ เพื่อประโยชน์สุขแก่หมู่คณะอย่างแท้จริง พระพุทธเจ้าทรงเน้นถึงความสำคัญของผู้ปกครอง หรือผู้บริหารเป็นอย่างมากที่จะต้อง

ประพฤติให้เป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นหรือผู้ใต้บังคับบัญชา ฉะนั้น หลักในการบริหารตามแนวพุทธศาสนา สามารถสรุปได้ ๓ ประการ คือ

1. การบริการตน เป็นหลักการที่ว่าผู้บริหารที่ดี ต้องสามารถบริหารควบคุมตนเองให้ดีเสียก่อน จึงจะสามารถบริหารคนอื่นได้ดี

2. การบริหารคน เมื่อผู้บริหารสามารถบริหารตนได้ดีแล้ว ก็จะพัฒนาไปสู่การบริหารบุคคล หรือผู้ใต้บังคับบัญชา

3. การบริหารงาน คนกับงานเป็นสิ่งที่คู่กัน ถ้านักบริหารสามารถจัดการกับตนเอง คนได้ดีก็จะนำไปสู่ความสำเร็จของการบริหารงานอย่างแน่นอน

หลักธรรมสำคัญที่ผู้บริหาร หรือผู้ที่เตรียมตัว เพื่อเป็นผู้บริหารควรที่จะพัฒนาทั้ง 3 ด้าน คือ พัฒนาตน พัฒนาคคน และพัฒนางาน เพราะการพัฒนาทั้ง 3 ด้านนั้น จะสร้างความสุขให้แก่ตนเองและสังคม

พระคาร์ณ รัตโก (สำราญ) (2566) กล่าวว่า หลักพุทธธรรมสำหรับพัฒนาภาวะผู้นำแล้ว นับว่าเป็นเรื่องใหญ่และสำคัญมากเพราะว่าผู้นำจำเป็นต้องมีหลักธรรมประจำตัวในการมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และมีความหมายต่อสังคมโดยนำหลักสัปปุริสธรรม มาสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้มีความยั่งยืน เมื่อนำทั้งคุณลักษณะภาวะผู้นำมาประยุกต์ใช้กับหลักสัปปุริสธรรมย่อมก่อให้เกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ มีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและประชาชน เมื่อนำองค์ประกอบมาประสานกันจะได้ว่า

1. ทักษะด้านความคิด (บริหารตน) ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 คือ ในการบริหารตนเองตามหลักธรรมนั้น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่จะพัฒนาชุมชนของตนเอง รับรู้ รับทราบความต้องการของประชาชนในชุมชน อีกทั้งมีวิสัยทัศน์ เป้าหมายในการพัฒนาชุมชนให้รับความสิ่งต้องการ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชนในชุมชนอีกด้วย

2. ทักษะด้านคน (บริหารคน) ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 คือ ในการบริหารคนตามหลักธรรมนั้น มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ให้ความเป็นธรรมกับทุกคน ตลอดจนจัดสรรตำแหน่งหน้าที่ให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ และสนับสนุนทุกคนอย่างเท่าเทียมกันในทุก ๆ ด้าน

3. ทักษะด้านงาน (บริหารงาน) ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ คือ ในการบริหารตนเองตามหลักธรรมนั้น มีหลักการบริการจัดการ มีเป้าหมายที่ชัดเจน และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้องโปร่งใสตรวจสอบได้ อีกทั้งนำความรู้ไปใช้ในทางที่ถูกต้อง

จากแนวคิดนี้ การบริหารเชิงพุทธมีองค์ประกอบ คือ การบริหารตน การบริหารคน และการบริหารงาน ผู้วิจัยได้เพิ่มแนวคิดเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการทำงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรไปด้วย และได้ปรับเปลี่ยนชื่อองค์ประกอบดังนี้

1. การตื่นรู้ของผู้บริหาร

สมนึก เหลี่ยมศรี (2549) กล่าวว่า การพัฒนาตน หมายถึง ความปรารถนาที่จะเพิ่มและเสาะแสวงหาความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้ที่เกี่ยวข้องพึงพอใจ หรือเป็นการสร้างสรรค์ เปลี่ยนแปลงตนเองให้มีความเจริญก้าวหน้า เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นให้บรรลุจุดมุ่งหมาย แห่งชีวิต

การพัฒนาตน เป็นการพัฒนาความสามารถของตนให้มากขึ้น เป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองทั้งในด้านสุขภาพร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ ด้านความสามารถและสติปัญญา เพื่อให้ตนได้บรรลุเป้าหมายที่ตนได้วางไว้ ซึ่งเป้าหมายเหล่านั้นเกิดจากความต้องการที่จะให้ตนเองมีความเจริญก้าวหน้า โดยแต่ละคนย่อมมีแตกต่างกัน แต่เมื่อวิเคราะห์ถึงจุดมุ่งหมายที่สำคัญ ๆ แล้ว อาจจำแนกได้ 4 ประการ คือ (ศศลักษณ์ ทองปานดี, 2551)

1. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านต่าง ๆ ของตนให้ดีขึ้น เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานรวมทั้งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหาของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพิ่มพูนฝีมือหรือทักษะในด้านต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน อาทิ ทักษะทางวิชาการ ทักษะในการมีมนุษยสัมพันธ์ ทักษะในการบริหารและจัดการ และทักษะในการคิดอย่างลึกซึ้ง และมองการณ์ไกล เป็นต้น
3. เพื่อพัฒนาทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อ บรรทัดฐานทางสังคม เป็นผู้มีความรับผิดชอบที่ดี และมีพฤติกรรมที่เหมาะสม
4. เพื่อความก้าวหน้าของตนในอาชีพ เนื่องจากมีความต้องการที่จะมีความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของตน

สรุปได้ว่า การตื่นรู้ของผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารเปิดรับสิ่งใหม่ ๆ ตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อองค์กร สังคม และโลก เพื่อพัฒนาเป้าหมายองค์กรให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ของโลกในการเป็นสถานศึกษาที่มีระบบและกลไกการเปิดเผยและเข้าถึงข้อมูลเพื่อเป็นการแสดงเจตจำนงสุจริต

2. ที่ทำงานน่าอภิรมย์

บุษบาภรณ์ สิงห์ศวรรค์ (2555) ที่กล่าวว่า สัมมาทิฐิมีบทบาทกับสังคมมาก โดยลดปัญหาภายในสังคม ควบคุมสังคมกำหนดศีลธรรมของสังคม ก่อให้เกิดความสงบสุขขึ้นในสังคม เนื่องจากความคิดดีปรารถนาดี มองสิ่งอันเป็นที่รักที่ชอบใจ เป็นเหตุให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

ัชชฎาภรณ์ อยู่เย็นเป็นสุข (2562) กล่าวว่า หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เน้นถึงการดำรงอยู่และการพัฒนา ทั้งชีวิตของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมและจะเป็นผลดีต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อมนั้นต้องมีการอาศัยกันอยู่อย่างกลมกลืนกับธรรมชาติภายนอกและภายในตัวมนุษย์เอง การแสวงหาทางเลือกในการพัฒนาที่ยั่งยืน จึงต้องเป็นการพัฒนาที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหา แต่เป็นการพัฒนาที่ที่ยึดประโยชน์สุขของคนและสรรพสิ่งในโลกเป็นสำคัญ หลักธรรมที่สามารถนำมาใช้แนวคิดเชิงประยุกต์ใช้มานำเสนอไว้เพียงบางประการที่เป็นหลักสำคัญและมีส่วนสนับสนุนแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยเสนอหลักอัฐสังคิมรรคหรือมรรคมืองค์ 8 ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท อัฐสังคิมรรคหรือมรรคมืองค์ 8 แปลว่า ความจริงอันประเสริฐ พระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงแนวทางการปฏิบัติธรรม คือ พระธรรมเทศนาชื่อว่า อัมมจักกัปปวัตตนสูตร มรรคมืองค์ 8 หรือมัชฌิมาปฏิปทาซึ่งมีสัมมาทิฐิ ปัญญาเห็นชอบคือเห็นอริยสัจ 4

Nguyen, H., & Roberts, J. (2020) ได้ศึกษาวิธีการส่งเสริมการปฏิบัติทางจริยธรรมและความโปร่งใสในการบริหารโรงเรียนผ่านการวิเคราะห์โมเดลการจัดการจากหลายประเทศ พบว่า การนำแนวทางการบริหารที่เน้นความโปร่งใสและคุณธรรมมาใช้ในโรงเรียนสามารถปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการ ลดปัญหาความไม่เท่าเทียม และเพิ่มความพึงพอใจของครู นักเรียน และผู้ปกครองได้อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ยังระบุถึงความท้าทายและข้อเสนอแนะในการนำแนวทางเหล่านี้มาใช้ในบริบทที่แตกต่างกัน

สรุปได้ว่า ที่ทำงานน่าอภิรมย์ หมายถึง สถานศึกษาได้กำหนดคุณค่า และวัฒนธรรมขององค์กรในการเป็นแกนการบริหารและสร้างบรรยากาศการทำงานเชิงบวก ในดำเนินงานขององค์กรที่เน้นบุคลากรเป็นสำคัญในความยุติธรรม และความเท่าเทียมของบุคลากรเพื่อทำให้เกิดความสุขในการทำงานทั้งกายและใจ

3. คนเบิกบาน

กัลฐิพร ชัยประทานพงษ์, พระมหาดาวสยาม วชิรปัญญา, และพระมหามิตร ฐิตปัญญา (2564) กล่าวว่า เมื่อสัมมาทิฐิเข้าไปอยู่ในใจของบุคคล จนหยั่งรากลึกอย่างมั่นคง จะกลายเป็นอุดมการณ์ หลักการ ทศนคติ หรือทฤษฎีประจำใจบุคคล อันเป็นเหตุให้บุคคลนั้น คิดถูก พูดถูก ทำถูก ประกอบอาชีพถูก ดำเนินชีวิตถูกต้องไม่ผิดทำนองคลองธรรม

พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร (2544) กล่าวว่า การที่จะแก้ปัญหาด่าง ๆ นั้น จำเป็นต้องทราบถึงสาเหตุที่แท้จริง บนพื้นฐานของปัญหาทั้งหลายในครอบครัว สังคม กล่าวคือมนุษย์เกิดมาพร้อมกับความไม่รู้ ความทุกข์ ความกลัว เป็นมัจฉาทิฎฐิ เป็นสาเหตุที่ทำให้คนเราแสดงพฤติกรรมชั่วร้าย และทำร้ายตัวเองในที่สุด เพราะฉะนั้นความเห็นผิดนี้ จึงจำเป็นต้องถูกเปลี่ยนแปลงให้เป็นความเห็นที่ถูกต้องนั่นคือ “สัมมาทิฎฐิ” การเกิดขึ้นของสัมมาทิฎฐิ ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาชีวิตตามหลักอริยมรรค และแสดงบทบาทเป็นตัวนำ และกำกับกระบวนการพัฒนา ตั้งแต่ขั้นพื้นฐานจนกระทั่งบรรลุเป้าหมายที่กำหนด และมีลักษณะเกี่ยวพันทั้งด้านศีล (กาย วาจา สังคม) ด้านสมาธิ (จิตใจ) และด้านปัญญา ซึ่งจะได้รับการพัฒนาไปพร้อม ๆ กันแบบองค์รวมในขั้นสุดท้าย

Brown, L., & Miller, J. (2021) กล่าวว่า ผู้นำที่เน้นคุณธรรมและโปร่งใสสามารถสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เชื่อถือได้ ซึ่งมีผลกระทบเชิงบวกต่อความไว้วางใจของครู นักเรียน และผู้ปกครอง นอกจากนี้ยังพบว่าความโปร่งใสในการบริหารจัดการช่วยลดความขัดแย้งและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับ

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต) กล่าวว่า พระพุทธศาสนาสอนไว้ว่า มีสิ่งที่ดีควรเป็นจุดมุ่งหมายแห่งชีวิตของเรา จุดหมายนี้ก็เป็นเรื่องของประโยชน์และความสุข ท่านแบ่งไว้เป็น 3 ระดับ ในระดับแรก คือประโยชน์สุขที่ตามองเห็น ซึ่งเป็นเรื่องวัตถุหรือด้านรูปธรรม ถ้าจะสรุป ประโยชน์สุขในระดับต้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ตามองเห็น ก็จะมี

1. มีสุขภาพดี มีร่างกายแข็งแรง ไม่เจ็บไข้ได้ป่วย เป็นอยู่สบาย ใช้งานได้ดี
2. มีทรัพย์สินเงินทอง มีการงานอาชีพเป็นหลักฐาน หรือพึ่งตนเองได้ในทางเศรษฐกิจ เรื่องนี้ที่สำคัญ พระพุทธเจ้าสอนไว้มากมายในเรื่องทรัพย์สินเงินทองว่าจะหาอย่างไร จะจัดอย่างไร และจะใช้จ่ายอย่างไร
3. มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนมนุษย์ หรือมีสถานะในสังคม เช่น ยศศักดิ์ ตำแหน่ง ฐานะ ความมีเกียรติ มีชื่อเสียง การได้รับยกย่อง หรือเป็นที่ยอมรับในสังคม รวมทั้งความมีมิตรสหายบริวาร
4. สุดท้ายที่สำคัญสำหรับชีวิตคฤหัสถ์ก็คือ มีครอบครัวที่ดีมีความสุข

สรุปว่า คนเบิกบาน หมายถึง บุคลากรได้รับการพัฒนาให้มีความก้าวหน้าในการทำงานสอดคล้องกับความรู้ความสามารถ มีการสื่อสารการประเมินผลการปฏิบัติงานให้ชัดเจน โดยยึดมั่นในระเบียบกฎหมาย และเป็นธรรม

4. พัฒนาผลงานด้วยกรรมดี

พระมหาไชยา ชาตเมโธ (สงฺสุข), พระครูธีรธรรมบัณฑิต, และทิพย์ภวิษณ์ ไสชาติ (2566) กล่าวว่า การใช้สัมมาทิฎฐิในการทำงานคือการส่งเสริมให้เกิดhiriโอดตັปะและวิริยะในการทำงาน ดังนี้

หิริ จะทำให้เกิดความละอายใจตัวเองต่อการทำความชั่วความผิด ต่อการประพฤติ หุจริต ทั้งหลายและความละอายใจตัวเอง ทำความดีให้เกิดมีในตน หิริเกิดขึ้นได้ด้วยการคิดถึงการศึกษา ฐานะยศศักดิ์ ชาติตระกูลของตน คิดถึงความเสียหายที่จะเกิดขึ้น รวมกับความกลัวกลัวของจิตใจที่จะไม่ทำชั่ว เช่นนั้น หิริเป็นธรรมรักษาคุ่มครองโลก ทำให้โลกเกิดสันติทำให้คนเราอยู่กันอย่างสงบสุข ไม่ก่อความเดือดร้อนให้แก่ตนเองและผู้อื่น

โอดตปปะ จะทำให้เกิดความเกรงกลัวต่อผลของความชั่ว ต่อผลของความหุจริตที่ทำไว้ โอดตปปะ เป็นอาการของจิตที่หวั่นไหวเมื่อจะทำความชั่ว กลัวความผิดที่จะตามให้ผลในภายหลัง เกิดขึ้นได้เพราะคิดถึงโทษหรือความทุกข์ที่จะเกิดขึ้นจากการทำชั่ว

ดังนั้น การมีหิริโอดตปปะในการทำงาน ย่อมทำให้บุคคลเหล่านั้นงดเว้นจากการทุจริต การลักทรัพย์ การใส่ร้าย ป้ายสี การเห็นแก่ตัว การกลั่นแกล้ง มุ่งร้ายคอยคิดทำลาย การประพฤติผิดศีลธรรม จรรยา มีการให้ความช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่การแบ่งปัน มีความปรารถนาดีให้กัน ไม่พุดจาไปปิด มีความซื่อสัตย์ มีคุณธรรมจริยธรรม อันเป็นเหตุให้เกิดความร่มเย็นเป็นสุข เกิดสันติภาพขึ้น

แต่ถ้าหากขาดสัมมาทิฐิแล้วก็ไม่รู้จักบาปซึ่งเป็นเหตุทำให้เกิดทุกข์ ทำให้ไม่รู้หน้าที่ เป็นคนหลงมกมาย ไม่รู้สึกตัว ไม่สะดุ้งกลัว มัวหลงเพลิดเพลินอยู่ เกิดโมหะซึ่งเป็นกิเลสตัวสำคัญที่เป็นหัวหน้าของกิเลสต่าง ๆ ทั้งที่นอนเนื่องอยู่ในจิต และแสดงออกมาภายนอก กิเลสชั้นหยาบที่สุดที่เห็นชัดทางกาย วาจาที่แสดงออกมา เนื่องจากควบคุมไม่ได้ทำให้ละเมิดศีล เป็นมูลรากของวิภูฏะ คือ เป็นกิเลสที่เป็นเหตุให้เวียนว่ายตายเกิดไม่มีสิ้นสุด

Williams, K., & Zhang, Y. (2020) ได้ศึกษาผลกระทบของความโปร่งใสและจริยธรรมต่อภาพลักษณ์องค์กร พบว่า บริษัทที่มุ่งเน้นความโปร่งใสในการดำเนินงานและมีมาตรฐานจริยธรรมสูงมักได้รับการยอมรับจากผู้มีส่วนได้เสีย และสามารถรักษาภาพลักษณ์ที่ดีในระยะยาว ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าภาพลักษณ์ที่ดีจากความโปร่งใสและจริยธรรมมีความเชื่อมโยงกับความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจและความภักดีของลูกค้า

สรุปได้ว่า พัฒนาผลงานด้วยกรรมดี หมายถึง การปรับปรุง แก้ปัญหาการทำงานของบุคลากร ด้วยระบบคุณธรรม สามารถตรวจสอบได้ เพื่อยกระดับผลการดำเนินงานขององค์กรให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม ตลอดจนให้เป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร ทั้งในความรับผิดชอบต่อหน้าที่การผลิตนักเรียน และการพัฒนาชุมชนไปอย่างพร้อมเพรียงกัน

2.5 สภาพพื้นที่การวิจัย

ในหัวข้อสภาพพื้นที่การวิจัย ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจาก แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดเลย พ.ศ. 2566 เป็นข้อมูลนำเสนอเกี่ยวกับสภาพทางการศึกษาจังหวัดเลย ดังนี้ (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเลย, 2566)

2.5.1 สภาพทั่วไป

จังหวัดเลย มีหน่วยงานจัดการศึกษาในแต่ละสังกัด ได้แก่ สังกัด สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (สป.) สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สังกัด สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ (สศศ.) สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) สังกัด กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) สังกัด สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (พศ.) สังกัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (มท.) มีสถานศึกษาจำนวน 883 แห่ง มีนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 134,202 คน มีบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 9,520 คน

2.5.2 สาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดเลย

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเลยได้ศึกษา วิเคราะห์ และทบทวนบริบทที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ระดับประเทศ ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2566-2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่13 (พ.ศ.2566-2570) (ร่าง)นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคง (พ.ศ.2566-2570) นโยบายรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2562 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) นโยบายจุดเน้นของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นางสาวตรีนุช เทียนทอง) และแผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี ของกระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวข้องเป็นกรอบและแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดเลย พ.ศ. 2566 ดังนี้

วิสัยทัศน์ (Vision): จังหวัดเลยจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และภาคภูมิใจในความเป็นไทยเลย
พันธกิจ (Mission)

1. ส่งเสริมการจัดการศึกษาทุกระดับเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ
2. เสริมสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียม ทางการศึกษาแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง
3. ส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยงานการศึกษา สถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดการศึกษาให้ประชากรวัยเรียน ได้รับการพัฒนาตาม พหุปัญญา มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต

4. ส่งเสริมการจัดการศึกษาทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย
5. ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues)

1. การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ
2. การสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียม มีการจัดการศึกษาทุกระดับ
3. การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม ที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดเลย เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน
4. การพัฒนาผู้เรียน ตามพหุปัญญา มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต
5. การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในความเป็นไทย
6. การส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ สร้างคุณภาพชีวิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
7. การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา

เป้าประสงค์ (Goals)

1. ผู้เรียนได้รับการพัฒนา เกี่ยวกับความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ
2. ผู้เรียนได้รับโอกาส เสมอภาค และเท่าเทียม มีคุณภาพอย่างทั่วถึง ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย
3. หน่วยงานทางการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม ที่เป็นเอกลักษณ์ของ จังหวัดเลย เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน
4. ผู้เรียนมีคุณภาพ มีทักษะ และสมรรถนะการเรียนรู้ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต
5. ผู้เรียนในจังหวัดเลย มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย
6. หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษา มีหลักสูตร และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการสร้างคุณภาพชีวิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
7. การบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาลโดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

2.5.3 สภาพปัญหา

ในปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2565) ได้มีข่าวเกี่ยวกับการเดินขบวนขับไล่ผู้อำนวยการสถานศึกษาในจังหวัดเลยโดยคณะครูและผู้ปกครองส่วนหนึ่งเข้าร้องศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดเลยให้ย้ายผู้อำนวยการสถานศึกษาในเขตอำเภอผาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ในเนื้อหาข่าวระบุว่า ผู้อำนวยการมีพฤติกรรมการบริหารงานส่อไปในทางไม่สุจริตอีกทั้งยังสร้างความแตกแยกในหมู่คณะครู และหนังสือต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเลย และศูนย์ดำรงธรรม เพื่อ ขอให้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและหาข้อยุติในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียนบ้านโนนป่าซาง เนื่องจากเกิดความแตกแยกเป็นอย่างมาก ระหว่าง เด็กนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน จนรับไม่ได้ (หนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์, 2565, 15 มิถุนายน)

2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

1. สัมมาทิฎฐิ

พระมหาไชยา ชาตเมโธ (ส่งสุข), พระครูธีรธรรมบัณฑิต, และทิพย์ภวิษณ์ ไสชาติ (2566) ได้ทำวิจัยเรื่องการศึกษาวิเคราะห์การดำเนินชีวิตตามหลักสัมมาทิฎฐิในพระพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่า สัมมาทิฎฐิในพระพุทธศาสนา เป็นหลักธรรมที่สำคัญมาก มีอิทธิพลต่อการกำหนดกรอบการมองโลกและวิถีชีวิตในสังคมของกระบวนการทางความคิดและสร้างสรรค์จิตใจและความเห็น ความเชื่อทางจิตใจจะแสดงออกมาเป็นการกระทำกรรมทางสังคมมีการแสดงออกมาให้ปรากฏทางกาย ทางวาจา และทางใจ การทำงานและการประกอบอาชีพ ที่สุจริต ถูกต้อง ไม่ผิดศีลธรรม ไม่เป็นไปเพื่อเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น การดำเนินชีวิตตามหลักสัมมาทิฎฐิ มี 2 ระดับ ได้แก่ ระดับโลกียะ และระดับโลกุตระ ระดับโลกียะประกอบด้วย ปรัตโยสะ การสร้างสัมมาทิฎฐิด้วยปัจจัยภายนอกทุกประเภทที่มีอิทธิพลต่อการหล่อหลอมชีวิตของบุคคล คือ 1. ความเป็นผู้รู้จักเหตุ 2. ความเป็นผู้รู้จักผล 3. ความเป็นผู้รู้จักตน 4. ความเป็นผู้รู้จักประมาณ 5. ความเป็นผู้รู้จักกาลอันควร 6. ความเป็นผู้รู้จักสังคม 7. ความเป็นผู้รู้จักบุคคล การสร้างสัมมาทิฎฐิด้วยวิธีการแห่งปัญญา ด้วยการใช้ความคิดแบบถูกวิธี คิดอย่างมีระเบียบแบบแผน คิดหาเหตุผล สืบค้นถึงต้นเค้า สืบสาวให้ตลอดสาย รู้จักแยกแยะสิ่งทั้งหลายทั้งปวงให้เห็นตามความเป็นจริง

ชฎานันท์ หนูไชยะนันท์, พระเมธีวราญาณ, และปณัชญา สีสายุทธ (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง พุทธวิธีการสื่อสารเพื่อสร้างสัมมาทิฐิ ผลการวิจัยพบว่า สัมมาทิฐิจัดเป็นตัวสารที่เป็นหลักสำคัญ มีความหมายว่าการเห็นสิ่งทั้งหลายอย่างถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ทุกแง่มุมมี 2 ประเภท คือ 1. โลภียสัมมาทิฐิ เป็นความเห็นความรู้ความเข้าใจชอบหรือถูกต้องในเรื่องของกฎแห่งกรรม 2. โลกุตตรสัมมาทิฐิ เป็นความเห็น ความรู้ ความเข้าใจชอบหรือถูกต้องในสิ่งทั้งหลายหรือโลกและชีวิตตามความเป็นจริง โดยสัมมาทิฐิจัดเป็นตัวสารทั้งระดับโลกียะและระดับปรมาตสัจจที่ทำให้เกิดประโยชน์ 3 ระดับ คือ ประโยชน์ในปัจจุบัน ประโยชน์ในอนาคต และประโยชน์ขั้นสูงสุด เป็นตัวสารที่สัมพันธ์กับผู้ส่งสารและผู้รับสารที่จะพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงจากปุถุชนไปเป็นอริยชนได้ส่วนวิธีการสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงเป็นสัมมาทิฐิ เป็นวิธีการสื่อสารที่ดีที่ประสบผลสำเร็จ คือเป็นตัวสารที่เป็นบ่อเกิดแห่งคุณงามความดีทั้งหลายที่สามารถแก้ไขความเห็นผิด (มิจฉาทิฐิ) ให้เห็นให้รู้ให้เข้าใจในอริยสัจ 4 คือ เห็นทุกข์ เห็นนิโรธ เห็นมรรค เป็นเหตุให้กุศลธรรมที่ยังไม่เกิดก็เกิดขึ้นหรือที่เกิดขึ้นแล้วก็เป็นไปเพื่อความเจริญไพบูลย์ยิ่งขึ้น โดยกระบวนการเกิดขึ้นของสัมมาทิฐิ ทั้งปรโตโฆสะและโยนิโสมนสิการในการใช้ความคิดแบบถูกวิธีคืออย่างมีระเบียบแบบแผน คิดหาเหตุผล สืบค้นถึงต้นเค้า สืบสาวให้ตลอดสาย รู้จักแยกแยะสิ่งทั้งหลายทั้งปวงให้เห็นตามความเป็นจริง

ชฎาภรณ์ อยู่เย็นเป็นสุข (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาพุทธปรัชญาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาที่ยั่งยืนและแนวทางพุทธปรัชญาตั้งอยู่บนรากฐานของการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม การพัฒนาตามแนวทางพุทธปรัชญาหวังให้สังคมมีความสุข ผู้คนเลี้ยงชีพตามสมควรแก่กำลังทรัพย์ที่หามาได้ จึงมุ่งพัฒนาพฤติกรรม จิตใจ และความรู้ของบุคคล ไปพร้อมกับการปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า ส่วนแนวความคิดการพัฒนายั่งยืนตั้งอยู่บนรากฐานของวัตถุประสงค์ที่มีวัตถุประสงค์เป็นเป้าหมายของชีวิตและเครื่องวัดความเจริญของสังคม ตระหนักถึงปัญหาของการพัฒนาอย่างไม่สมดุลโดยไม่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ดังนั้น การนำหลักธรรมตามแนวทางพุทธปรัชญา เช่น มรรค 8 ที่เน้นการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขา มาประยุกต์ใช้โลกในปัจจุบันที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืนได้

บุษบาภรณ์ สิงห์อัครรัตน์ (2555) ได้ทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์หลักสัมมาทิฐิในพระพุทธศาสนาเพื่อการพัฒนาชีวิต ผลการวิจัยพบว่า 1. สัมมาทิฐิ คือ ความเห็นชอบ เห็นตรง ซึ่งประกอบไว้ด้วยความเข้าใจที่ถูกต้องจริงแท้ ถูกถ้วนสมบูรณ์ แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับโลกียะ หรือโลกียะสัมมาทิฐิ และ ระดับโลกุตตระหรือโลกุตตรสัมมาทิฐิ สัมมาทิฐิทั้งระดับโลกียสัมมาทิฐิและโลกุตตรสัมมาทิฐิมีส่วนสนับสนุนซึ่งกันและกัน เนื่องจากระบบจริยธรรมทางพุทธศาสนาเป็นระบบที่มีการฝึกฝนและพัฒนาไปตามลำดับ โดยพระพุทธศาสนามีกระบวนการสร้างสัมมาทิฐิให้เกิดขึ้น เรียกว่า

ปัจจัยแห่งการเกิดสัมมาทิฐิ หรือ กระบวนการเกิดสัมมาทิฐิ ประกอบด้วยปัจจัยภายนอก มีชื่อเรียกว่า ปรโตโฆสะและปัจจัยภายในมีชื่อเรียกว่า โยนิโสมนสิการ 2. การนำหลักสัมมาทิฐิไปใช้ในการพัฒนาชีวิต จะเห็นได้ว่า สัมมาทิฐิมีบทบาทที่สำคัญมากในกระบวนการศึกษาหรือการพัฒนาชีวิต เป็นแหล่งรวม ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตและการแก้ไขปัญหาทั้งหมด โดยสัมมาทิฐิถือเป็นตัวนำความคิดที่ถูกต้อง ทำให้เห็นคุณค่าแท้และคุณค่าเทียมของสิ่งต่าง ๆ ก่อให้เกิดการพิจารณา การศึกษาให้เกิดแนวทางการ ดำเนินชีวิตที่เหมาะสมและถูกต้อง สำหรับด้านสังคม จะเห็นได้ว่า สัมมาทิฐิมีบทบาทกับสังคมมาก โดยลดปัญหาต่าง ๆ ภายในสังคม ควบคุมสังคมและกำหนดศีลธรรมของสังคม ก่อให้เกิดความสงบสุขขึ้น ในสังคม สืบเนื่องมาจากความคิดดี ประารถนาดี มองสิ่งอันเป็นที่รักที่ชอบใจ เป็นเหตุให้คนในสังคมอยู่ ร่วมกันอย่างสงบสุข 3. สำหรับการนำหลักสัมมาทิฐิไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชีวิตจะเห็นได้ว่า ทำให้ คนเข้าใจเรื่อง ความเชื่อเรื่องกรรม ความเชื่อเรื่องการเวียนว่ายตายเกิด หรือสังสารวัฏ ความเชื่อในเรื่อง บุญคุณของมารดาบิดา และความเชื่อเรื่องโอปปาติกะตลอดถึงการประยุกต์ใช้หลักสัมมาทิฐิในการ ทำงาน ทำให้มีความเข้าใจชีวิตและโลกตามความเป็นจริง มิใช่ตามที่ปรากฏ นับว่าสัมมาทิฐิมีคุณูปการ ต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์โดยแท้

ธีรวีส บำเพ็ญบุญบารมี (2550) ได้ทำวิจัยเรื่อง สัมมาทิฐิ: ศึกษาคัมภีร์พระไตรปิฎกอรุณ กถาวัตถุและคัมภีร์ทางพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่า พระพุทธศาสนาให้ความสำคัญแก่ทิฐิสูงที่สุด ประการหนึ่งเพราะเป็นปัจจัยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตและสังคมในเมื่อทิฐิชนิดใดได้รับการ ยอมรับและเป็นหลักของการดำเนินชีวิตในสังคมตลอดถึงเป็นกรอบกำหนดแนวทางให้แก่คนในสังคมเป็น กำลังส่งเสริมให้ชีวิตและสังคมให้ดำเนินไปภายใต้กรอบแห่งทิฐินั้น ด้วยเหตุนี้ก่อนเข้าสู่การพัฒนาชีวิต ตามหลักทางสายกลาง พระพุทธศาสนาเถรวาทจึงเน้นให้มีการสร้างสัมมาทิฐิให้เกิดขึ้นก่อนด้วยอาศัย เหตุ 2 ประการ ได้แก่ เหตุภายนอกคือการคบหาสมาคมกับคนดีและการได้รับคำสั่งสอนที่ดีงามและเหตุ ภายในคือการคิดอย่างถูกต้องหรือคิดแบบโยนิโสมนสิการสัมมาทิฐิจึงมีความสำคัญมากเป็นตัวชี้แนะและ กำกับทิศทางการดำเนินชีวิตตั้งแต่ต้นจนจบ โดยเป็นเบื้องต้นของการพัฒนาชีวิตของคนในสังคมเป็น ศูนย์กลางของความรู้เกี่ยวกับการแก้ปัญหาของชีวิตตามหลักอริยสัจ 4 ในระหว่างการศึกษาสัมมาทิฐิ จะเป็นตัวคอยกำกับกระบวนการพัฒนาขั้นพื้นฐาน คือเริ่มต้นด้วยความเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรมจนถึงการได้ บรรลุผลผล ยิ่งไปกว่านั้นสัมมาทิฐิยังแสดงความสัมพันธ์กับองค์ธรรมอื่น ๆ ในการเกี่ยวพันกันและกัน เป็นต้นเหตุให้การดำเนินชีวิตในทางสังคม คือ ศีล ด้านจิตใจ คือ สมาธิ และปัญญาให้มีการพัฒนาไป ด้วยกัน

ณรงค์วรช บุษมา (2560) ได้ทำวิจัยเรื่อง ศึกษาวิเคราะห์สัมมาปัญญาตามแนวคิดของ พระพุทธศาสนาเถรวาท ผลการวิจัยพบว่า 1. สัมมาทิฐิเป็นบ่อเกิดของสัมมาปัญญาในพระพุทธศาสนา

เถรวาท และ 2. การพัฒนาสัมมาปัญญาในพระพุทธศาสนาเถรวาท ต้องอาศัยปัจจัย 2 ประเภท ดังนี้
 1. ปัจจัยจากภายนอก (ปรโตโฆสะ) และ 2. ปัจจัยจากภายใน (โยนิโสมนสิการ) จนเกิดเป็นสัมมาทิฐิที่
 คอยอบรมบุคคลให้ดำรงอยู่ภายใต้กรอบศีล สมาธิ และปัญญาตามหลักไตรสิกขาหรืออริยมรรคมีองค์ 8
 ในการดำเนินชีวิต เกิดคุณลักษณะของจิตที่ไม่คิดร้ายเบียดเบียนทั้งต่อตนเองและผู้อื่น และมีการ
 ตรวจสอบตนเองอยู่เสมอว่าทิฐิของตนนั้น ยังเป็นสัมมาทิฐิอยู่หรือไม่ มีหิริโอตตปปะหรือไม่ ตลอดถึงความ
 เชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม การให้ผลของกรรม เชื่อเรื่องภพชาติ เชื่อในพระรัตนตรัย และมีความกตัญญู
 รู้คุณต่อผู้มีพระคุณมีบิดามารดาเป็นต้นหรือไม่ สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องยืนยันว่าบุคคลนั้นเป็นผู้มีสัมมาทิฐิ
 ถึงแม้ว่าปัญญาที่เกิดขึ้นจากการฝึกฝนอบรมปลูกฝังนี้ จะยังไม่ใช่ปัญญาที่เป็นเป้าหมายสูงสุดในทางพุทธ
 ปรัชญาเถรวาท แต่ก็เป็นปัญญาที่นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวันและอยู่ร่วมกับผู้อื่น
 ได้อย่างมีความสุข พร้อมกับหมั่นพากเพียรฝึกฝนตนเองเพื่อพัฒนาสัมมาปัญญาของตนนั้นให้ไปสู่
 เป้าหมายอันเป็นสัมมาปัญญาสูงสุดคือโลกุตตระปัญญา

พระเถียง อนาลโย (สุตสังข์) (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง ศึกษาสัมมาทิฐิกับการเปลี่ยนแปลงปรับ
 รับเอาพระพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่า 1. ความเชื่อที่มีปัญญาหมายถึง ความเชื่อในพระรัตนตรัยที่มี
 การเกี่ยวข้องกับการบรรลुरुธรรมของพระพุทธศาสนาความสัมพันธ์ของศรัทธาในฐานะเป็นปัจจัยเกื้อกูลต่อ
 การเข้าถึงเป้าหมายในระดับขั้นต้นของความสัมพันธ์ที่เกิดจากปัจจัยขั้นพื้นฐานคือปรโตโฆสะ และโยนิโ
 สมสิการการได้ฟังธรรมย่อมเกิดปัญญาและประโยชน์ที่จะได้รับคือ เกิดโลกียปัญญาเมื่อพัฒนาโลกีย
 ปัญญาให้รู้ยิ่งรู้แจ้งจะได้โลกุตตระปัญญาอันเป็นเครื่องมือในการบรรลุเป้าหมายเพราะประกอบความเห็นที่
 ถูกต้องไม่ประกอบด้วยความคิดที่ผิด 2. สัมมาทิฐิ คือ ความเห็นถูกมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่อง
 โลกและความเป็นไปของชีวิตว่า เป็นไปตามกฎของไตรลักษณ์คือมีการเกิดขึ้นตั้งอยู่และเสื่อมสลายไปเป็น
 ธรรมดาโดยใช้ปัญญาพิจารณาเพื่อ พัฒนาไปสู่ความหลุดพ้นคือ นิพพานเพราะความเห็นเป็นจุด
 เปลี่ยนแปลงที่อาจนำวิถีชีวิตและสังคมมนุษย์ไปสู่ความดีความเจริญดังนั้น การได้ศึกษาความสำคัญของ
 สัมมาทิฐิเป็น “ปฐมสูนิพพาน” จะช่วยให้เกิดความเข้าใจไปตามลำดับเป็นพื้นฐานต่อไป 3. วิเคราะห์
 สัมมาทิฐิกับการปรับเปลี่ยนรับเอาพระพุทธศาสนาในทรรศนะที่เป็นมิจฉาทิฐินั้นอาจ ทำให้มีทรรศนะ
 ต่อสิ่งต่าง ๆ ที่ผิดพลาดเกิดขึ้นได้ ดังนั้น หลักธรรมอันสำคัญในทางพุทธศาสนาที่จะทำลาย ทรรศนะที่
 ผิดพลาดนี้ได้คือสัมมาทิฐิโดยปัจจัยที่ก่อให้เกิดสัมมาทิฐินี้ได้ก็คือปรโตโฆสะและโยนิโสมนสิการ เป็น
 ปัจจัยที่สนับสนุนซึ่งกันและกันอีกปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือกัลยาณมิตรซึ่งเป็นผู้กระตุ้นเตือน
 ปรโตโฆสะและโยนิโสมนสิการให้เจริญอกงามไปพลุลยยิ่งขึ้นทำลายทรรศนะอันเป็นมิจฉาทิฐิให้สิ้นไป
 เหลือไว้แต่ความเห็นแจ้งในสรรพสิ่งตามความเป็นจริงนั่นเอง

2. การบริหารตามหลักพุทธศาสนา

มนตรี สหชัยรุ่งเรือง (2565) ได้ศึกษาการพัฒนาสมรรถนะทางการบริหารเชิงพุทธของผู้ประกอบการธุรกิจให้บริการในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลของจังหวัดชลบุรี พบว่า 1. สภาพการบริหารของผู้ประกอบการธุรกิจให้บริการในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลของจังหวัดชลบุรี พบว่า จุดแข็งของการบริหาร คือ องค์กรมีทรัพยากรและอุปกรณ์การให้บริการทางด้านดิจิทัลอย่างครบครันและทันสมัย ส่วนจุดอ่อนของการบริหาร คือ สินค้าส่วนใหญ่เป็นของชิ้นใหญ่ ซึ่งสะดวกในการขายหน้าร้านมากกว่าการขายออนไลน์ สำหรับโอกาสทางการบริหาร คือ เทคโนโลยีในปัจจุบันมีการพัฒนาและเติบโตไปอย่างไร้ส่วนอุปสรรคทางการบริหาร คือ สถานการณ์โรคติดต่อกันจากโควิดที่มีอัตราเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นแนวทางเสริมจุดเด่น ได้แก่ การเพิ่มลูกค้ารายใหม่และรักษาลูกค้ารายเก่า มีกลยุทธ์ในการปรับเปลี่ยนสถานการณ์ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลรักษามาตรฐานการให้บริการ พัฒนาคุณภาพสินค้าและการให้บริการอย่างต่อเนื่อง 2. องค์กรประกอบพัฒนาสมรรถนะทางการบริหารของผู้ประกอบการธุรกิจให้บริการในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลของจังหวัดชลบุรี พบว่า มี 4 องค์กรประกอบที่สำคัญ คือ องค์กรประกอบด้านการฝึกอบรม ได้แก่ การจัดอบรมภายในบริษัท การส่งไปอบรมต่างประเทศ จัดสัมมนาออกสถานที่ อบรมการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ องค์กรประกอบด้านการศึกษา ได้แก่ เพิ่มพูนความรู้ใหม่ ๆ การศึกษาเชิงพุทธเรียนรู้จากผู้มีประสบการณ์ เรียนรู้จากแหล่งต่างๆ องค์กรประกอบด้านการพัฒนา ได้แก่ พัฒนาสินค้าและการให้บริการที่ดีและมีคุณภาพอยู่เสมอ พัฒนาให้รอบด้าน การพัฒนาเชิงพุทธ การพัฒนาด้านการศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคและการเปลี่ยนแปลงไปของกระแสนิยม องค์กรประกอบด้านอิทธิบาทธรรม ได้แก่ ทำให้ผู้ประกอบการมีความมุ่งมั่นต่อการประกอบธุรกิจ ทำให้ผู้ประกอบการมีอดทน บากบั่น และไม่ลดละความพยายาม ทำให้ผู้ประกอบการมีความพยายามในการปรับปรุง เอาใจใส่ต่อธุรกิจที่ตนดูแล/ทำให้ผู้ประกอบการต้องใช้สติในการพิจารณาสภาวะปัจจุบัน 3. การพัฒนาสมรรถนะทางการบริหารเชิงพุทธของผู้ประกอบการธุรกิจให้บริการในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลของจังหวัดชลบุรี พบว่า 1. การพัฒนาภาวะผู้นำ ได้แก่ ความสามารถในการปรับตัวการมีวิสัยทัศน์การมีความเชื่อมั่นในตัวเอง การให้ความสำคัญกับทรัพยากรมนุษย์ การมีความน่าเชื่อถือ การมีมนุษยสัมพันธ์การมีวุฒิภาวะ 2. การพัฒนาวิสัยทัศน์ ได้แก่ การสร้างความรู้ความเข้าใจในธุรกิจของตน มองภาพธุรกิจในอนาคตความต้องการของลูกค้า วิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันและความเป็นไปได้ ลงมือทำตามแผนที่วางไว้ 3. การพัฒนาการวางแผนกลยุทธ์ ได้แก่ การใช้กลยุทธ์ส่งเสริมการขายทางสินค้าผ่านช่องทาง online เช่น เว็บไซต์ โซเชียลมีเดีย และสื่อต่าง ๆ ใช้กลยุทธ์ในการช่วยด้านระบบขนส่งที่เป็นระบบและรวดเร็ว เช่น นำระบบโลจิสติก มาช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพให้ดียิ่งขึ้น 4. การพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพในด้านแรงงานอย่างมั่นคงและไม่ขาดตกบกพร่อง มีการศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการและผู้ปฏิบัติการ

ครบทุกด้าน มีการศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาคณะกรรมการผู้บริหารให้มีความรู้ความสามารถเท่าเทียมกันอยู่เสมอ 5. การพัฒนาการควบคุมตนเอง ได้แก่ ผู้ประกอบการควรพัฒนาการควบคุมตนเองด้วยวิชาการในการทำงานเบื้องต้น ผู้ประกอบการควรพัฒนาการควบคุมตนเองด้วยการติดตามงานอย่างสม่ำเสมอ ผู้ประกอบการควรพัฒนาการควบคุมตนเองด้วยการพบบุคลากรด้านต่าง ๆ เป็นประจำ ผู้ประกอบการควรเพิ่มพูนความรู้ให้ตนเองมีสติรอบคอบในการทำงานอยู่เสมอ 6. การพัฒนาการสอนงานและการมอบหมายงาน ได้แก่ ควรให้ข้อมูลและมอบหมายงานให้ชัดเจน แสดงวัตถุประสงค์ ขอบเขต และสิ่งที่ต้องการให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายงานได้รับรู้ เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันและลดข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น

อมรรัตน์ เตชะนอก (2565) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศของวิทยาลัยสงฆ์ สังกัดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พบว่า 1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่ามี 7 องค์ประกอบหลัก คือ 1. ด้านการนำองค์กร 2. ด้านกลยุทธ์ 3. ด้านผู้รับบริการ 4. ด้านการวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 5. ด้านบุคลากร 6. ด้านการปฏิบัติงาน และ 7. ด้านผลลัพธ์ และมี 21 องค์ประกอบย่อย มี 110 ตัวบ่งชี้ 2. ผลจากการพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งประกอบด้วย 1. หลักการแนวคิด 2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3. เนื้อหา/วิธีการ 4. ผลลัพธ์ที่คาดหวัง และ 5. เงื่อนไขสู่ความสำเร็จ 3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

เพชร บุดสีทา (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะอาชีพทางการตลาดผู้สูงอายุ : การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมภาวะพหุพลัง สำหรับผู้สูงอายุในจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า 1. ผู้สูงอายุมีศักยภาพด้านสุขภาพ ด้านการมีส่วนร่วมและทำประโยชน์ต่อสังคม ด้านความมั่นคง ด้านสภาพที่เอื้อต่อการมีพหุพลัง และมีความต้องการพัฒนาศักยภาพการประกอบอาชีพของผู้สูงอายุ : เพื่อส่งเสริมภาวะพหุพลัง สำหรับผู้สูงอายุในจังหวัดกำแพงเพชรด้านการตลาด ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2. ผลการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นในการพัฒนาทักษะอาชีพการตลาดผู้สูงอายุ : การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมภาวะพหุพลัง ๆ ประกอบด้วย 5 รายวิชา คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการตลาด การวิเคราะห์ความต้องการของลูกค้า การบริหารงานด้านการตลาดในการทำธุรกิจ การเสนอขายสินค้าแบบออนไลน์ การเสนอขายสินค้า ณ ร้านค้า 3. ผลประเมินผลการพัฒนาทักษะอาชีพทางการตลาดผู้สูงอายุ : การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมภาวะพหุพลังสำหรับผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

กิมาพร ลีสมีทธิ์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของอิทธิพลภาวะผู้นำแบบมีเมตตา กรุณา บุรณาการจากแนวคิดเชิงพุทธและตะวันตก ที่มีผลต่อความไว้วางใจ ความผูกพัน และ ความสร้างสรรค์ ในการทำงานของพนักงานชาวไทย ผลการวิจัยพบว่า การทดสอบสมมติฐานมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลระยะยาวของพฤติกรรมผู้นำความไว้วางใจในผู้นำ ที่มีผลต่อความผูกพัน ความสร้างสรรค์ของผู้ปฏิบัติงานในสังคมไทย การศึกษาจัดกระทำในโมเดลสมมติฐานภาคตัดขวางและการศึกษาระยะยาว วิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (structural equation modeling: SEM) ด้วยโปรแกรมเอ็มพลัส (Mplus) ผลการศึกษาในโมเดลการศึกษาภาคตัดขวาง ความไว้วางใจในผู้นำเป็นตัวแปรส่งผ่านระหว่างความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำแบบมีเมตตา กรุณาเชิงพุทธกับความผูกพันและความสร้างสรรค์ของพนักงาน ขณะที่ผลของโมเดลการศึกษาระยะยาว พบว่า ความไว้วางใจในผู้นำ (Time-1) ส่งผ่านอิทธิพลระหว่างภาวะผู้นำแบบมีเมตตา กรุณาเชิงพุทธ (Time-1) และความผูกพัน (Time-2) แต่ไม่มีอิทธิพลส่งผ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความสร้างสรรค์ (Time-2)

ภาวินี อิศรา (2559) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารเชิงพุทธของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า รูปแบบการบริหารเชิงพุทธของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วย องค์ประกอบด้านการครองตน มี 11 องค์ประกอบ 1. วางตัวดีและเหมาะสม กับตำแหน่งผู้นำ 2. มีวุฒิภาวะทางอารมณ์เหมาะสม 3. ให้ความเป็นกันเองและไม่เย่อหยิ่งถือตัว 4. เป็นคนมีวิสัยทัศน์กว้างไกล 5. พัฒนาศักยภาพตนเองอยู่เสมอ 6. ตรงต่อเวลาและบริหารเวลาได้อย่างเหมาะสม 7. ทำตนให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน 8. มีศรัทธาต่อตนเองและวิชาชีพ 9. ยึดหลักศีลธรรม จริยธรรม ระเบียบ และกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องเสมอ 10. มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่เสมอ (มีโอดักปะยะ) 11. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวังตนหรือมีสติเสมอ องค์ประกอบด้านครองคน มี 9 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1. เอื้อเฟื้อเมื่อนวัตดูลิ่งของแก่ครูเสมอ 2. เป็นผู้เสียสละในเห็นแก่ตัว 3. มีศิลปะในการพูดโน้มน้าว จิตใจครู 4. อุทิศตนทำงานในหน้าที่อย่างเต็มที่เพื่อมุ่งสู่เป้าหมาย 5. ยึดประโยชน์ส่วนร่วมเหนือประโยชน์ส่วนตน 6. ส่งเสริมสนับสนุนครูทุกคนให้มีความก้าวหน้า 7. นักช่วยเหลือครูที่ประสบปัญหาเสมอ 8. แสดงความยินดีกับครูที่ประสบความสำเร็จ 9. รู้จักอุปนิสัยความรู้ความสามารถของครูเป็น รายบุคคลเป็นอย่างดี องค์ประกอบด้านการครองงาน มี 9 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1. การมีความกระตือรือร้นต่อการทำงานในหน้าที่ 2. การรักและทุ่มเทในหน้าที่ 3. การมีความขยันและกล้าเผชิญกับปัญหา 4. การใฝ่เรียนรู้และสร้างสรรค์งานอยู่เสมอ 5. การมีความตั้งใจทำงานและไม่ทิ้งงาน 6. การเอาใจใส่งานและคนพอ ๆ กัน 7. การทำงานด้วยความสุขุมและรอบคอบทุกครั้ง 8. การทำงานโดยใช้หลักเหตุผล 9. มีความริเริ่มสร้างสรรค์สิ่ง ใหม่เสมอ

3. คุณธรรมและความโปร่งใส

ธนันท์ สิงหเสม (2564) ได้ศึกษาการประเมินผลสัมฤทธิ์ภารกิจด้านคุณธรรมและความโปร่งใส ITA: กรณีศึกษาสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พบว่า 1. การพัฒนาการดำเนินภารกิจด้านคุณธรรมและความโปร่งใส ITA ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พบว่า มีการดำเนินการตามเกณฑ์ ITA ที่กำหนดไว้ โดยมีการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินภารกิจการดำเนินงานในทุกมิติ หลักการที่สำคัญที่สุด คือ หลักการมีส่วนร่วม 2. แนวทางการพัฒนาการขับเคลื่อนภารกิจด้านคุณธรรมและความโปร่งใส ITA ในระยะยาวสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ควรดำเนินการดังนี้ คือ 1. การสร้างการรับรู้ ความเข้าใจและให้เกิดการมีส่วนร่วมจากเจ้าหน้าที่ 2. การสร้างจิตสำนึกและทัศนคติที่ดีต่อองค์กร 3. การสร้างการรับรู้และความเข้าใจโดยให้มองภาพรวมขององค์กร 4. การแต่งตั้งคณะทำงานโดยเน้นการมีส่วนร่วมจากแต่ละสำนัก 5. การสื่อสารจากบนลงล่างและจากล่างขึ้นบน 6. การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ให้ครบถ้วน 7. การนำข้อมูลการดำเนินการเปิดเผยต่อสาธารณะชน 8. การนำปัญหาที่ได้จากการแสดงความคิดเห็นมาปรับปรุงแก้ไขและรายงานต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้บริหารทราบ 9. การปรับโครงสร้างคณะกรรมการบริหารงานบุคคลโดยให้มีผู้แทนจากเจ้าหน้าที่เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคลและ 10. การเปิดใจรับฟัง

ธัญญา สุบโคกสูง และธัญญ์ศรี ชิตไธสง (2563) ได้ศึกษาการศึกษาผลของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา: การประยุกต์ใช้แนวคิด CONSEQUENTIAL VALIDITY พบว่า การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิด Consequential validity โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับมาก กลุ่มเป้าหมายเกิดความตระหนักและพัฒนาตนเองให้ปฏิบัติงานภายใต้กรอบของคุณธรรมและความโปร่งใส ด้านความมีประโยชน์ อยู่ในระดับมาก กลุ่มเป้าหมายนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนางาน มุ่งปฏิบัติหน้าที่ที่แสดงให้เห็นถึงความซื่อสัตย์ ความสุจริต รับผิดชอบและมีวินัยในการทำงาน ด้านผลกระทบ อยู่ในระดับมาก กลุ่มเป้าหมายปฏิบัติงานโดยยึดระเบียบ กฎหมาย เป็นกรอบการทำงาน มีการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานโดยคำนึงถึงกฎ ระเบียบ ส่วนด้านการตัดสินใจเชิงนโยบาย กลุ่มเป้าหมาย มีการกำหนดนโยบายในการทำงานตามกรอบการปฏิบัติงานเดิม ไม่ได้นำแนวคิดการปฏิบัติงานตามโครงการมาใช้อย่างชัดเจนในระดับนโยบาย

โกวิท พวงงาม และคณะ (2560) ได้ศึกษาการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปีงบประมาณ 2560 พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบล

พระเจ้าโดยภาพรวม พบว่า ระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานอยู่ในระดับสูงมาก (ร้อยละ 83.27) ดัชนีความโปร่งใส พบว่า มีความโปร่งใสในการดำเนินงานอยู่ในระดับสูงมาก (84.78) ดัชนีความพร้อมรับผิด พบว่า มีความรับผิดชอบตามการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับสูงมาก (86.33) ดัชนีความปลอดภัยการทุจริตในการปฏิบัติงาน พบว่า มีเจ้าหน้าที่ของ อบต.พระเจ้า มีความปลอดภัยการทุจริตในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงมาก (92.39) ดัชนีวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร พบว่า มีคะแนนประเมินอยู่ในระดับปานกลาง (58.40) ดัชนีคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน พบว่า ภาพรวมคุณธรรมการทำงานอยู่ในระดับสูงมาก (89.01)

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Smith, J., & Davis, R. (2022) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางจริยธรรมและความโปร่งใสในองค์กร จากการวิเคราะห์งานวิจัยต่าง ๆ พบว่า ผู้นำที่มีคุณธรรมสูงมักจะส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นความโปร่งใส ซึ่งส่งผลให้การสื่อสารภายในองค์กรเปิดเผยและมีความชัดเจนมากขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าความโปร่งใสที่เกิดจากการนำของผู้นำทางจริยธรรมช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจระหว่างพนักงานและผู้บริหาร ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพและความผูกพันต่อองค์กร

Taylor, P., & Anderson, C. (2022) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความโปร่งใสในการบริหารมหาวิทยาลัยกับความซื่อสัตย์ทางวิชาการ พบว่า มหาวิทยาลัยที่มีการบริหารจัดการที่โปร่งใสสามารถสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมความซื่อสัตย์ทางวิชาการมากขึ้น ซึ่งนำไปสู่การลดการทุจริตทางวิชาการและส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพสูง

Johnson, M., & Lee, A. (2021) ได้ศึกษาผลกระทบของความโปร่งใสในองค์กรต่อความไว้วางใจของพนักงานและประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน พบว่า องค์กรที่มีความโปร่งใสมักจะสร้างความไว้วางใจให้กับพนักงาน ซึ่งส่งผลต่อความมุ่งมั่นในการทำงานและประสิทธิภาพที่สูงขึ้น ผลลัพธ์นี้สนับสนุนแนวคิดที่ว่า ความโปร่งใสไม่เพียงแต่เป็นปัจจัยสำคัญในความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานกับผู้บริหาร แต่ยังส่งผลต่อผลลัพธ์ทางธุรกิจโดยรวมอีกด้วย

Brown, L., & Miller, J. (2021) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางจริยธรรมและความโปร่งใสในสถาบันการศึกษาผ่านวิธีการศึกษากรณี (Case Study) พบว่า ผู้นำที่เน้นคุณธรรมและโปร่งใสสามารถสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เชื่อถือได้ ซึ่งมีผลกระทบเชิงบวกต่อความไว้วางใจของครู นักเรียน และผู้ปกครอง นอกจากนี้ยังพบว่าความโปร่งใสในการบริหารจัดการช่วยลดความขัดแย้งและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับ

Williams, K., & Zhang, Y. (2020) ได้ศึกษาผลกระทบของความโปร่งใสและจริยธรรมต่อภาพลักษณ์องค์กร พบว่า บริษัทที่มุ่งเน้นความโปร่งใสในการดำเนินงานและมีมาตรฐานจริยธรรมสูงมัก

ได้รับการยอมรับจากผู้มีส่วนได้เสีย และสามารถรักษาภาพลักษณ์ที่ดีในระยะยาว ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าภาพลักษณ์ที่ดีจากความโปร่งใสและจริยธรรมมีความเชื่อมโยงกับความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจและความภักดีของลูกค้า

Nguyen, H., & Roberts, J. (2020) ได้ศึกษาวิธีการส่งเสริมการปฏิบัติทางจริยธรรมและความโปร่งใสในการบริหารโรงเรียนผ่านการวิเคราะห์โมเดลการจัดการจากหลายประเทศ พบว่า การนำแนวทางการบริหารที่เน้นความโปร่งใสและคุณธรรมมาใช้ในโรงเรียนสามารถปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการ ลดปัญหาความไม่เท่าเทียม และเพิ่มความพึงพอใจของครู นักเรียน และผู้ปกครองได้อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ยังระบุถึงความท้าทายและข้อเสนอแนะในการนำแนวทางเหล่านี้มาใช้ในบริบทที่แตกต่างกัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมดจะพบได้ว่า การใช้หลักธรรมสัมมาทิฐิมาประยุกต์ใช้ในการบริหารเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย มีความสำคัญ เพราะสัมมาทิฐิในพระพุทธศาสนา เป็นหลักธรรมที่สำคัญมาก มีอิทธิพลต่อการกำหนดกรอบการมองโลกและวิถีชีวิตในสังคมของกระบวนการทางความคิดและสร้างสรรค์จิตใจและความเห็น ความเชื่อทางจิตใจจะแสดงออกมาเป็นการกระทำกรรมทางสังคมมีการแสดงออกให้ปรากฏทางกาย ทางวาจา และทางใจ การทำงานและการประกอบอาชีพ ที่สุจริต ถูกต้อง ไม่ผิดศีลธรรม (พระมหาไชยา ชาตเมโธ (สังสุข), พระครูธีรธรรมบัณฑิต, และทิพย์ภวิษณ์ ไสชาติ, 2566) อาศัยรูปแบบการบริหารเชิงพุทธของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านการครองตน มี 11 องค์ประกอบ

1. วางตัวดีและเหมาะสม กับตำแหน่งผู้นำ
2. มีวุฒิภาวะทางอารมณ์เหมาะสม
3. ให้ความสำคัญกับตนเองและไม่เยอหยิ่งถือตัว
4. เป็นคนมีวิสัยทัศน์กว้างไกล
5. พัฒนาศักยภาพตนเองอยู่เสมอ
6. ตรงต่อเวลาและบริหารเวลาได้อย่างเหมาะสม
7. ทำตนให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน
8. มีศรัทธาต่อตนเองและวิชาชีพ
9. ยึดหลักศีลธรรม จริยธรรม ระเบียบ และกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องเสมอ
10. มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่เสมอ (มีโอดปัปะ)
11. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวังตนหรือมีสติเสมอ (ภาวิณี อิสรา, 2559)

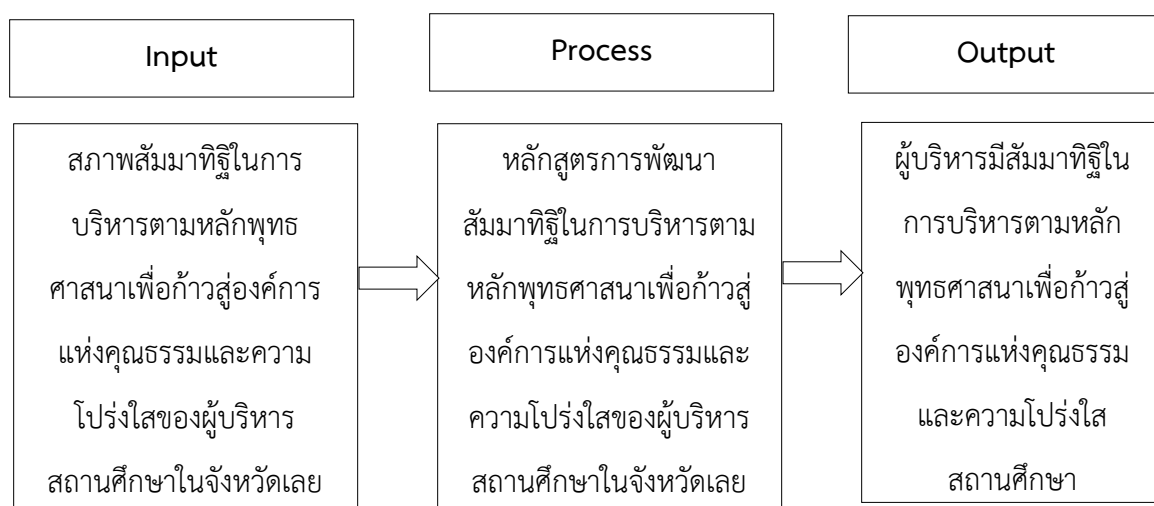
โดยใช้แนวทางการพัฒนาการขับเคลื่อนภารกิจด้านคุณธรรมและความโปร่งใส ITA ในระยะยาวสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ควรดำเนินการดังนี้ คือ

1. การสร้างการรับรู้ ความเข้าใจและให้เกิดการมีส่วนร่วมจากเจ้าหน้าที่
2. การสร้างจิตสำนึกและทัศนคติที่ดีต่อองค์กร
3. การสร้างการรับรู้และความเข้าใจโดยให้มองภาพรวมขององค์กร
4. การแต่งตั้งคณะทำงานโดยเน้นการมีส่วนร่วมจากแต่ละสำนัก
5. การสื่อสารจากบนลงล่างและจากล่างขึ้นบน
6. การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ให้ครบถ้วน
7. การนำข้อมูลการดำเนินการเปิดเผยต่อสาธารณะชน
8. การนำปัญหาที่ได้จากการแสดงความคิดเห็นมาปรับปรุงแก้ไขและรายงานต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้บริหารทราบ
9. การปรับโครงสร้างคณะกรรมการบริหารงานบุคคล

โดยให้มีผู้แทนจากเจ้าหน้าที่เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคลและ 10. การเปิดใจรับฟัง (ชนนันท สิงหเสน, 2564)

2.7 สรุปกรอบแนวความคิด

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาทั้งหมด สรุปได้ว่าในการศึกษาเรื่องการพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยและกำหนดระเบียบวิธีวิจัย เพื่อให้ครอบคลุมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

3.1 ระเบียบวิธีวิจัย

3.2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

3.1 ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นรูปแบบการวิจัยและการพัฒนา (Research and Development: R&D) ที่เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Research Method) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กับการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental Research) เพื่อมุ่งหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาสภาพสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย 2. เพื่อพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย 3. เพื่อประเมินการพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ดังนั้นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบและระเบียบ ผู้วิจัยจึงกำหนดรายละเอียดการดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและการตรวจสอบกรอบแนวคิดทฤษฎี

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใส

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินการพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใส

3.2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องในครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (research and development) ตามด้วยขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาแบบผสมวิธี (Mixed Research Method) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กับการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental Research) ในการดำเนินการวิจัยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการวิจัยดังกล่าวคณะผู้วิจัยกำหนดวิธีการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและการตรวจสอบกรอบแนวคิดทฤษฎี

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพสัมมาทิวในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย จำนวน 538 คน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเลย, 2564)

กลุ่มตัวอย่าง

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางเครย์ซีและมอร์แกน (Krejcie&Morgan, 1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 226 คน ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยยึดตามสังกัดสถานศึกษา หลังจากนั้นจึงทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลากเพื่อระบุผู้ตอบแบบสอบถาม ตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ	สังกัดโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1	143	60
2	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2	155	65
3	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3	107	45
4	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย - หนองบัวลำภู	31	13
5	สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษจังหวัดเลย	2	1
6	คณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดเลย	7	3
7	สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเลย	14	6
8	คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	25	11
9	สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเลย	26	11
10	กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	5	2
11	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจังหวัดเลย	15	6
12	กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนจังหวัดเลย	8	3
	รวม	538	226

2. เครื่องมือการทำวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม(Questionnaire) เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey study) ศึกษาบริบทเกี่ยวกับสภาพสัมมาทิวฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย จากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร รวมทั้งสิ้น 226 รูป

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถาม (questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า(rating scale) 5 ระดับ โดยอาศัยเครื่องมือจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 ทั้งส่วนที่เป็นหลักการ แนวคิด ทฤษฎี

โครงสร้างของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของแบบสอบถามได้แก่ ระดับชั้นการศึกษา ประเภทการเรียนเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ประกอบด้วย สังกัด ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ในตำแหน่ง

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพสัมมาทิวฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ภายใต้กรอบ 4 ด้าน คือ 1. ด้านการตื่นรู้ของผู้บริหาร 2. ด้านที่ทำงานนอกริษย์ 3. ด้านคนเบิกบาน และ 4. ด้านพัฒนาผลงานด้วยกรรมดี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยค่าแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง มีสภาพสัมมาทิวฐิในการบริหารมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีสภาพสัมมาทิวฐิในการบริหารมาก
- 3 หมายถึง มีสภาพสัมมาทิวฐิในการบริหารปานกลาง
- 2 หมายถึง มีสภาพสัมมาทิวฐิในการบริหารน้อย
- 1 หมายถึง มีสภาพสัมมาทิวฐิในการบริหารน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาสัมมาทิวฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย เป็นลักษณะปลายเปิด (open end)

3. การสร้างเครื่องมือ

3.1 ศึกษาทฤษฎี ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการพัฒนาสัมมาทิวฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

3.2 นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่า IOC (index of item objective congruence) โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบข้อมูล 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of objective congruence : IOC) โดยต้องมีค่ามากกว่า 0.50 ขึ้นไป ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านพบว่า ข้อคำถามทุกข้อเป็นตัวแทนการวัดโดยมีค่าความสอดคล้อง 0.80 - 1.00 และท่านได้แนะนำการใช้ภาษาในแบบสอบถามมาปรับปรุง

3.3 ปรับปรุงแบบสอบถามทั้งฉบับตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญหลังการพิจารณาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

3.4 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาข้อบกพร่องของข้อคำถามแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพ ผลการวิเคราะห์พบว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.899

3.5 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จำนวน 226 ชุด และแจกแบบสอบถามตามแผนการสุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยการส่งแบบสอบถามและเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการ ดังนี้

5.1 ข้อมูลส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ และ ร้อยละ

5.2 สภาพสัมมาทิวฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการแปลความหมายเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีสภาพสัมมาทิวฐิในการบริหารมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีสภาพสัมมาทิวฐิในการบริหารมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีสภาพสัมมาทิวฐิในการบริหารปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีสภาพสัมมาทิวฐิในการบริหารน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีสภาพสัมมาทิวฐิในการบริหารน้อยที่สุด

ระยะที่ 2 การพัฒนาองค์ประกอบหลักสัมมาทิวฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย มีขั้นตอน ดังนี้

นำผลการวิเคราะห์จากระยะที่ 1 มาการพัฒนาตัวบ่งชี้สัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย โดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนาองค์ประกอบหลักและตัวบ่งชี้สัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย จำนวน 15 รูป/คน

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใส มีขั้นตอนดังนี้

นำผลการวิเคราะห์จากขั้นตอนที่ 1 มาใช้สำหรับยกร่างหลักสูตร โดยกำหนด 3 ระยะ มีรายละเอียด ดังนี้

ระยะที่ 1 การยกร่างหลักสูตร

การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม โดยศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วสร้างเป็นรูปแบบสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ในขั้นตอนนี้เป็นการนำผลจากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานที่ผ่านการวิเคราะห์แล้วในระยะที่ 1 มายกร่างหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ จุดหมาย กลุ่มเป้าหมาย สารการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

ระยะที่ 2 การประเมินหลักสูตรฉบับร่าง

หลังจากการร่างหลักสูตรขึ้นแล้ว ทำการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฉบับร่างด้วยการทดสอบคัดลองของหลักสูตรฉบับร่าง โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาการจำนวน 6 ท่าน และจากผู้ทรงคุณวุฒิทางการปฏิบัติเกี่ยวกับหลักธรรม จำนวน 3 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรฉบับร่างคือ แบบประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบของหลักสูตร เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คณะผู้วิจัยสร้างข้อคำถามครอบคลุมรายละเอียดตามองค์ประกอบของหลักสูตรผลประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรฉบับร่าง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการแปลความหมายเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความสอดคล้องมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความสอดคล้องมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความสอดคล้องปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความสอดคล้องน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความสอดคล้องน้อยที่สุด

ระยะที่ 3 การปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และจัดทำเอกสารประกอบโครงการ

โดยทำการปรับปรุงตามกรอบแนวคิดที่ได้จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และออกแบบหลักสูตรสัมมาทิสฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย พร้อมทั้งจัดทำเอกสารประกอบโครงการ อันเป็นผลสืบเนื่องจากผลการศึกษารวบรวมที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 และผลจากการตรวจสอบกรอบแนวคิดในการวิจัยดังกล่าวในขั้นตอนที่ 1

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินการพัฒนาสัมมาทิสฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใส

1. ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

การใช้โปรแกรมในการฝึกอบรมภาคสนามใช้ระเบียบวิธีวิจัยกึ่งทดลอง (pre-experiment) มีกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (one group pretest-posttest design) กลุ่มเป้าหมายในการทดลอง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย จำนวน 20 คน

T ₁	X	T ₂
----------------	---	----------------

เมื่อ	T ₁	=	การทดสอบก่อนการอบรม
	X	=	การอบรม
	T ₂	=	การทดสอบหลังการอบรม

2. เครื่องมือที่ใช้

2.1 แบบทดสอบก่อน - หลังรับการอบรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โครงสร้างของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบก่อน - หลังรับการอบรม ภายใต้กรอบ 3 หน่วยการอบรม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง และน้อย โดยค่าแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
- 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการแปลความหมายเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
- คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
- คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
- คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง คือ t – test แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (pair t – test)

1.2 แบบวัดความพึงพอใจ

ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โครงสร้างของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 เป็นวัดความพึงพอใจ ภายใต้กรอบ 5 ด้าน คือ ด้านคุณภาพตามวัตถุประสงค์ ด้านบริบทของโครงการ ด้านปัจจัยนำเข้าการจัดกิจกรรม ด้านกระบวนการ ขั้นตอนการจัดกิจกรรม และด้านผลลัพธ์โครงการ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการแปลความหมายเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
 คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
 คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
 คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
 คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

1.3 การประเมินการพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

เป็นการประเมินความคงทนหลังการอบรม โดยเป็นการเก็บข้อมูลนักเรียนที่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตลอดหลักสูตรหลักจากผ่านไปแล้ว 4 สัปดาห์ เพื่อทดสอบความคงทนของความรู้และทัศนคติของผู้อบรมเมื่อเวลาผ่านไประยะเวลาหนึ่ง

1. เครื่องมือการวิจัย

1.1 แบบทดสอบก่อน - หลังรับการอบรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โครงสร้างของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบก่อน - หลังรับการอบรม ภายใต้กรอบ 3 หน่วยการอบรม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง และน้อย โดยค่าแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

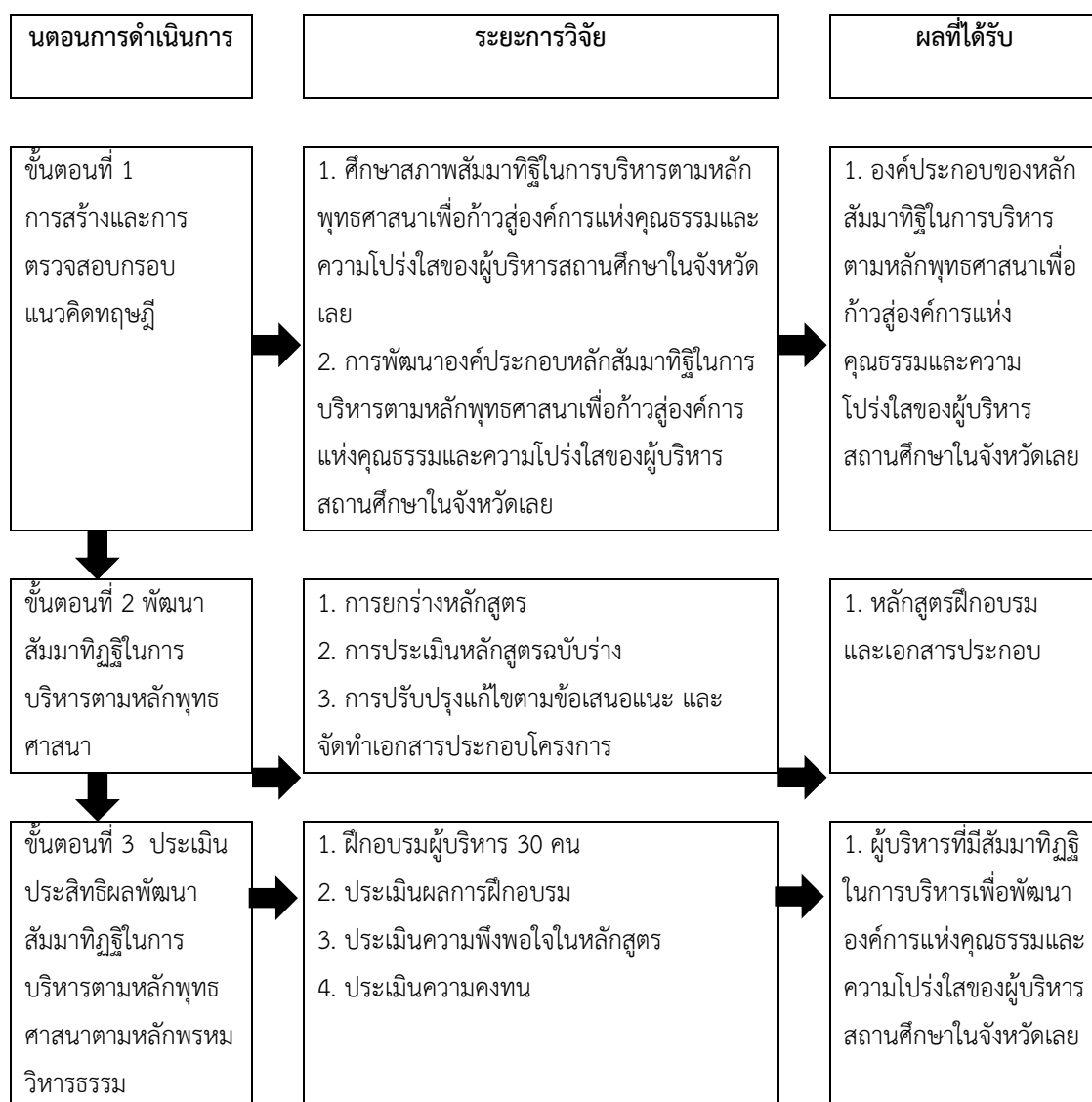
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการแปลความหมายเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
 คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
 คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

การดำเนินงานวิจัยสองระยะดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยกำหนดให้มีกิจกรรมการวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนผล เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง และอย่างเป็นระบบ เช่นเดียวกับขั้นตอนการวิจัยที่ผ่านมา ดังขั้นตอนการวิจัยและแนวคิดในการวิจัยแต่ละขั้นตอนในภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษาสภาพสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย 2. เพื่อพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย และ 3. เพื่อประเมินการพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและการตรวจสอบกรอบแนวคิดทฤษฎี ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนา และขั้นตอนที่ 3 ประเมินประสิทธิผลพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนา ที่ผู้วิจัยค้นพบตามลำดับดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและการตรวจสอบกรอบแนวคิดทฤษฎี ประกอบด้วย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

ผลการสำรวจความเห็นโดยการใช้แบบสอบถาม เป็นการศึกษาสภาพสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ในเขตจังหวัดเลย จำนวน 226 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 223 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.67 ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(N)	ร้อยละ (%)
1. วุฒิการศึกษา		
ไม่เกินปริญญาโท	181	81.17
ปริญญาเอก	42	18.83
รวม	223	100.00

2. ประสบการณ์ในตำแหน่ง		
ไม่เกิน 5 ปี	42	18.83
5 – 10 ปี	103	46.19
มากกว่า 10 ปี	78	34.98
รวม	223	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม รวมทั้งหมด 223 คน วุฒิกการศึกษาไม่เกินปริญญาโท จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 81.7 ประสบการณ์ในตำแหน่ง 5 – 10 ปี จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 46.19

2. สภาพสัมมาทฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสภาพสัมมาทฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย โดยภาพรวม

ที่	สัมมาทฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใส	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ด้านการตื่นรู้ของผู้บริหาร	4.31	0.480	มาก
2	ด้านที่ทำงานน่าอภิรมย์	4.29	0.516	มาก
3	ด้านคนเบิกบาน	4.16	0.479	มาก
4	ด้านพัฒนาผลงานด้วยกรรมดี	4.32	0.513	มาก
	รวม	4.27	0.524	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สภาพสัมมาทฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.524) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านพัฒนาผลงานด้วยกรรมดี ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.513) ด้านการตื่นรู้ของผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.480) ด้านที่ทำงานน่าอภิรมย์ ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.516) และด้านคนเบิกบาน ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.479) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสภาพสัมมาทิวในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ด้านการตื่นรู้ของผู้บริหาร

ที่	การกำหนดความรู้ที่จำเป็น	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ผู้บริหารตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการการเปลี่ยนแปลงการทำงานของสถานศึกษา	4.34	0.608	มาก
2	ผู้บริหารกำหนดนโยบายการบริหารด้วยเจตจำนงสุจริตเพื่อขับเคลื่อนหน่วยงานอย่างมีคุณธรรมตามหลักธรรมาภิบาล	4.32	0.662	มาก
3	ผู้บริหารกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานและการให้บริการให้เป็นมาตรฐานเดียวกันโดยไม่เลือกปฏิบัติ	4.27	0.643	มาก
4	ผู้บริหารกำหนดและจัดทำแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในหน่วยงาน	4.37	0.620	มาก
5	ผู้บริหารจัดทำระบบการตรวจสอบถ่วงดุลภายในที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ	4.26	0.623	มาก
รวม		4.31	0.480	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สภาพสัมมาทิวในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ด้านการตื่นรู้ของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.480) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ผู้บริหารกำหนดและจัดทำแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในหน่วยงาน ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.620) ผู้บริหารตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการการเปลี่ยนแปลงการทำงานของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.608) ผู้บริหารกำหนดนโยบายการบริหารด้วยเจตจำนงสุจริต เพื่อขับเคลื่อนหน่วยงานอย่างมีคุณธรรมตามหลักธรรมาภิบาล ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.662) ผู้บริหารกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานและการให้บริการให้เป็นมาตรฐานเดียวกันโดยไม่เลือกปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.643) และผู้บริหารจัดทำระบบการตรวจสอบถ่วงดุลภายในที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.623) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสภาพสัมมาทิวในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ด้านที่ทำงานนำอภิมรย์

ที่	ด้านที่ทำงานนำอภิมรย์	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	สถานศึกษามีการประชุมนิเทศเจ้าหน้าที่ใหม่ให้ครอบคลุมการปฏิบัติงานเพื่อสร้างความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน	4.30	0.638	มาก
2	สถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมการสื่อสารเชิงบวกอย่างกัลยาณมิตรให้กับเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน	4.33	0.636	มาก
3	สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการสร้างบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงาน	4.26	0.692	มาก
4	สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ให้มีความเพียงพอและเหมาะสมกับภารกิจที่ต้องปฏิบัติ	4.34	0.645	มาก
5	สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อสร้างแนวทางการปฏิบัติงานหรือวัฒนธรรมที่ดีของหน่วยงาน	4.24	0.655	มาก
รวม		4.29	0.516	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สภาพสัมมาทิวในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ด้านที่ทำงานนำอภิมรย์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.516) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ให้มีความเพียงพอและเหมาะสมกับภารกิจที่ต้องปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.645) สถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมการสื่อสารเชิงบวกอย่างกัลยาณมิตรให้กับเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.636) สถานศึกษามีการประชุมนิเทศเจ้าหน้าที่ใหม่ให้ครอบคลุมการปฏิบัติงานเพื่อสร้างความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.638) สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการสร้างบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.692) และสถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อสร้างแนวทางการปฏิบัติงานหรือวัฒนธรรมที่ดีของหน่วยงาน ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.655) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสภาพสัมมาทิวในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ด้านคนเบิกบาน

ที่	ด้านคนเบิกบาน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	สถานศึกษามอบหมายงานภายใต้ขอบเขตของอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ด้วยความเป็นธรรมอย่างเท่าเทียมกันทุกคน	4.24	0.636	มาก
2	สถานศึกษามีระบบการบริหารงานบุคคลด้วยคุณธรรมและเท่าเทียมกัน	4.07	0.614	มาก
3	สถานศึกษาเสริมสร้างพฤติกรรมและทัศนคติที่ดีแก่บุคลากร ยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคลภายในหน่วยงาน เป็นการสร้างต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี	4.21	0.641	มาก
4	บุคลากรปฏิบัติงานทุกขั้นตอนด้วยความถูกต้องตามระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้	4.16	0.649	มาก
5	บุคลากรมีพฤติกรรมและทัศนคติที่แสดงถึงการปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างเต็มใจและเต็มประสิทธิภาพ	4.11	0.625	มาก
	รวม	4.16	0.479	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สภาพสัมมาทิวในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ด้านคนเบิกบานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.479) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ สถานศึกษามอบหมายงานภายใต้ขอบเขตของอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ด้วยความเป็นธรรมอย่างเท่าเทียมกันทุกคน ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.636) สถานศึกษาเสริมสร้างพฤติกรรมและทัศนคติที่ดีแก่บุคลากร ยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคลภายในหน่วยงาน เป็นการสร้างต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.641) บุคลากรปฏิบัติงานทุกขั้นตอนด้วยความถูกต้องตามระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้ ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.649) บุคลากรมีพฤติกรรมและทัศนคติที่แสดงถึงการปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างเต็มใจและเต็มประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.625) และสถานศึกษามีระบบการบริหารงานบุคคลด้วยคุณธรรมและเท่าเทียมกัน ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.614) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับสภาพสัมมาทิวีในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ด้านพัฒนาผลงานด้วยกรรมดี

ที่	ด้านพัฒนาผลงานด้วยกรรมดี	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	สถานศึกษาเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ของสถานศึกษาด้วยความชัดเจน ถูกต้อง และครบถ้วน โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว	4.39	0.624	มาก
2	สถานศึกษาดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยความโปร่งใสตามระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้	4.16	0.649	มาก
3	สถานศึกษาบริหารงบประมาณด้วยความโปร่งใส มีคุณธรรม สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงานเป็นสำคัญ โดยให้เกิดประโยชน์คุ้มค่ามากที่สุด	4.21	0.641	มาก
4	สถานศึกษาให้ความสำคัญในการพัฒนานักเรียนด้วยความเมตตา คำนึงถึงอนาคตของประเทศชาติและสังคม	4.43	0.601	มาก
5	สถานศึกษาตระหนักถึงความเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนในการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน	4.40	0.636	มาก
รวม		4.32	0.513	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สภาพสัมมาทิวีในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ด้านพัฒนาผลงานด้วยกรรมดีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ สถานศึกษาให้ความสำคัญในการพัฒนานักเรียนด้วยความเมตตา คำนึงถึงอนาคตของประเทศชาติและสังคม ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.601) สถานศึกษาตระหนักถึงความเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนในการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.636) สถานศึกษาเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ของสถานศึกษาด้วยความชัดเจน ถูกต้อง และครบถ้วน โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.624) สถานศึกษาบริหารงบประมาณด้วยความโปร่งใส มีคุณธรรม สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงานเป็นสำคัญ โดยให้เกิดประโยชน์คุ้มค่ามากที่สุด ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.641) และสถานศึกษาดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยความโปร่งใส

ตามระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้ ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.649) ตามลำดับ

ระยะที่ 2 การพัฒนาองค์ประกอบหลักสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

1. ด้านการตื่นรู้ของผู้บริหาร มีความสอดคล้องและสามารถบูรณาการกับด้านความพร้อมรับผิด

ด้านความพร้อมรับผิด ดังที่ ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 กล่าวว่า “ความพร้อมรับผิด คือหัวใจของการบริหารที่ดี วางรากฐานให้ผู้บริหารมีมุมมองที่ถูกต้องทางจริยธรรม” ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 กล่าวว่า “การบริหารองค์กรผู้บริหารนอกจากมีความสามารถในการจัดการความเสี่ยง ตลอดจนการมีทำให้เกิดผลงานที่เป็นที่ยอมรับแล้ว ต้องควบคู่กับการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม” ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 กล่าวว่า “ความพร้อมรับผิดของผู้บริหาร ปกป้องผู้ใต้บังคับบัญชา ไม่โยนความผิดให้ลูกน้อง จะทำให้เกิดพลังบวกและความไว้วางใจในตัวผู้บริหาร” ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4 กล่าวว่า “การรับผิดชอบของผู้บริหารเป็นการสะท้อนถึงมาตรฐานการเป็นผู้นำ” ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5 กล่าวว่า “ถ้าผู้บริหารพร้อมรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้นทั้งในสิ่งที่ดีและไม่ดี ทำให้เกิดผลต่อความมั่นใจในการทำงานของบุคลากรไม่ว่าผู้บริหารจะให้ทำอะไร” ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6 กล่าวว่า “ความพร้อมรับผิดจะทำให้เกิดความไว้วางใจของบุคลากร ทำให้เกิดวัฒนธรรมที่ดีในหน่วยงานและทีมงาน เปรียบเสมือนหนังสืออนุญาตให้เป็นผู้นำกลุ่มเลยทีเดียว”

2. ด้านที่ทำงานน่าอภิรมย์ มีความสอดคล้องและสามารถบูรณาการกับด้านความโปร่งใส ด้านคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน

ด้านความโปร่งใส ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 กล่าวว่า “ความโปร่งใสเป็นสิ่งสำคัญในการทำงานคล้าย ๆ กับความยุติธรรมที่ทุกคนในองค์กรต้องการ ความโปร่งใสจึงเหมาะที่จะใช้ในบริบทของสถานที่ทำงานที่น่าอภิรมย์” ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5 กล่าวว่า “กระทำที่เป็นผลจากการตัดสินใจของผู้บริหาร การดำเนินงาน เช่น การมีระบบงานและขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน การมีหลักเกณฑ์ประเมินหรือการให้คุณให้โทษที่ชัดเจน การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องอย่างตรงไปตรงมา ความโปร่งใสจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการตรวจสอบความถูกต้อง ทำให้ผู้คนอยากจะทำหน้าที่ที่นั่น” ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6 กล่าวว่า “ความโปร่งใสนำไปสู่การสร้าง ความไว้วางใจซึ่งกันและกันทั้งระหว่างผู้ปฏิบัติร่วมกันในองค์กรเดียวกัน และระหว่างบุคคลภายนอกกับองค์กร ทุกองค์กรควรปรับปรุงกลไกการทำงานให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย เพื่อเป็นองค์กรที่ได้รับการยอมรับและเชื่อถือในสังคม” ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7 กล่าวว่า “ทุกองค์กรไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนควรปรับปรุงกลไกการทำงานให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์

อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย เพื่อประชาชนจะได้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้โดยสะดวก และช่วยตรวจสอบความถูกต้องในการทำงานได้” ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8 กล่าวว่า “ความโปร่งใสในหน่วยงานมีความสำคัญต่อการบริหารงานของรัฐบาลอย่างมาก หน่วยงานต่าง ๆ จึงต้องให้ความสำคัญเพื่อให้เป็นที่ทำงานน่าทำงาน” ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9 กล่าวว่า “ความโปร่งใสเป็นสิ่งจำเป็นระดับหน่วยงาน สถานที่ทำงานมากกว่าจะเป็นเฉพาะบุคคลใด บุคคลหนึ่ง ต้องมีความโปร่งใสในที่ทำงานจะเหมาะสมมากกว่า” ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10 กล่าวว่า “.....ลองจินตนาการดูว่าถ้าหากที่ทำงานที่ไหนเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา และสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้โดยการปรับปรุงระบบและกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใสมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหรือเปิดให้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกจะน่าทำงานแค่ไหน”

ด้านคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7 กล่าวว่า “ในทุกหน่วยงาน ทุกสถานที่ต้องมีมาตรฐานด้านคุณธรรมในการทำงาน อย่างน้อยเรียกว่าระเบียบข้อบังคับ เช่น กำหนดการทำงานก็โหมง นั่นเรียกว่า ตั้งการซื้อสัตย์ต่อหน้าที่” ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 11 กล่าวว่า “คุณธรรมในการทำงาน หมายถึง ลักษณะนิสัยที่ดีที่ควรประพฤติปฏิบัติในการประกอบอาชีพคุณธรรมสำคัญที่ช่วยให้การทำงานประสบความสำเร็จ” ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 12 กล่าวว่า “ในการทำงานร่วมกัน ทุกคนต้องพยายามในการทำงานหรือหน้าที่ของตนเองอย่างแข็งขัน ด้วยความมุ่งมั่นเอาใจใส่อย่างจริงจังพยายามทำเรื่อยไปจนกว่างานจะสำเร็จ ไม่เอาเปรียบเพื่อนร่วมงาน ช่วยเหลือกันจะทำให้บรรยากาศในการทำงานน่าอภิรมณ์” ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 13 กล่าวว่า “การที่เพื่อนร่วมงานมีความปรารถนาดี มีเมตตาริจิตต้องการช่วยเหลือให้กันประสบความสำเร็จ และช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นทุกข์ นี่จะเป็นตามสังคมอุดมสุขแห่งพระพุทธศาสนา” ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 14 กล่าวว่า “ถ้าพูดถึงที่ทำงานน่าอภิรมณ์ ต้องพูดถึงความสุขของคน การที่คนเรามาอยู่ร่วมกันจากหลายพ่อพันธุ์แม่ ความขัดแย้งจะต้องเกิดขึ้นเป็นธรรมดา แต่ถ้าที่แห่งใดมีคุณธรรมจะทำให้ที่แห่งนั้นน่าอยู่กว่าปกติ เช่นดังนกที่อยู่ในต้นไม้ใหญ่มีร่มเงา” ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 15 กล่าวว่า “ที่ใดมีธรรม ที่นั้นย่อมน่าอยู่ หมู่ชนใดขาดซึ่งคุณธรรม ย่อมน่ารังเกียจ สถานที่ทำงานก็เช่นกันควรมีคุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน จึงจะสามารถดึงให้คนอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข”

3. ด้านคนเบิกบาน มีความสอดคล้องและสามารถบูรณาการกับด้านวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร ด้านการสื่อสารภายในหน่วยงาน

ด้านวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5 กล่าวว่า “ถ้าพูดถึงคุณธรรมของคนแล้วเป็นเรื่องง่ายที่มองเห็นภาพรวม แต่ถ้าพูดถึงการสร้างวัฒนธรรมเป็นเรื่องของสังคมของคนที่อยู่ร่วมกัน การมีวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กรจะทำให้คนทุก ๆ คน ในองค์กรเป็นคนประเภทเดียวกัน” ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6 กล่าวว่า “....คือเป็นการปลูกฝัง สั่งสอน หรือถ่ายทอดแก่นของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน เพื่อให้มีพฤติกรรมและทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงาน จนกลายเป็นแนวทางปฏิบัติประจำหรือวัฒนธรรมที่ดีของหน่วยงาน เป็นการกลมเกลียวทางสังคม อันจะทำให้เกิดความอายหรือความกลัวที่จะกระทำการ

ทุจริต” สัมภาษณ์คนที่ 9 กล่าวว่า “เป็นความท้าทายที่ควรสร้างให้เกิดขึ้น ถึงจะเป็นการยาก แต่ก็เป็นไปได้ ปลูกฝังและสร้างให้เกิดวัฒนธรรมทางความคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมให้ได้ ซึ่งถือเป็นการป้องกันการทุจริตตั้งแต่รากฐานของพฤติกรรมทุจริต” ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 14 กล่าวว่า “เป็นการสร้างระบบการมีกระบวนการตรวจสอบถ่วงดุลภายในที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานเห็นความสำคัญและเกิดความตระหนักถึงผลของการทุจริต จนก่อให้เกิดเป็นวัฒนธรรมในการร่วมต่อต้านการทุจริตได้” ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 กล่าวว่า “เป็นการหาทิศทางของการอยู่ร่วมกันในการปฏิบัติงานตามภารกิจของหน่วยงาน เป็นการยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมตามประมวลจริยธรรม จรรยาวิชาชีพของครูและผู้บริหารสถานศึกษา และมีระบบการต่อต้านการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ”

ด้านการสื่อสารภายในหน่วยงาน ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4 กล่าวว่า “การสื่อสารภายในองค์กรเรียกได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนความสำเร็จขององค์กร ช่วยให้พนักงานเข้าใจเป้าหมาย กลยุทธ์ นโยบาย และทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ” ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10 กล่าวว่า “การสื่อสารภายในองค์กรเป็นการสื่อสารที่ด้วยภาษาพูดและภาษากาย ทั้งการแสดงท่าทาง ระดับเสียงที่ใช้ การสัมผัส ซึ่งเป็นการติดต่อระหว่างบุคคลในองค์กรหรือหน่วยงานที่เป็นทางการ ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ นโยบาย มีการจัดองค์กร มีการแบ่งงานกันทำ เพื่อปฏิบัติภารกิจขององค์กรหรือหน่วยงานให้บรรลุเป้าหมาย เพื่ความสำเร็จในอนาคตโดยอาศัยการสื่อสารเพื่อสร้างคุณธรรม เพิ่มการผลิต และสิ่งที่ต้องปฏิบัติต่อองค์กร” ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 15 กล่าวว่า “การสื่อสารภายในองค์กรมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการบริหารองค์กร ช่วยสร้างความเข้าใจและสร้างวัฒนธรรม ตลอดจนสามารถสร้างความมั่นคงให้กับองค์กร การบริหารงานจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ส่วนหนึ่งเกิดจากการสื่อสารภายในองค์กรที่มีประสิทธิภาพ” ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 กล่าวว่า “การสื่อสารภายในองค์กรจะช่วยให้สามารถนำข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมาประกอบการตัดสินใจ หรือดำเนินการใด ๆ ในการบริหารงานและการปฏิบัติงาน อีกทั้งยังเป็นศูนย์รวมให้องค์กรนั้น ๆ ทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสมาชิกจะต้องเข้าใจและเข้าถึงกระบวนการสื่อสารเป็นอย่างดี” ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 กล่าวว่า “การสื่อสารส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคลสามารถเปลี่ยนวิธีที่บุคคลรับรู้สภาพแวดล้อมของเขาและนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การสื่อสารภายในองค์กรเกิดขึ้นภายในระบบสังคมที่ซับซ้อนและพึ่งพาอาศัยกัน เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ภายใน และระหว่างกลุ่มทั่วทั้งองค์กร”

4. ด้านพัฒนาผลงานด้วยกรรมดี มีความสอดคล้องและสามารถบูรณาการกับด้านความปลอดภัยจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน

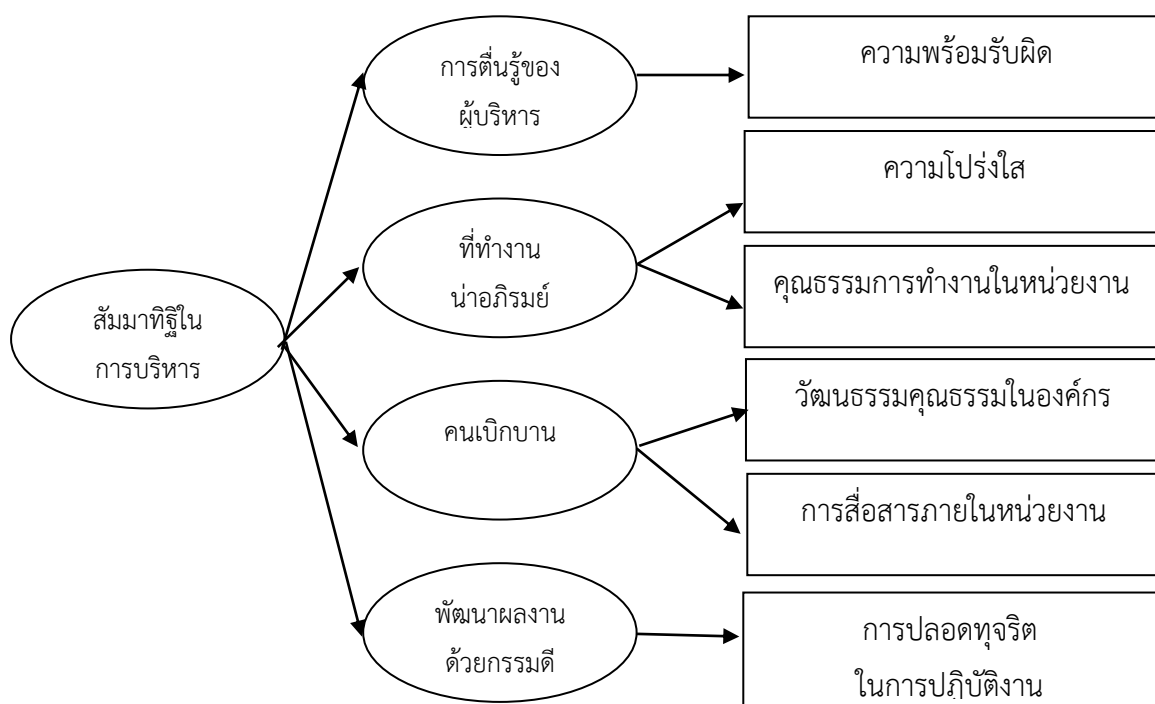
ด้านความปลอดภัยจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 กล่าวว่า “ในด้านการพัฒนาผลงานด้วยกรรมดี แน่นนอนจะต้องปลอดภัยจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน หน่วยงานต้องแสดงเจตจำนงในการไม่ทุจริต” ปฏิบัติงาน ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7 กล่าวว่า “การพัฒนาผลงานด้วยกรรมดี

เจตนาคือต้องให้เกิดคุณงามความดีในองค์กร โดยเฉพาะหน่วยงานด้านการศึกษา เช่น นโยบายไม่รับของขวัญ (No Gift) ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9 กล่าวว่า “ปฏิบัติงานให้เบ็ดเสร็จความสุจริตเว้นการเรียกรับเงินสิ่งของ หรือผลประโยชน์อื่นใด ๆ จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อแลกกับการปฏิบัติงานของตนเอง หรือการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ หรือการใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนเองอย่างไม่เป็นธรรมเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ตนเอง พวกพร้องของตน หรือผู้อื่นผู้ใด” ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10 กล่าวว่า “ไม่ปฏิบัติหน้าที่ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เข้าข่ายการทุจริตเชิงนโยบาย อันมีลักษณะการทุจริตที่เกิดจากความสัมพันธ์เกี่ยวพันระหว่างผู้บริหารของหน่วยงานกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เป็นหน่วยธุรกิจเอกชนเพื่อเอื้อผลประโยชน์ในสัญญาโครงการหรือสัมปทานของหน่วยงาน” ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9 กล่าวว่า “เป็นการทำงานด้วยสุจริตเป็นไปตามกระบวนการมาตรฐานในระหว่างการส่งมอบบริการหรือขั้นตอนการให้บริการไม่เลือกปฏิบัติเมื่อได้รับเสนอเงื่อนไขพิเศษหรือจูงใจเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ส่วนตน”

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อการพัฒนาองค์ประกอบหลักสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัด ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 รูป/คน เพื่อยืนยันเสนอแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบหลักสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ใน 4 ด้าน คือ 1. ด้านการตื่นรู้ของผู้บริหาร 2. ด้านที่ทำงานนอกริมรั้ว 3. ด้านคนเบิกบาน และ 4. ด้านพัฒนาผลงานด้วยกรรมดี เพื่อพัฒนาเป็นหลักสูตรการอบรมในกระบวนการการพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย โดยผลการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะได้นำเสนอตามองค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านการตื่นรู้ของผู้บริหาร มีความสอดคล้องและสามารถบูรณาการกับด้านความพร้อมรับผิดชอบ
2. ด้านที่ทำงานนอกริมรั้ว มีความสอดคล้องและสามารถบูรณาการกับด้านความโปร่งใส ด้านคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน
3. ด้านคนเบิกบาน มีความสอดคล้องและสามารถบูรณาการกับด้านวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร ด้านการสื่อสารภายในหน่วยงาน
4. ด้านพัฒนาผลงานด้วยกรรมดี มีความสอดคล้องและสามารถบูรณาการกับด้านความปลอดภัยจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน

การพัฒนาองค์ประกอบหลักสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 องค์ประกอบหลักสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนา

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

นำผลการวิเคราะห์จากขั้นตอนที่ 1 มาใช้สำหรับพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย เป็นการยกร่างหลักสูตรในการอบรมผู้บริหาร โดยกำหนด 3 ระยะ มีรายละเอียด ดังนี้

ระยะที่ 1 สร้างหลักสูตรฝึกอบรม

การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม โดยศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วสร้างเป็นรูปแบบสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ในขั้นตอนนี้เป็นการนำผลจากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานที่ผ่านการวิเคราะห์แล้วในระยะที่ 1 มายกร่างหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ จุดหมาย กลุ่มเป้าหมาย สารการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

ชื่อหลักสูตร

สัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

หลักการ

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลุ่มผู้ที่มีความสำคัญที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องของความรู้ และทักษะการบริหารเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก เพราะผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบทำให้องค์การประสบความสำเร็จขององค์การ บทบาทของผู้นำจึงมีความสำคัญต่อองค์การยิ่ง ผู้บริหารจึงเข้ามาทำหน้าที่ในการบริหารโรงเรียนพร้อมความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสีย ไม่ว่าจะเป็นบุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนที่ตั้งของโรงเรียน ตลอดจนคณะกรรมการสถานศึกษา ที่จะเห็นความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีกว่าที่เป็นอยู่ โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่วิกฤตขององค์การ

การเป็นผู้บริหารที่ดี เริ่มต้นจากทัศนคติที่ดี ที่ถูกต้องในการนำองค์การ โดยเฉพาะองค์การทางการศึกษา ในประเทศไทยที่เป็นประเทศแห่งศูนยกลางพระพุทธศาสนา ได้มีนักวิชาการได้ประยุกต์ใช้หลักธรรมมาใช้ศึกษาในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพุทธมากมาย โดยเฉพาะหัวใจของพระพุทธศาสนาคือ หลักอริยมรรคองค์ 8 โดยเฉพาะหลักสัมมาทิฐิ เป็นองค์แรก เปรียบได้เหมือนกระดูกเม็ดแรก ดังที่ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) (2546) กล่าวว่า โดยหลักมรรคมีองค์ 8 เป็นประมวลหลักความประพฤติปฏิบัติหรือระบบจริยธรรมทั้งหมดในพระพุทธศาสนา เป็นคำสอนภาคปฏิบัติที่จะช่วยให้การดำเนินสู่จุดหมายตามแนวทางของกระบวนการธรรมที่รู้เข้าใจส่งผลให้ประสบความสำเร็จหรือเป็นวิธีการใช้กฎเกณฑ์แห่งกระบวนการของธรรมชาติให้เกิดประโยชน์แก่ชีวิตจนถึงที่สุด

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย จึงเป็นการสร้างเพื่อเป็นการพัฒนาผู้บริหารให้เป็นผู้มีทักษะในการบริหารที่มีประสิทธิผล

จุดมุ่งหมาย

จุดมุ่งหมายทั่วไป

1. ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใส

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักในความรับผิดชอบของผู้บริหารในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าว สู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใส
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพัฒนาโรงเรียนเป็นสถานที่ทำงานนอกริมย์ด้วยคุณธรรมและความโปร่งใส

3. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสื่อสารและสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้บุคลากรมีความสุขจากคุณธรรมและความโปร่งใส

4. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพัฒนาโรงเรียนให้เกิดผลงานผลงานด้วยกรรมดีปลอดคตทุจริต

กลุ่มเป้าหมาย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2
3. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3
4. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย-หนองบัวลำภู

เนื้อหาและกิจกรรม

สาระการเรียนรู้สำหรับหลักสูตรสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย จำนวน 6 ชั่วโมง มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.7 เนื้อหาและกิจกรรมของหลักสูตรระยะสั้นภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหารธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา
1. การตื่นรู้ในความรู้ผิดชอบของผู้บริหาร	1. ชี้แจงสาระสำคัญเกี่ยวกับการฝึกอบรม 2. บรรยาย 3. มอบหมายงาน 4. อภิปราย 5. ชมวีดิทัศน์ 6. สรุปสาระสำคัญ	1. แผนการอบรม 2. เอกสาร ประกอบการบรรยาย 3. เพาเวอร์ พอยท์ บรรยาย 4. วีดิทัศน์ 5. ใบงาน	1 ชม.
2. ที่ทำงานน่าอภิรมย์ด้วยคุณธรรมและความโปร่งใส	1. ชี้แจงสาระสำคัญเกี่ยวกับการฝึกอบรม 2. แบ่งกลุ่มเข้าฐานความรู้ 3. อภิปราย 4. สรุปสาระสำคัญ	1. แผนการอบรม 2. เอกสาร ประกอบการบรรยาย 3. เพาเวอร์ พอยท์ บรรยาย	2 ชม.

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้	ระยะเวลา
		4. วีดิทัศน์ 5. ใบงาน	
3. คนเบิกบานจากการสื่อสารและวัฒนธรรม	1. ชี้แจงสาระสำคัญเกี่ยวกับการฝึกอบรม 2. แบ่งกลุ่มเข้าฐานความรู้ 3. สาธิต 4. เกม 5. สรุปสาระสำคัญ	1. แผนการอบรม 2. เอกสาร ประกอบการบรรยาย 3. เพาเวอร์ พอยท์ บรรยาย 4. วีดิทัศน์ 5. ใบงาน	2 ชม.
4. พัฒนาผลงานด้วยกรรมดีปลอดทุจริต	1. ชี้แจงสาระสำคัญเกี่ยวกับการฝึกอบรม 2. แบ่งกลุ่มทำโครงการ 3. ชมวีดิทัศน์ 5. สรุปสาระสำคัญ	1. แผนการอบรม 2. เอกสาร ประกอบการบรรยาย 3. เพาเวอร์ พอยท์ บรรยาย 4. วีดิทัศน์ 5. ใบงาน	1 ชม.

สื่อการเรียนรู้

สื่อประกอบการอบรม ประกอบด้วย แผนการสอน เอกสารประกอบการฝึกอบรมในรูปแบบเอกสารที่ผู้วิจัยได้รวบรวมเนื้อหาสาระให้ครอบคลุมสาระหน่วยการอบรม ใบงานในประเด็นต่าง ๆ แบบประเมินในแต่ละหน่วยการเรียนรู้

การวัดและประเมินผล

ตารางที่ 4.8 การวัดและประเมินผลของหลักสูตรสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

การประเมิน	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. ความรู้	แบบทดสอบก่อนและหลัง	- หลังอบรมผู้อบรมมีความรู้ ร้อยละ 60 ขึ้นไป
2. ทักษะคิด	แบบสังเกต	- ผู้อบรมมีความตั้งใจในการฝึกอบรม ร้อยละ 80

การประเมิน	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
3. พฤติกรรมการเข้าอบรม	แบบสังเกต	- ผู้อบรมมีความตั้งใจในการฝึกอบรม ร้อยละ 80
4. ความพึงพอใจในการอบรม	แบบสอบถาม	- ผู้อบรมมีความพอใจในการฝึกอบรม ระดับมากขึ้นไป

ระยะที่ 3 การปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และจัดทำเอกสารประกอบโครงการ

หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นได้รับการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรด้วยการประเมินความสอดคล้ององค์ประกอบของหลักสูตร หลังจากการร่างหลักสูตรขึ้นแล้ว โดยทำการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฉบับด้วยการความสอดคล้องของหลักสูตรฉบับร่าง โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาการ ที่มีจำนวน 6 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบรูปแบบโดยใช้เกณฑ์ความสอดคล้อง (congruency) ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเป็นแบบประเมิน โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบข้อมูล 6 ท่าน ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมของหลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ประเด็น	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. หลักการ	1. หลักสูตรมีความเป็นไปได้	4.33	0.52	มาก
	2. หลักสูตรมีความสมเหตุสมผล	4.00	0.63	มาก
	3. หลักสูตรมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน	4.17	0.41	มาก
	4. หลักสูตรสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	4.33	0.52	มาก
	รวม	4.21	0.19	มาก
2. จุดมุ่งหมาย	1. หลักสูตรมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน	4.33	0.52	มาก
	2. หลักสูตรมีจุดมุ่งหมายที่ครอบคลุมเนื้อหาของหลักสูตร	4.33	0.52	มาก
	3. หลักสูตรมีจุดมุ่งหมายที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นจากการฝึกอบรม	3.83	0.41	มาก
	รวม	4.17	0.28	มาก
3. กลุ่มเป้าหมาย	1. การกำหนดกลุ่มเป้าหมายสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหลักสูตร	4.33	0.52	มาก

ประเด็น	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
	2. กลุ่มเป้าหมายมีความเหมาะสมกับการอบรมพัฒนา	4.17	0.41	มาก
	รวม	4.25	0.27	มาก
4. สารการเรียนรู้	1. หลักสูตรจัดลำดับเนื้อหาเหมาะสม	4.17	0.41	มาก
	2. การจัดเวลาเรียนเหมาะสมกับเนื้อหาสาระ	4.17	0.41	มาก
	3. เนื้อหาเหมาะสมกับระดับการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย	4.33	0.52	มาก
	4. เนื้อหาครอบคลุมความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร	4.17	0.41	มาก
	รวม	4.21	0.40	มาก
5. สื่อการเรียนรู้	1. หลักสูตรมีสื่อการอบรมที่ทันสมัย	4.33	0.52	มาก
	2. หลักสูตรมีการใช้สื่อที่เหมาะสมกับการอบรม	4.33	0.52	มาก
	3. หลักสูตรมีการเลือกใช้สื่อเพื่อช่วยให้การอบรมผู้เข้ารับการอบรม	4.33	0.52	มาก
	รวม	4.33	0.52	มาก
6. การวัดและประเมินผล	1. การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.33	0.52	มาก
	2. การวัดและประเมินผลเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและเป็นไปได้ตามสภาพจริง	4.17	0.41	มาก
	3. การวัดและประเมินผลกล่าวถึงวิธีการวัดผลและเกณฑ์การประเมินผลอย่างชัดเจน	4.17	0.41	มาก
	รวม	4.22	0.40	มาก
	รวมทั้งหมด	4.23	0.24	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า โดยภาพรวมของหลักสูตรสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย มีความสอดคล้องกันอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ทุกองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยความสอดคล้องอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่ง องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สื่อการเรียนรู้ รองลงมาได้แก่ กลุ่มเป้าหมาย และการวัดและประเมินผล ตามลำดับ ส่วนองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จุดมุ่งหมาย

ตารางที่ 4.10 ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ประเด็น	ข้อเสนอแนะ
1. หลักการ	1. ควรเขียนที่ไปที่มาให้ชัดเจนมากขึ้น 2. ควรเพิ่มเติมในส่วนของหลักการและความสำคัญ
2. จุดมุ่งหมาย	-
3. กลุ่มเป้าหมาย	-
4. สาระการเรียนรู้	1. หัวข้อที่ 2 ควรปรับชื่อปรับเปลี่ยนจาก “ที่ทำงานนอกรัศมีด้วยคุณธรรมและความโปร่งใส” เป็น “สถานที่ทำงานนอกรัศมีด้วยคุณธรรมและความโปร่งใส” 2. เน้นกิจกรรมที่ผู้ฝึกอบรมมีส่วนร่วม
5. สื่อการเรียนรู้	1. เน้นการจูงใจให้ผู้ฝึกอบรมสนใจ 2. ควรใช้สื่อทางอินเทอร์เน็ตที่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน เช่น Youtube
6. การวัดและประเมินผล	-

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินการพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

หลังจากการร่างหลักสูตรขึ้นแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการการใช้โปรแกรมในการฝึกอบรมภาคสนามใช้ระเบียบวิธีวิจัยกึ่งทดลอง (pre-experiment) มีกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (one group pretest-posttest design) กลุ่มเป้าหมายในการทดลอง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย จำนวน 20 คน ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบก่อนและหลังการใช้หลักสูตรอบรม

เนื้อหา	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t - test	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. การตื่นรู้ในความรับผิดชอบของผู้บริหาร	3.40	0.16	4.70	0.14	27.73**	0.00
2. ที่ทำงานนอกรัศมีด้วยคุณธรรมและความโปร่งใส	3.43	0.40	4.80	0.11	17.27**	0.00
3. คนเบิกบานจากการสื่อสาร	3.45	0.42	4.77	0.12	14.98**	0.00

และวัฒนธรรม						
4. พัฒนาผลงานด้วยกรรมดี	3.53	0.49	4.79	0.12	12.55**	0.00
ปลอดภัย						
รวม	3.46	0.36	4.78	0.40	18.28**	0.00

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.11 พบว่า สัมมาทฤษฎีในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลยในภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยหลังการทดลองมีค่าสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

2. ความพึงพอใจต่อหลักสูตร

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของกลุ่มทดลองหลักสูตรสัมมาทฤษฎีในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

ข้อ	ความพึงพอใจ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านคุณภาพตามวัตถุประสงค์				
1	ท่านมีความรู้ ความเข้าใจ ในภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหารธรรม	4.56	0.65	มากที่สุด
2	ท่านตระหนักถึงบทบาทความเป็นผู้นำที่จะนำพาองค์กรเพื่อประโยชน์ของสังคมโดยรวม	4.36	0.64	มาก
3	ท่านสามารถนำพาองค์กรด้วยการให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากร	4.24	0.72	มาก
	รวม	4.39	0.56	มาก
ด้านบริบทของโครงการ				
4	หลักการและเหตุผลของโครงการสอดคล้องกับนโยบายของประเทศ	4.12	0.53	มาก
5	วัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน	4.40	0.65	มาก
6	กิจกรรมความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ	4.28	0.61	มาก
	รวม	4.27	0.55	มาก

ข้อ	ความพึงพอใจ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านปัจจัยนำเข้าการจัดกิจกรรม				
7	ความเหมาะสมของรูปแบบโครงการ	4.52	0.65	มากที่สุด
8	ความเหมาะสมของชุดกิจกรรมและเนื้อหาของโครงการ	4.36	0.64	มาก
9	ความเหมาะสมของสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก	4.56	0.65	มากที่สุด
10	ความเชี่ยวชาญของวิทยากร	4.44	0.65	มาก
	รวม	4.47	0.61	มาก
ด้านกระบวนการ ขั้นตอนการจัดกิจกรรม				
11	การประชาสัมพันธ์ และการรับทราบเกี่ยวกับโครงการ	4.28	0.74	มาก
12	การจัดแบ่งงาน แบ่งหน้าที่ มอบหมายงานในแต่ละฝ่าย	4.08	0.64	มาก
13	ความเหมาะสมของช่วงเวลาในการจัดโครงการ	4.20	0.71	มาก
14	ความเหมาะสมในกิจกรรมต่าง ๆ	4.08	0.64	มาก
	รวม	4.16	0.65	มาก
ด้านผลลัพธ์โครงการ				
15	เห็นคุณค่าในสมรรถนะตนเองในฐานะผู้นำ	4.44	0.71	มาก
16	มีความตระหนักในบทบาทหน้าที่การเป็นผู้นำ	4.40	0.71	มาก
17	มีความภาคภูมิใจในการมีเป้าหมายขององค์กร	4.52	0.71	มากที่สุด
18	ยึดถือคุณค่าและวัฒนธรรมความร่วมมือร่วมใจขององค์กร	4.40	0.70	มาก
	รวม	4.44	0.68	มาก
	รวมทั้งหมด	4.34	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า กลุ่มทดลองมีความพึงพอใจในการอบรมหลักสูตรสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณารายด้าน สามารถเรียงลำดับจากสูงสุดไปหาต่ำสุดได้ดังนี้ ด้านปัจจัยนำเข้าการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.61) ด้านผลลัพธ์โครงการ ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.68) ด้านคุณภาพตาม

วัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.56) ด้านบริบทของโครงการ ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.55) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านกระบวนการ ขั้นตอนการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.65)

ระยะที่ 2 ประเมินประสิทธิภาพความคงทนของการฝึกอบรม

เป็นการประเมินความคงทนหลังการอบรม โดยเป็นการเก็บข้อมูลนักเรียนที่ได้เข้ารับการฝึกอบรมตลอดหลักสูตรหลักจากผ่านไปแล้ว 4 สัปดาห์ เพื่อทดสอบความคงทนของความรู้และทัศนคติของผู้อบรมเมื่อเวลาผ่านไประยะเวลาหนึ่ง ผลปรากฏดังนี้

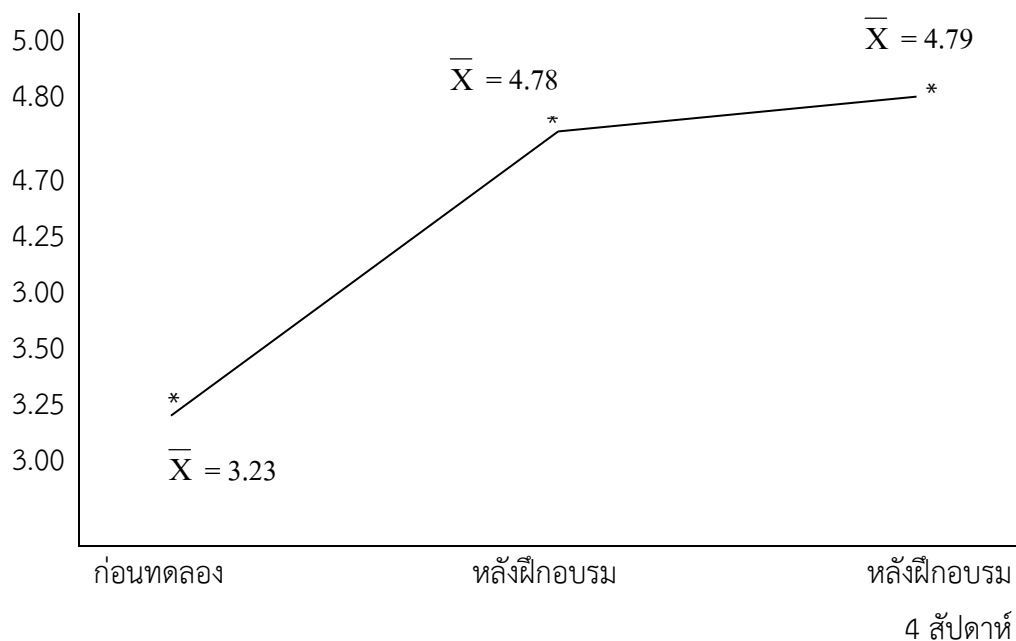
ตารางที่ 4.13 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะก่อนและหลังการใช้หลักสูตรของผู้เข้ารับการฝึกอบรม
สัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความ
โปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

สมรรถนะผู้นำตาม หลักพรหมวิหารธรรม	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		หลังการทดลอง 4 สัปดาห์	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. การตื่นรู้ในความ รับ ผิด ช อบ ข อง ผู้บริหาร	3.40	0.16	4.70	0.14	4.75	0.47
2. ที่ ท างาน น ่า อภิรมย์ด้วยคุณธรรม และความโปร่งใส	3.43	0.40	4.80	0.11	4.81	0.40
3. คนเบิกบานจาก การ ส ื่อ สาร และ วัฒนธรรม	3.45	0.42	4.77	0.12	4.78	0.42
4. พัฒนาผลงานด้วย กรรมดีปลอดทุจริต	3.53	0.49	4.79	0.12	4.81	0.43
รวม	3.46	0.36	4.78	0.40	4.79	0.41

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ประสิทธิภาพความคงทนของการฝึกอบรม หลักจากฝึกอบรมผ่านไป
ไปแล้ว 4 สัปดาห์ ยังมีความคงทนของสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กร

แห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลยเพิ่มขึ้นหลังการอบรม ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.41)

ภาพที่ 4.2 ผลการศึกษาความคงทนของสมรรถนะผู้นำตามหลักพรหมวิหารธรรม

จากแผนภาพที่ 4.1 จากการศึกษาความคงทนของสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย หลังจากการอบรมผ่านไป 4 สัปดาห์ ยังคงมีความคงทนอยู่โดยพิจารณาค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.41) โดยมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากการทดสอบหลังการอบรม ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.27)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่องนี้เป็น การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Research Method) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กับการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental Research) มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาสภาพสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย 2. เพื่อพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย และ 3. เพื่อประเมินการพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและการตรวจสอบกรอบแนวคิดทฤษฎี ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนา และขั้นตอนที่ 3 ประเมินประสิทธิผลพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนา ผลการวิจัยผู้วิจัยจะได้นำเสนอ ดังนี้

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 อภิปรายผลการวิจัย
- 5.3 ข้อเสนอแนะการวิจัย

5.1 สรุปผลการวิจัย

คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและการตรวจสอบกรอบแนวคิดทฤษฎี

1. สภาพสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

สภาพสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านพัฒนาผลงานด้วยกรรมดี ด้านการตื่นรู้ของผู้บริหาร ด้านที่ทำงานนอกริษย์ และด้านคนเบิกบาน ตามลำดับ

สภาพสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ด้านการตื่นรู้ของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ผู้บริหารกำหนดและจัดทำแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในหน่วยงาน ผู้บริหารตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการการเปลี่ยนแปลงการทำงานของสถานศึกษา ผู้บริหารกำหนดนโยบายการบริหารด้วยเจตจำนงสุจริต เพื่อขับเคลื่อนหน่วยงานอย่างมีคุณธรรมตามหลักธรรมาภิบาล ผู้บริหารกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานและการให้บริการให้เป็นมาตรฐานเดียวกันโดยไม่เลือกปฏิบัติ และผู้บริหารจัดทำระบบการตรวจสอบถ่วงดุลภายในที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ ตามลำดับ

สภาพสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ด้านที่ทำงานนอกริษย์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ให้มีความเพียงพอและเหมาะสมกับภารกิจที่ต้องปฏิบัติ สถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมการสื่อสารเชิงบวกอย่างกัลยาณมิตรให้กับเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน สถานศึกษามีการประชุมพิเศษเจ้าหน้าที่ใหม่ให้ครอบคลุมการปฏิบัติงานเพื่อสร้างความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการสร้างบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงาน และสถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อสร้างแนวทางการปฏิบัติงานหรือวัฒนธรรมที่ดีของหน่วยงาน ตามลำดับ

สภาพสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ด้านคนเบิกบานอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ สถานศึกษามอบหมายงานภายใต้ขอบเขตของอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ด้วยความเป็นธรรมอย่างเท่าเทียมกันทุกคน สถานศึกษาเสริมสร้างพฤติกรรมและทัศนคติที่ดีแก่บุคลากร ยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคลภายในหน่วยงาน เป็นการสร้างต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี บุคลากรปฏิบัติงานทุกขั้นตอนด้วยความถูกต้องตามระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้ บุคลากรมีพฤติกรรมและทัศนคติที่แสดงถึงการปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างเต็มใจและเต็มประสิทธิภาพ และสถานศึกษามีระบบการบริหารงานบุคคลด้วยคุณธรรมและเท่าเทียมกันตามลำดับ

สภาพสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ด้านพัฒนาผลงานด้วยกรรมดีอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา

เป็นรายชื่อ สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ สถานศึกษาให้ความสำคัญในการพัฒนานักเรียน ด้วยความเมตตา คำนึงถึงอนาคตของประเทศชาติและสังคม สถานศึกษาตระหนักถึงความเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนในการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน สถานศึกษาเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ของสถานศึกษาด้วยความชัดเจน ถูกต้อง และครบถ้วน โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว สถานศึกษาบริหารงบประมาณด้วยความโปร่งใส มีคุณธรรม สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงานเป็นสำคัญ โดยให้เกิดประโยชน์คุ้มค่ามากที่สุด และสถานศึกษาดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยความโปร่งใสตามระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้ ตามลำดับ

2. การพัฒนาองค์ประกอบหลักสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อการพัฒนาองค์ประกอบหลักสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัด ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 รูป/คน เพื่อยืนยันเสนอแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบหลักสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ใน 4 ด้าน คือ 1. ด้านการตื่นรู้ของผู้บริหาร 2. ด้านที่ทำงานนอกริมย์ 3. ด้านคนเบิกบาน และ 4. ด้านพัฒนาผลงานด้วยกรรมดี เพื่อพัฒนาเป็นหลักสูตรการอบรมในกระบวนการการพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย โดยผลการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะได้นำเสนอตามองค์ประกอบ ดังนี้ 1. ด้านการตื่นรู้ของผู้บริหาร มีความสอดคล้องและสามารถบูรณาการกับด้านความพร้อมรับผิด 2. ด้านที่ทำงานนอกริมย์ มีความสอดคล้องและสามารถบูรณาการกับด้านความโปร่งใส ด้านคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน 3. ด้านคนเบิกบาน มีความสอดคล้องและสามารถบูรณาการกับด้านวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร ด้านการสื่อสารภายในหน่วยงาน 4. ด้านพัฒนาผลงานด้วยกรรมดี มีความสอดคล้องและสามารถบูรณาการกับด้านความปลอดภัยจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

1. การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม

โดยภาพรวมของหลักสูตรสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย มีความสอดคล้องกันอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ทุกองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยความสอดคล้องอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สื่อการเรียนรู้ รองลงมาได้แก่ กลุ่มเป้าหมาย และการวัดและประเมินผลตามลำดับ ส่วนองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จุดมุ่งหมาย ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ 1. หลักการควรเขียนที่ไปที่มาให้ชัดเจนมากขึ้น ควรเพิ่มเติมในส่วนของหลักการและความสำคัญ สารการเรียนรู้ควรปรับชื่อปรับเปลี่ยนจาก “ที่ทำงานนำอภิมาย์ด้วยคุณธรรมและความโปร่งใส” เป็น “สถานที่ทำงานนำอภิมาย์ด้วยคุณธรรมและความโปร่งใส” เน้นกิจกรรมที่ผู้ฝึกอบรมมีส่วนร่วม สื่อการเรียนรู้ เน้นการจูงใจให้ผู้ฝึกอบรมสนใจ ควรใช้สื่อทางอินเทอร์เน็ตที่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน เช่น Youtube

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินการพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

1. การใช้โปรแกรมในการฝึกอบรมภาคสนามใช้ระเบียบวิธีวิจัยกึ่งทดลอง (pre-experiment) มีกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (one group pretest-posttest design) กลุ่มเป้าหมายในการทดลอง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย จำนวน 30 คน พบว่า สัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลยในภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยหลังการทดลองมีค่าสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

2. กลุ่มทดลองมีความพึงพอใจในการอบรมหลักสูตรสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน สามารถเรียงลำดับจากสูงสุดไปหาต่ำสุดได้ดังนี้ ด้านปัจจัยนำเข้าการจัดกิจกรรม ด้านผลลัพธ์โครงการ ด้านคุณภาพตามวัตถุประสงค์ ด้านบริบทของโครงการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านกระบวนการ ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

3. จากการศึกษาความคงทนของสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย หลังจากการอบรมผ่านไป 4 สัปดาห์

ยังมีความคงทนของสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลยเพิ่มขึ้นหลังการอบรม

5.2 การอภิปรายผลการวิจัย

คณะผู้วิจัยจะได้มีการอภิปรายผล ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและการตรวจสอบกรอบแนวคิดทฤษฎี

1. สภาพสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

สภาพสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านพัฒนาผลงานด้วยกรรมดี ด้านการตื่นรู้ของผู้บริหาร ด้านที่ทำงานนอกรัศมี และด้านคนเบิกบาน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการประเมินองค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของสถานศึกษาในจังหวัดเลยโดยมีการบูรณาการหลักสัมมาทิฐิ โดยมีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ 1. ด้านการตื่นรู้ของผู้บริหาร 2. ด้านที่ทำงานนอกรัศมี 3. ด้านคนเบิกบาน และ 4. ด้านพัฒนาผลงานด้วยกรรมดี ทำให้ผู้บริหารเห็นความชัดเจนในการบริหารโดยนำเอาตัวบ่งชี้ด้านองค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสมาคลี่ออกได้ชัดเจน ดังที่ ธรรมนูญฯ (2564) ได้ศึกษาการประเมินผลสัมฤทธิ์ภารกิจด้านคุณธรรมและความโปร่งใส ITA: กรณีศึกษาสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พบว่า 1. การพัฒนาการดำเนินการกิจด้านคุณธรรมและความโปร่งใส ITA ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พบว่า มีการดำเนินการตามเกณฑ์ ITA ที่กำหนดไว้ โดยมีการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินการกิจการดำเนินงานในทุกมิติ หลักการที่สำคัญที่สุด คือ หลักการมีส่วนร่วม 2. แนวทางการพัฒนาการขับเคลื่อนภารกิจด้านคุณธรรมและความโปร่งใส ITA ในระยะยาวสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ควรดำเนินการดังนี้ คือ 1. การสร้างการรับรู้ ความเข้าใจและให้เกิดการมีส่วนร่วมจากเจ้าหน้าที่ 2. การสร้างจิตสำนึกและทัศนคติที่ดีต่อองค์กร 3. การสร้างการรับรู้และความเข้าใจโดยให้มองภาพรวมขององค์กร 4. การแต่งตั้งคณะทำงานโดยเน้นการมีส่วนร่วมจากแต่ละสำนัก 5. การสื่อสารจากบนลงล่างและจากล่างขึ้นบน 6. การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ให้ครบถ้วน 7. การนำข้อมูลการดำเนินการเปิดเผยต่อสาธารณะชน 8. การนำปัญหาที่ได้จากการแสดงความคิดเห็นมาปรับปรุงแก้ไขและรายงานต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้บริหารทราบ 9. การปรับโครงสร้าง

คณะกรรมการบริหารงานบุคคลโดยให้มีผู้แทนจากเจ้าหน้าที่เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคลและ

10. การเปิดใจรับฟัง สอดคล้องกับผลการวิจัยของธัญญา สุบโคกสูง และธัญญ์ศรีม์ ชิตไธสง (2563) ได้ศึกษาการศึกษาผลของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา: การประยุกต์ใช้แนวคิด CONSEQUENTIAL VALIDITY พบว่า การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิด Consequential validity โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับมาก กลุ่มเป้าหมายเกิดความตระหนักและพัฒนาตนเองให้ปฏิบัติงานภายใต้กรอบของคุณธรรมและความโปร่งใส ด้านความมีประโยชน์ อยู่ในระดับมาก กลุ่มเป้าหมายนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนางาน มุ่งปฏิบัติหน้าที่ที่แสดงให้เห็นถึงความซื่อสัตย์ ความสุจริต รับผิดชอบ และมีวินัยในการทำงาน ด้านผลกระทบ อยู่ในระดับมาก กลุ่มเป้าหมายปฏิบัติงานโดยยึดระเบียบกฎหมาย เป็นกรอบการทำงาน มีการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานโดยคำนึงถึงกฎ ระเบียบ ส่วนด้านการตัดสินใจเชิงนโยบาย กลุ่มเป้าหมาย มีการกำหนดนโยบายในการทำงานตามกรอบการปฏิบัติงานเดิม ไม่ได้นำแนวคิดการปฏิบัติงานตามโครงการมาใช้อย่างชัดเจนในระดับนโยบาย

2. การพัฒนาองค์ประกอบหลักสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อการพัฒนาองค์ประกอบหลักสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัด ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 รูป/คน เพื่อยืนยันเสนอแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบหลักสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ใน 4 ด้าน คือ 1. ด้านการตื่นรู้ของผู้บริหาร 2. ด้านที่ทำงานน่าอภิรมย์ 3. ด้านคนเบิกบาน และ 4. ด้านพัฒนาผลงานด้วยกรรมดี เพื่อพัฒนาเป็นหลักสูตรการอบรมในกระบวนการการพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย โดยผลการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะได้นำเสนอตามองค์ประกอบ ดังนี้ 1. ด้านการตื่นรู้ของผู้บริหาร มีความสอดคล้องและสามารถบูรณาการกับด้านความพร้อมรับผิด 2. ด้านที่ทำงานน่าอภิรมย์ มีความสอดคล้องและสามารถบูรณาการกับด้านความ

โปร่งใส ด้านคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน 3. ด้านคนเบิกบาน มีความสอดคล้องและสามารถบูรณาการกับด้านวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร ด้านการสื่อสารภายในหน่วยงาน 4. ด้านพัฒนาผลงานด้วยกรรมดี มีความสอดคล้องและสามารถบูรณาการกับด้านความปลอดภัยจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการบูรณาการสัมมาทิฐิในการบริหาร 4 องค์ประกอบ กับแนวคิดองค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใส 6 ด้าน มีความผสมกลมกลืนกันในการทำงานที่จะทำให้เป็นประโยชน์ ดังที่พระมหาธัญญกรณ จันทวณฺโณ (วรตันติ) (2566) กล่าวว่า ในทางพระพุทธศาสนามีหลักธรรมที่เป็นข้อปฏิบัติสำหรับนักบริหาร หรือนักปกครองที่มีอำนาจหน้าที่ในการปกครองหมู่คณะ บริหารกิจการของหมู่คณะไว้อย่างมากมาย เพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้บริหารนั้นได้ใช้อำนาจหน้าที่ เพื่อประโยชน์สุขแก่หมู่คณะอย่างแท้จริง พระพุทธเจ้าทรงเน้นถึงความสำคัญของผู้ปกครอง หรือผู้บริหารเป็นอย่างมากที่จะต้องประพฤติให้เป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นหรือผู้ใต้บังคับบัญชา และดังที่พระมหาไชยา ชาตเมโธ (สงฺสุข), พระครูธีรธรรมบัณฑิต, และทิพย์ภวิษณ์ ไสชาติ (2566) ได้ทำวิจัยเรื่องการศึกษาวิเคราะห์การดำเนินชีวิตตามหลักสัมมาทิฐิในพระพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่า สัมมาทิฐิในพระพุทธศาสนา เป็นหลักธรรมที่สำคัญมาก มีอิทธิพลต่อการกำหนดกรอบการมองโลก และวิถีชีวิตในสังคมของกระบวนการทางความคิดและสร้างสรรค์จิตใจและความเห็น ความเชื่อทางจิตใจจะแสดงออกมาเป็นการกระทำกรรมทางสังคมมีการแสดงออกมาให้ปรากฏทางกาย ทางวาจา และทางใจ การทำงานและการประกอบอาชีพ ที่สุจริต ถูกต้อง ไม่ผิดศีลธรรม ไม่เป็นไปเพื่อเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

1. การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม

โดยภาพรวมของหลักสูตรสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย มีความสอดคล้องกันอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ทุกองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยความสอดคล้องอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สื่อการเรียนรู้ รองลงมาได้แก่ กลุ่มเป้าหมาย และการวัดและประเมินผลตามลำดับ ส่วนองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จุดมุ่งหมาย ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ 1. หลักการควรเขียนที่ไปที่มาให้ชัดเจนมากขึ้น ควรเพิ่มเติมในส่วนของหลักการและความสำคัญ สาธิตการเรียนรู้ ควรปรับชื่อปรับเปลี่ยนจาก “ที่ทำงานนำอภิมาย์ด้วยคุณธรรมและความโปร่งใส” เป็น “สถานที่ทำงานนำอภิมาย์ด้วยคุณธรรมและความโปร่งใส” เน้นกิจกรรมที่ผู้ฝึกอบรมมีส่วนร่วม สื่อการเรียนรู้ เน้นการจูงใจให้ผู้

ฝึกอบรมสนใจ ควรใช้สื่อทางอินเทอร์เน็ตที่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน เช่น Youtube ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า องค์ประกอบของหลักสูตรนี้เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ความหมายของหลักสูตรสมบูรณ์และสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน การประเมินผล และการปรับปรุงการเรียนการสอนหรือการพัฒนาหลักสูตรซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ Taba (1962, p. 89) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรว่าต้องประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ อันประกอบด้วย 1. จุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย 2. สารความรู้ ประสบการณ์ 3. กระบวนการเรียนการสอน และ 4. การประเมินผล และสอดคล้องกับ Dessler (1999, pp. 128-135) ได้สรุปกระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเป็นขั้นตอน ดังนี้ ระยะเวลาที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ได้แก่ 1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน แนวคิด ทฤษฎี 2. การสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม 3. การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม ระยะเวลาที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรม จึงทำให้หลักสูตรมีองค์ประกอบครบถ้วนเหมาะสม สอดคล้องกัน

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินการพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่ องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

1. การใช้โปรแกรมในการฝึกอบรมภาคสนามใช้ระเบียบวิธีวิจัยกึ่งทดลอง (pre-experiment) มีกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (one group pretest-posttest design) กลุ่มเป้าหมายในการทดลอง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย จำนวน 30 คน พบว่า สัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลยในภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยหลังการทดลองมีค่าสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ซึ่งเกิดจากหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีกระบวนการฝึกอบรมอย่างชัดเจน มุ่งให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคและวิธีการที่เน้นให้ทุกคนตระหนักและมีการสะท้อนและอภิปรายและสรุปความคิดรวบยอด โดยผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นวิทยากรร่วมกับวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถ ที่สามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างใกล้ชิด ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมบรรลุเป้าหมายอย่างชัดเจน ดังที่ตลยา อินจำปา (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการดูแลเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสำหรับผู้ดูแลเด็กศูนย์การศึกษาพิเศษ ซึ่งแสดงให้เห็นคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมจากการติดตามการนำความรู้ไปปฏิบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งการที่มีความรู้เพิ่มมากขึ้น มีทักษะในการดูแลเด็กมากขึ้น และมีเจตคติที่ดีต่อเด็กมากขึ้น ซึ่งการที่หลักสูตรฝึกอบรมมีคุณภาพเช่นนี้ก็เนื่องจากเนื้อหาและรูปแบบของการฝึกอบรมตรงกับ

ปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการศึกษาจึงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ และอมรรัตน์ เตชะนอก (2565) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศของวิทยาลัยสงฆ์ สังกัดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พบว่า 1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่ามี 7 องค์ประกอบหลัก คือ 1. ด้านการนำองค์กร 2. ด้านกลยุทธ์ 3. ด้านผู้รับบริการ 4. ด้านการวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 5. ด้านบุคลากร 6. ด้านการปฏิบัติงาน และ 7. ด้านผลลัพธ์ และมี 21 องค์ประกอบย่อย มี 110 ตัวบ่งชี้ 2. ผลจากการพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งประกอบด้วย 1. หลักการแนวคิด 2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3. เนื้อหา/วิธีการ 4. ผลลัพธ์ที่คาดหวัง และ 5. เงื่อนไขสู่ความสำเร็จ 3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

2. กลุ่มทดลองมีความพึงพอใจในการอบรมหลักสูตรสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนา เพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน สามารถเรียงลำดับจากสูงสุดไปหาต่ำสุดได้ดังนี้ ด้านปัจจัยนำเข้าการจัดกิจกรรม ด้านผลลัพธ์โครงการ ด้านคุณภาพตามวัตถุประสงค์ ด้านบริบทของโครงการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านกระบวนการ ขั้นตอนการจัดกิจกรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากิจกรรมการฝึกอบรมตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาที่เข้ารับการศึกษาที่ความต้องการที่จะทราบแนวในการพัฒนาและยกระดับองค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาของตน และเนื้อหาการอบรมเป็นการเนื้อหาใหม่ที่มีการประยุกต์และบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาสร้างเป็นหลักสูตรอบรมสอดคล้องกับอัสระ ขอนบุรี, วาโร เฟิงส์วีสต์, และอภิสิทธิ์ สมศรีสุข (2564) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 พบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาวะผู้นำทางวิชาการของครูอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในทุกด้าน ทั้งด้านเนื้อหาการฝึกอบรม ด้านการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม ด้านสื่อประกอบการฝึกอบรม และด้านการวัดและประเมินผล และวิกานดา เกษตรเอี่ยม , ดวงเดือน จันทร์เจริญ, ชมสุภัค ครุฑกะ, และทวิกา ตั้งประภา (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการให้บริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐานของพนักงานต้อนรับโรงแรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับมาก

3. จากการศึกษาความคงทนของสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย หลังจากการอบรมผ่านไป 4 สัปดาห์ ยังมีความคงทนของสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลยเพิ่มขึ้นหลังการอบรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สอดคล้องกับ

งานวิจัย ชลศิลป์ ตรีสงค์ (2561) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการฝึกอบรมเชิงรุกแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาของพนักงานขายและบริการด้านโทรคมนาคม พบว่า ความคงทนในการเรียนรู้จากการฝึกอบรมที่ได้รับการฝึกอบรมด้วยรูปแบบการฝึกอบรมเชิงรุกแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาของพนักงานขายและบริการด้านโทรคมนาคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 75.33 ซึ่งผ่านเกณฑ์มากกว่าร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ Taylor, P., & Anderson, C. (2022) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความโปร่งใสในการบริหารมหาวิทยาลัยกับความซื่อสัตย์ทางวิชาการ พบว่ามหาวิทยาลัยที่มีการบริหารจัดการที่โปร่งใสสามารถสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมความซื่อสัตย์ทางวิชาการมากขึ้น ซึ่งนำไปสู่การลดการทุจริตทางวิชาการและส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพสูง

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยและอภิปรายผลดังกล่าวแล้ว คณะผู้วิจัยสามารถนำข้อค้นพบมากำหนดเป็นข้อเสนอแนะได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่อำนาจแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้ง 4 ควรมีการจัดอบรมให้กับผู้บริหารสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ครั้ง เพื่อพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่อำนาจแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย
2. ศึกษาธิการจังหวัดเลย ควรมีการนำหลักสูตรภาวะสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่อำนาจแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลยไปเป็นแนวทางในการอบรมผู้บริหารสถานศึกษา

5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

จากการลงพื้นที่นำหลักสูตรไปทดสอบหาประสิทธิภาพ พบว่า หลักสูตรมีประสิทธิภาพในการนำไปใช้ โดยปัจจัยที่มีผลสำคัญคือ หลักสูตรมีเนื้อหาที่ได้จัดเรียงตามลำดับที่เหมาะสม มีการ

วางแผนและการเตรียมตัวของวิทยากรในแต่ละหน่วยงานฝึกอบรม แต่หลักสูตรยังสามารถขยายกิจกรรมในแต่ละหน่วยการฝึกอบรมได้ให้หลากหลายมากขึ้น และสามารถขยายเวลาออกไปตามความเหมาะสมการนำไปปฏิบัติจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. การจัดอบรมสามารถขยายเวลาในการฝึกอบรมโดยอยู่ที่ความเหมาะสมของเวลาที่จัดการอบรมโดยสามารถนำไปอบรมได้ 2 วัน
2. จากการศึกษาสภาพสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย พบว่าด้านคนเบิกบานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อาจมีการมุ่งเน้นการพัฒนาแบบบูรณาการด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์
3. ควรมีการประชุมวางแผนของคณะผู้อบรม รวมถึงมีการเตรียมตัวศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาในหน่วยการอบรมต่าง ๆ เพื่อความชัดเจนในหลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรม และการประเมินที่ชัดเจน

5.3.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาผลงานด้วยกรรมดีเพื่อสร้างความเป็นเลิศและเป็นต้นแบบให้กับหน่วยงานอื่น
2. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรออนไลน์และสื่อมัลติมีเดียในการพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลยเพื่อความสะดวกในการอบรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กัลฐิพร ชัยประทานพงษ์, พระมหาดาวสยาม วชิรปญโญ, และพระมหามิตร ฐิตปญโญ. (2564). พุทธวิธีปลูกฝังลักษณะนิสัยที่เป็นสัมมาทิฐิแก่สังคม. *วารสารปัญญาปณิธาน*, 6(2), 43 – 56.
- โกวิทย์ พวงงาม และคณะ. (2560). รายงานผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปีงบประมาณ 2560. *รายงานการวิจัย*. ศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- จักรกฤษณ์ โปตาพล และสุพรรณิ บุญหนัก. (2563). สถิติเพื่อการวิจัยและการใช้โปรแกรม SPSS เพื่อการวิจัย. เลย: สำรวกือปี่ บ้านใหม่.
- ัชฎาภรณ์ อยู่เย็นเป็นสุข. (2562). การศึกษาพุทธปรัชญาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. *วารสารศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยรังสิต*, 15(1) กรกฎาคม-ธันวาคม 2562, 155 – 166.
- ชญ์ณัน ธงชัยวันัน. (2567). อนาคตภาพคุณลักษณะตามหลักอริยมรรคของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2566-2575). *ปริญญาคุษฎีบัณฑิต*. คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหามกุฎราชวิทยาลัย.
- ไชย ณ พล. (2537). *การบริหารเชิงพุทธ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณรงค์วรรษ บุญมา. (2560). ศึกษาวิเคราะห์สัมมาปัญญาตามแนวคิดของพระพุทธศาสนาเถรวาท. *งานประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 9 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม 28 - 29 กันยายน 2560*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ดนยา อินจำปา. “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการดูแลเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสำหรับผู้ดูแลเด็กศูนย์การศึกษาพิเศษ. *วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต*. 14, 3 (2561): 195-208.
- ณัญญา สุปโคกสูง และธัญญ์ศม์ ชิตไธสง. (2563). การศึกษาผลของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา: การประยุกต์ใช้แนวคิด CONSEQUENTIAL VALIDITY. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 7(3) (มีนาคม 2564), 167 – 178.

- ธนันท์ สิงหเสม. (2564). การประเมินผลสัมฤทธิ์ภารกิจด้านคุณธรรมและความโปร่งใส ITA: กรณีศึกษา สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน. *การศึกษาค้นคว้าอิสระ*. สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน.
- ธีรวิศ บำเพ็ญบุญบารมี. (2550). สัมมาทิฐิ: ศึกษาคัมภีร์พระไตรปิฎกอรรถกถาถาว์ตฤและคัมภีร์ทาง พุทธศาสนา. *รายงานการวิจัย*. สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย.
- ภารดี พูลประภาเอี่ยมเจริญ และพระใบฎีกาธวัชชัย ชยวุฑโฒ. (2562, 2 กันยายน). สัมมาทิฐิ: *พื้นฐาน การพัฒนาตนให้สามารถพึ่งตนเองได้*. การประชุมวิชาการพระพุทธศาสนาและ ศิลปวัฒนธรรมระดับชาติและนานาชาติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยา เขตเชียงใหม่. ณ สำนักบริการวิชาการ (UNISERV) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภาวิณี อิศรา. (2559). รูปแบบการบริหารเชิงพุทธของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากอนแก่น เขต 3 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. *ปริญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารจัดการศึกษา)*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัย ราชภัฏมหาสารคาม.
- บุญทัน ดอกไทยสง. (2528). *การบริหารเชิงพุทธ*. กรุงเทพมหานคร: บริพัตรการพิมพ์.
- บุษบาภรณ์ สิงห์ศวรรค์. (2555). การวิเคราะห์หลักสัมมาทิฐิในพระพุทธศาสนาเพื่อการพัฒนาชีวิต. *สารนิพนธ์ปริญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชาพระพุทธศาสนา)*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระคำรณ รัตโก (สำราญ). (2566). ศึกษาภาวะผู้นำเชิงพุทธของพระครูปิยะธรรมภรณ์ (เปี่ยม ปุณณโก). *ปริญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาพระพุทธศาสนา)*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระเทพเวที (ประยุตต์ ปยุตโต). (2532). *พุทธศาสนากับสังคมไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมลคีมทอง.
- พระเทียง อนาลโย (สุดสังข์). (2558). ศึกษาสัมมาทิฐิกับการเปลี่ยนแปลงปรับเอาพระพุทธศาสนา. *วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด*, 4(1) มกราคม-มิถุนายน 2558, 131 – 138.
- พุทธทาสภิกขุ. (2516). *ทิฐิคืออะไร ?*. กรุงเทพมหานคร: หนังสือธรรมบูชา.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2562). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 21. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2556). *ชีวิตที่สมบุรณ์ (พิมพ์ครั้งที่ 116)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2546). *ภาวะผู้นำ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพุทธีวงศมนี (บุญมา ทีปธมมเถร). (2545). *ทีปธรรม. เทศนาโอวาทคตธรรม*. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่งจำกัด (มหาชน).
- พระมหาไชยา ชาตเมธ (ส่งสุข), พระครูธีรธรรมบัณฑิต, และทิพย์ภวิษณ์ ไสชาติ. (2566). การศึกษาวิเคราะห์การดำเนินชีวิตตามหลักสัมมาทิฐิในพระพุทธศาสนา. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 8(2), 1617 -1624.
- พระมหาธัญญกรณ จันทวนโณ (วรตันติ). (2566). *หลักการครองตน ครองคน และครองงาน : รูปแบบการบริหารในยุค 4.0*. [ออนไลน์]
<https://plg.onab.go.th/th/file/get/file/20210727477926165c77710a0f6ac83e96d8e923163038.pdf>. สืบค้นเมื่อ 17 สิงหาคม 2567.
- พระมหาพรชัย ฉนทธมโท และพระมหามิตร ฐิตปณโณ. (2563). สัมมาทิฐิกับการแก้ปัญหาของสังคมในปัจจุบัน. *วารสารวิชาการธรรมทรรศน์*, 20(3), 217 – 226.
- พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร. (2544). การศึกษาวิเคราะห์บทบาทและความสำคัญของสัมมาทิฐิในการพัฒนาชีวิตตามหลักมัชฌิมาปฏิปทาในพระสูตรต้นตปิฎก. *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มติชนออนไลน์. (2565, 13 มิถุนายน). *มีอบครู-นร.ผู้ปกครอง บุกศาลากลาง ไล่พ่อ.บริหารกตขี่ ด้านผู้ว่าฯ รับลูกสั่งย้ายทันที*. [ออนไลน์]
https://www.matichon.co.th/region/news_3398481 สืบค้นเมื่อ 17 สิงหาคม 2565.
- มนตรี สหชัยรุ่งเรือง. (2565). การพัฒนาสมรรถนะทางการบริหารเชิงพุทธของผู้ประกอบการธุรกิจให้บริการในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลของจังหวัดชลบุรี. *ปริญาพุทธศาสตร์ดุขฎิบัณฑิต (การจัดการเชิงพุทธ)*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มาลินี สวยคำข้าว. (2565). *หลักการบริหารองค์การโดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา : ครองตน ครองคน ครองงาน*. [ออนไลน์]
<https://www.onab.go.th/th/content/category/detail/id/1049/iid/21177> สืบค้นเมื่อ 22 สิงหาคม 2567.

- วรภัทร์ ภูเจริญ และคณะ. (2566). *ผู้นำที่ใช้: วิธี 8 สู้นำไม่ตกลูก*. กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์ บุ๊ค เซนเตอร์ จำกัด.
- วศิน อินทสระ. (2530). *แก่นพุทธศาสตร์ (อริยสัจ 4)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- วิกานดา เกษตรเอี่ยม, ดวงเดือน จันทรเจริญ, ชมสุภัค ครุฑทกะ, และทวิกา ตั้งประภา. (2563). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการให้บริการโดยใช้ปัญหาเป็นฐานของพนักงานต้อนรับโรงแรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ*, 15(1) มกราคม-เมษายน 2563, 169 – 180.
- ศศลักษณ์ ทองปานดี. (2551). การศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของพนักงาน บริษัท พาวเวอร์ปัม จำกัด. *วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมนึก เหลี่ยมศรี. (2549). ความต้องการพัฒนาตนเองของคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานของศูนย์เคลือข่ายยมเหนือ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่เขต 1. *วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- สิชล เพิ่มพูน. (2560). ศึกษาการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2562). *รายละเอียดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563*. สำนักประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล*. [ออนไลน์] <https://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1836-file.pdf> เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2565.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2563). *นโยบายการสร้างคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)*. (เอกสารอัดสำเนา).
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเลย. (2564). *แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดเลย พ.ศ. 2564*. เอกสารลำดับที่ 2/2564. กลุ่มนโยบายและแผน: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเลย. [อัดสำเนา].

- อมรรัตน์ เตชะนอก. (2565). รูปแบบการบริหารเชิงพุทธสู่ความเป็นเลิศของวิทยาลัยสงฆ์ สังกัดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. *ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา)*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- อิสระ ขอนบุรี, วาโร เฟ็งสวัสดิ์, และอภิสิทธิ์ สมศรีสุข. (2564). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 18(80), มกราคม - มีนาคม 2564, 80 – 89.
- Brown, L., & Miller, J. (2021). Ethical Leadership and Transparency in Educational Institutions: A Case Study Approach. *Journal of Educational Administration*, 59(5), 710-726. doi:10.1108/JEA-12-2020-0213.
- Dessler, G. (1999). *Management: fundamentals modern principles and practice*. (4th ed). Reston, VA: Reston.
- Johnson, M., & Lee, A. (2021). The Role of Organizational Transparency in Enhancing Employee Trust and Performance. *Human Resource Management Review*, 31(3), 100759. doi:10.1016/j.hrmmr.2020.100759.
- Nguyen, H., & Roberts, J. (2020). Promoting Ethical Practices and Transparency in School Management: Lessons from International Models. *International Journal of Educational Management*, 34(6), 1192-1210. doi:10.1108/IJEM-11-2019-0402.
- Smith, J., & Davis, R. (2022). Ethical Leadership and Organizational Transparency: A Systematic Review. *Journal of Business Ethics*, 174(2), 365-379. doi:10.1007/s10551-021-04819-3.
- Taba, H. (1962). *Curriculum development: theory and practice*. New York: Harcourt Brace Jovanovich.
- Taylor, P., & Anderson, C. (2022). Transparency in University Governance and Its Impact on Academic Integrity. *Higher Education Policy*, 35(2), 200-218. doi:10.1057/s41307-021-00239-0.
- Williams, K., & Zhang, Y. (2020). Corporate Transparency and Ethics: Impact on Organizational Reputation. *Journal of Corporate Responsibility*, 26(4), 562-580. doi:10.1108/JCR-03-2020-0021.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง การศึกษาสภาพสัมมาทิวฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

เรียน ผู้บริหารสถานศึกษา

ข้าพเจ้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปตาพล อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2567 เรื่อง การพัฒนาสัมมาทิวฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย เพื่อดำเนินการให้แล้วเสร็จ จึงได้ ขอความอนุเคราะห์ในการสอบถามข้อมูลมายังทุกท่าน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการศึกษาสภาพสัมมาทิวฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

2. แบบสอบถามมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการศึกษาสภาพสัมมาทิวฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ใน 4 ด้าน คือ 1. การตื่นรู้ของผู้บริหาร 2. ที่ทำงานน่าอภิรมณ์ 3. คนเบิกบาน 4. พัฒนาผลงานด้วยกรรมดี โดยมีคำถามทั้งสิ้น 20 ข้อ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปตาพล

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาสภาพสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรม
และความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

อาชีพ: โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ที่ตรงกับคุณสมบัติของท่าน

1. วุฒิการศึกษา

ไม่เกินปริญญาโท

ปริญญาเอก

2. ประสบการณ์ในตำแหน่ง

ไม่เกิน 5 ปี

5 – 10 ปี

มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 สภาพสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

คำชี้แจง: โปรดพิจารณาข้อความในแบบสอบถาม แล้วทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงโดยพิจารณาจากเกณฑ์ต่อไปนี้

5	4	3	2	1
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด

ที่	สภาพสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนา	สภาพปัจจุบัน					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
	ด้านการตื่นรู้ของผู้บริหาร						
1	ผู้บริหารตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการทำงานของสถานศึกษา						
2	ผู้บริหารกำหนดนโยบายการบริหารด้วยเจตจำนงสุจริต เพื่อขับเคลื่อนหน่วยงานอย่างมีคุณธรรมตามหลักธรรมาภิบาล						
3	ผู้บริหารกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานและการให้บริการให้เป็นมาตรฐานเดียวกันโดยไม่เลือกปฏิบัติ						
4	ผู้บริหารกำหนดและจัดทำแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในหน่วยงาน						
5	ผู้บริหารจัดทำระบบการตรวจสอบถ่วงดุลภายในที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ						
	ด้านที่ทำงานนอกริมนต์						
6	สถานศึกษามีการปฐมนิเทศเจ้าหน้าที่ใหม่ให้						

ที่	สภาพสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนา	สภาพปัจจุบัน					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
	ครอบคลุมการปฏิบัติงานเพื่อสร้างความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน						
7	สถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมการสื่อสารเชิงบวกอย่างกัลยาณมิตรให้กับเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน						
8	สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการสร้างบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงาน						
9	สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานให้มีความเพียงพอและเหมาะสมกับภารกิจที่ต้องปฏิบัติ						
10	สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อสร้างแนวทางการปฏิบัติงานหรือวัฒนธรรมที่ดีของหน่วยงาน						
	ด้านคนเบิกบาน						
11	สถานศึกษามอบหมายงานภายใต้ขอบเขตของอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ด้วยความเป็นธรรมอย่างเท่าเทียมกันทุกคน						
12	สถานศึกษามีระบบการบริหารงานบุคคลด้วยคุณธรรมและเท่าเทียมกัน						
13	สถานศึกษาเสริมสร้างพฤติกรรมและทัศนคติที่ดีแก่บุคลากร ยกย่องและเชิดชูเกียรติบุคคลภายในหน่วยงาน เป็นการสร้างต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี						
14	บุคลากรปฏิบัติงานทุกขั้นตอนด้วยความถูกต้องตามระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง						

ที่	สภาพสัมมาทิวีในการบริหารตามหลักพุทธ ศาสนา	สภาพปัจจุบัน					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
	สามารถตรวจสอบได้						
15	บุคลากรมีพฤติกรรมและทัศนคติที่แสดงถึงการปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างเต็มใจและเต็มประสิทธิภาพ						
	ด้านพัฒนาผลงานด้วยกรรมดี						
16	สถานศึกษาเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ของสถานศึกษาด้วยความชัดเจน ถูกต้อง และครบถ้วน โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว						
17	สถานศึกษาดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยความโปร่งใสตามระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้						
18	สถานศึกษาบริหารงบประมาณด้วยความโปร่งใส มีคุณธรรม สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน เป็นสำคัญ โดยให้เกิดประโยชน์คุ้มค่ามากที่สุด						
19	สถานศึกษาให้ความสำคัญในการพัฒนานักเรียนด้วยความเมตตา คำนึงถึงอนาคตของประเทศชาติและสังคม						
20	สถานศึกษาตระหนักถึงความเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนในการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน						

แบบสัมภาษณ์สำหรับเก็บข้อมูลเชิงลึกสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ (in – depth interview) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบหลักสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ใน 4 ด้าน คือ 1. ด้านการตื่นรู้ของผู้บริหาร 2. ด้านที่ทำงานนำอภิมรย์ 3. ด้านคนเบิกบาน และ 4. ด้านการสร้างบรรยากาศการทำงานเชิงบวก

ผู้สัมภาษณ์ (ผู้วิจัย) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปตาพล

ผู้ให้สัมภาษณ์

ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....

- () ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนักวิชาการบริหารการศึกษา
 () ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนักวิชาการทางพระพุทธศาสนา
 () ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนักบริหารสถานศึกษา

สถานที่สัมภาษณ์.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

คำชี้แจง:

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเสนอแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบหลักสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ใน 4 ด้าน คือ 1. ด้านการตื่นรู้ของผู้บริหาร 2. ด้านที่ทำงานนำอภิมรย์ 3. ด้านคนเบิกบาน และ 4. ด้านการสร้างบรรยากาศการทำงานเชิงบวก เพื่อพัฒนาเป็นหลักสูตรการอบรมในกระบวนการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

1. สัมมาทิฐิในการบริหาร หมายถึง กรอบแนวคิดที่ถูกต้องเพื่อสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษาให้ก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสแบบองค์รวม จากการตื่นรู้ของผู้บริหาร ในการพัฒนาโรงเรียนโดยการยึดมั่นในความถูกต้อง มีกระบวนการบริหารจัดการที่ดี สถานที่ทำงานนำทำงานด้วยวัฒนธรรมการยึดมั่นในความดี บุคลากรทำงานอย่างมีความสุข ประกอบด้วย

การตื่นรู้ของผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารเปิดรับสิ่งใหม่ ๆ ตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อองค์กร สังคม และโลก เพื่อพัฒนาเป้าหมายองค์กรให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์ของโลก ในการเป็นสถานศึกษาที่มีระบบและกลไกการเปิดเผยและเข้าถึงข้อมูลเพื่อเป็นการแสดงเจตจำนงสุจริต

ที่ทำงานน่าอภิรมณ์ หมายถึง สถานศึกษาได้กำหนดคุณค่า และวัฒนธรรมขององค์กรในการเป็นแกนการบริหารและสร้างบรรยากาศการทำงานเชิงบวก ในดำเนินงานขององค์กรที่เน้นบุคลากรเป็นสำคัญในคามยุติธรรม และความเท่าเทียมของบุคลากรเพื่อทำให้เกิดความสุขในการทำงานทั้งกายและใจ

คนเบิกบาน หมายถึง บุคลากรได้รับการพัฒนาให้มีความก้าวหน้าในการทำงานสอดคล้องกับความรู้ความสามารถ มีการสื่อสารการประเมินผลการปฏิบัติงานให้ชัดเจน โดยยึดมั่นในระเบียบ กฎหมาย และเป็นธรรม

พัฒนาผลงานด้วยกรรมดี หมายถึง การปรับปรุง แก้ปัญหาการทำงานของบุคลากรด้วยระบบคุณธรรม สามารถตรวจสอบได้ เพื่อยกระดับผลการดำเนินงานขององค์กรให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม ตลอดจนให้เป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร ทั้งในความรับผิดชอบต่อหน้าที่การผลิตนักเรียน และการพัฒนาชุมชนไปอย่างพร้อมเพียงกัน

2. องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใส หมายถึง องค์กรที่มีระบบและกลไกการเปิดเผย และเข้าถึงข้อมูลเพื่อเป็นการแสดงเจตจำนงสุจริต เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมและตรวจสอบ พร้อมทั้งจะรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นในการบริหารและการปฏิบัติงาน มีมาตรการส่งเสริมและป้องกันให้หน่วยงานปลอดจากการทุจริต สร้างวัฒนธรรมสุจริตและการสื่อสารเชิงบวกภายในในหน่วยงาน มีมาตรฐานและคุณธรรมในการปฏิบัติงาน

ด้านความโปร่งใส หมายถึง ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ด้วยความโปร่งใส มีคุณธรรม มีระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามหลักธรรมาภิบาล

ด้านความพร้อมรับผิด หมายถึง มีเจตจำนงสุจริตในการบริหารงานและมีความพร้อมที่จะรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นในการบริหารและการปฏิบัติงาน

ด้านความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน หมายถึง มีมาตรการส่งเสริมและป้องกันให้หน่วยงานปลอดจากการทุจริตในเชิงนโยบายการทุจริตต่อหน้าที่ โดยไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการเอื้อประโยชน์หรือรับสินบน

ด้านวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร หมายถึง สร้างวัฒนธรรมสุจริตในหน่วยงานและสืบทอดวัฒนธรรมสุจริต ที่ไม่ทนต่อการทุจริตทั้งปวงให้เกิดความละอายและเกรงกลัวต่อการทุจริต มีมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมทั้งป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

ด้านคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน หมายถึง มีมาตรฐานและคุณธรรมในการปฏิบัติงาน โดยกำหนดเป็นมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ชัดเจนตามหลักการ “ครองตน ครองคน ครองงาน” มีคุณธรรมในการปฏิบัติและบริหารงานเกี่ยวกับงานบุคคล งบประมาณ มอบหมายงาน และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน

แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับเสนอแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบหลักสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย ใน 4 ด้าน คือ 1. ด้านการตื่นรู้ของผู้บริหาร 2. ด้านที่ทำงานน่าอภิรมย์ 3. ด้านคนเบิกบาน และ 4. ด้านการสร้างบรรยากาศการทำงานเชิงบวก

1. ด้านการตื่นรู้ของผู้บริหาร ท่านมีความเห็นอย่างไรเกี่ยวกับองค์ประกอบที่สำคัญในการนำไปหลักสูตรพัฒนาเป็นหลักสูตรการอบรมในกระบวนการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

1.1 ด้านความโปร่งใส

.....

.....

.....

.....

1.2 ด้านความพร้อมรับผิด

.....

.....

.....

.....

1.3 ด้านความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน

.....

.....

.....

.....

1.4 ด้านวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร

.....

.....

.....

.....

1.5 ด้านคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน

.....

.....

.....

.....

1.6 ด้านการสื่อสารภายในหน่วยงาน

.....

.....

.....

.....

2. ด้านที่ทำงานน่าอภิรมณ์ ท่านมีความเห็นอย่างไรเกี่ยวกับองค์ประกอบที่สำคัญในการนำไป
 หลักสูตรพัฒนาเป็นหลักสูตรการอบรมในกระบวนการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสัมมาทิฐิในการ
 บริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหาร
 สถานศึกษาในจังหวัดเลย

2.1 ด้านความโปร่งใส

.....

.....

.....

.....

2.2 ด้านความพร้อมรับผิด

.....

.....

.....

.....

2.3 ด้านความปลอดภัยจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน

.....

.....

.....

.....

2.4 ด้านวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร

.....

.....

.....

.....

2.5 ด้านคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน

.....

.....

.....

.....

2.6 ด้านการสื่อสารภายในหน่วยงาน

.....

.....

.....

.....

3. ด้านคนเบิกบาน ท่านมีความเห็นอย่างไรเกี่ยวกับองค์ประกอบที่สำคัญในการนำไปหลักสูตรพัฒนาเป็นหลักสูตรการอบรมในกระบวนการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

3.1 ด้านความโปร่งใส

.....

.....

.....

.....

3.2 ด้านความพร้อมรับผิด

.....

.....

.....

.....

3.3 ด้านความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน

.....

.....

.....

.....

3.4 ด้านวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร

.....

.....

.....

.....

3.5 ด้านคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน

.....

.....

.....

.....

3.6 ด้านการสื่อสารภายในหน่วยงาน

.....

.....

.....

.....

4. ด้านพัฒนาผลงานด้วยกรรมดี ท่านมีความเห็นอย่างไรเกี่ยวกับองค์ประกอบที่สำคัญในการนำไป
 หลักสูตรพัฒนาเป็นหลักสูตรการอบรมในกระบวนการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสัมมาทิฐิในการ
 บริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหาร
 สถานศึกษาในจังหวัดเลย

4.1 ด้านความโปร่งใส

.....

.....

.....

.....

4.2 ด้านความพร้อมรับผิด

.....

.....

.....

.....

4.3 ด้านความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน

.....

.....

.....

.....

4.4 ด้านวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร

.....
.....
.....
.....

4.5 ด้านคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน

.....
.....
.....
.....

4.6 ด้านการสื่อสารภายในหน่วยงาน

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้ให้สัมภาษณ์
(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินหลักสูตร

ตอนที่ 1 หลักสูตรการพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรม
และความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

ประเด็น	รายการ	ระดับการประเมิน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
หลักการ	1. หลักสูตรมีความเป็นไปได้					
	2. หลักสูตรมีความสมเหตุสมผล					
	3. หลักสูตรมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน					
	4. หลักสูตรสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง					
จัดมุ่งหมาย	1. หลักสูตรมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน					
	2. หลักสูตรมีจุดมุ่งหมายที่ครอบคลุมเนื้อหาของหลักสูตร					
	3. หลักสูตรมีจุดมุ่งหมายที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นจากการฝึกอบรม					
กลุ่มเป้าหมาย	1. การกำหนดกลุ่มเป้าหมายสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหลักสูตร					
	2. กลุ่มเป้าหมายมีความเหมาะสมกับการอบรมพัฒนา					
สาระการเรียนรู้	1. หลักสูตรจัดลำดับเนื้อหาเหมาะสม					
	2. การจัดเวลาเรียนเหมาะสมกับเนื้อหาสาระ					
	3. เนื้อหาเหมาะสมกับระดับการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย					
	4. เนื้อหาครอบคลุมความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร					

ประเด็น	รายการ	ระดับการประเมิน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
สื่อการเรียนรู้	1. หลักสูตรมีสื่อการอบรมที่ทันสมัย					
	2. หลักสูตรมีการใช้สื่อที่เหมาะสมกับสาระการอบรม					
	3. หลักสูตรมีการเลือกใช้สื่อเพื่อช่วยให้การอบรมผู้เข้ารับการอบรม					
การวัดและประเมินผล	1. การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
	2. การวัดและประเมินผลเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและเป็นไปได้ตามสภาพจริง					
	3. การวัดและประเมินผลกล่าวถึงวิธีการวัดผลและเกณฑ์การประเมินผลอย่างชัดเจน					
รวม						
คะแนนเฉลี่ย						
สรุปผล		☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด				

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรการฝึกอบรม

1. หลักการ

- 1).....
- 2).....
- 3).....

2. จุดมุ่งหมาย

1).....

2).....

3).....

3. กลุ่มเป้าหมาย

1).....

2).....

3).....

4. สารการเรียนรู้

1).....

2).....

3).....

5. สื่อการเรียนรู้

1).....

2).....

3).....

6. การวัดและประเมินผล

1).....

2).....

3).....

แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานรายบุคคล

โครงการอบรมหลักสูตรการพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กร
แห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

ชื่อ

สังเกตวันที่

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกณฑ์การให้

คะแนน

ดีมาก = แสดงพฤติกรรมได้ตามที่คาดหวังทั้งหมด 5 คะแนน

ดี = แสดงพฤติกรรมได้ตามที่คาดหวังเกือบทั้งหมด 4 คะแนน

ปานกลาง = แสดงพฤติกรรมที่คาดหวังได้มากกว่าครึ่งหนึ่ง 3 คะแนน

พอใช้ = แสดงพฤติกรรมที่คาดหวังได้น้อยกว่าครึ่งหนึ่ง 2 คะแนน

ปรับปรุง = ไม่สามารถแสดงพฤติกรรมตามที่คาดหวังได้ 1 คะแนน

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
พฤติกรรมในการเข้าฝึกอบรม						
1	ความตั้งใจในการอบรม					
2	การซักถามปัญหา/การตอบคำถาม					
3	การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น					
4	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของหลักสูตร					
5	การยอมรับฟังคนอื่น					
6	การทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย					
พฤติกรรมในการทำงานกลุ่ม						
7	สมาชิกในกลุ่มมีหน้าที่และทำงานตามหน้าที่ทุกคน					
8	สมาชิกในกลุ่มมีการปรึกษาหารือกัน					
9	ปฏิบัติงานตามขั้นตอนและวิธีการที่ได้ตกลงกัน					
10	สมาชิกในกลุ่มให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม					
11	ผลงานเสร็จภายในเวลาที่กำหนด					
12	ผลงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด					

ความสามารถในการฝึกปฏิบัติ						
13	การเป็นผู้นำตนเอง					
14	ความสามารถในการเป็นผู้นำกลุ่ม					
15	ความสามารถในการแก้ปัญหา					
	รวม					
	คะแนนที่ได้					
	คิดเป็นร้อยละ					

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต
 (.....)
/...../.....

แบบประเมินและวัดความพึงพอใจการเข้าอบรมหลักสูตรการพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม

1. สถานะ ชาย หญิง
2. ประสบการณ์การทำงาน
 - ไม่เกิน 5 ปี
 - 5 - 10 ปี
 - มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจโครงการอบรมหลักสูตรการพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
ด้านคุณภาพตามวัตถุประสงค์						
1	ท่านมีความรู้ ความเข้าใจ ในสัมมาทิฐิในการบริหาร					
2	ท่านตระหนักถึงบทบาทความเป็นผู้นำที่จะนำพาองค์กรเพื่อประโยชน์ของสังคมโดยรวม					
3	ท่านสามารถนำพาองค์กรด้วยการให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากร					
ด้านบริบทของโครงการ						
4	หลักการและเหตุผลของโครงการสอดคล้องกับนโยบายของประเทศ					
5	วัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน					
6	กิจกรรมโครงการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ					

ด้านปัจจัยนำเข้าการจัดกิจกรรม						
7	ความเหมาะสมของชุดกิจกรรมและเนื้อหาของโครงการ					
8	ความเหมาะสมของสื่อประกอบการอบรม					
9	ความเหมาะสมของสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก					
10	ความเชี่ยวชาญของวิทยากร					
ด้านกระบวนการ ขั้นตอนการจัดกิจกรรม						
11	การประชาสัมพันธ์ และการรับทราบเกี่ยวกับโครงการ					
12	ความเหมาะสมของช่วงเวลาในการจัดโครงการ					
13	ความเหมาะสมในกิจกรรมต่าง ๆ					
14	ความเหมาะสมในการวัดและประเมินผล					
ด้านผลลัพธ์โครงการ						
15	เห็นคุณค่าในสมรรถนะตนเองในฐานะผู้นำ					
16	มีความตระหนักในบทบาทหน้าที่การเป็นผู้นำ					
17	มีความภาคภูมิใจในการมีเป้าหมายขององค์กร					
18	ยึดถือคุณค่า และวัฒนธรรมความร่วมมือร่วมใจขององค์กร					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการอบรม

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

การประเมินความเที่ยงตรงแบบสอบถาม

(IOC: Index of item objective congruence)

ผลการประเมินความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC: Index of item objective congruence)

เรื่อง การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

คำชี้แจง

+1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบสอบถามข้อนั้นสอดคล้องตามที่ระบุไว้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามข้อนั้นสอดคล้องตามที่ระบุไว้

-1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบสอบถามข้อนั้นไม่สอดคล้องตามที่ระบุไว้

ที่	สภาพการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียน	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุป	แปลผล
		1	2	3	4	5		
1	ผู้บริหารตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการทำงานของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	ผู้บริหารกำหนดนโยบายการบริหารด้วยเจตจำนงสุจริต เพื่อขับเคลื่อนหน่วยงานอย่างมีคุณธรรมตามหลักธรรมาภิบาล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	ผู้บริหารกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานและการให้บริการให้เป็นมาตรฐานเดียวกันโดยไม่เลือกปฏิบัติ	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
4	ผู้บริหารกำหนดและจัดทำแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในหน่วยงาน	+1	+1	+1	0	+1	1.00	ใช้ได้
5	ผู้บริหารจัดทำระบบการตรวจสอบถ่วงดุลภายในที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	0	+1	1.00	ใช้ได้
6	สถานศึกษามีการปฐมนิเทศเจ้าหน้าที่ใหม่ให้ครอบคลุมการปฏิบัติงานเพื่อสร้างความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7	สถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมการสื่อสารเชิงบวกอย่างกัลยาณมิตรให้กับเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ที่	สภาพการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียน	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุป	แปลผล
		1	2	3	4	5		
8	สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการ สร้างบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงาน	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
9	สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมในการ ปฏิบัติงาน ให้มีความเพียงพอและเหมาะสม กับภารกิจที่ต้องปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10	สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมการรวมกลุ่ม เพื่อสร้างแนวทางการปฏิบัติงานหรือ วัฒนธรรมที่ดีของหน่วยงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
11	สถานศึกษามอบหมายงานภายใต้ขอบเขต ของอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ด้วยความ เป็นธรรมอย่างเท่าเทียมกันทุกคน	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้
12	สถานศึกษามีระบบการบริหารงานบุคคล ด้วยคุณธรรมและเท่าเทียมกัน	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้
13	สถานศึกษาเสริมสร้างพฤติกรรมและ ทัศนคติที่ดีแก่บุคลากร ยกย่องและเชิดชู เกียรติบุคคลภายในหน่วยงาน เป็นการสร้าง ต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14	บุคลากรปฏิบัติงานทุกขั้นตอนด้วยความ ถูกต้องตามระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
15	บุคลากรมีพฤติกรรมและทัศนคติที่แสดงถึง การปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างเต็มใจและ เต็มประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
16	สถานศึกษาเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ของ สถานศึกษาด้วยความชัดเจน ถูกต้อง และ ครบถ้วน โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถ เข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกและ รวดเร็ว	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้
17	สถานศึกษาดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วย	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้

ที่	สภาพการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียน	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุป	แปลผล
		1	2	3	4	5		
	ความโปร่งใสตามระเบียบ ข้อบังคับ และ กฎหมายที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้							
18	สถานศึกษาบริหารงบประมาณด้วยความ โปร่งใส มีคุณธรรม สอดคล้องกับภารกิจ ของหน่วยงานเป็นสำคัญ โดยให้เกิด ประโยชน์คุ้มค่ามากที่สุด	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้
19	สถานศึกษาให้ความสำคัญในการพัฒนา นักเรียนด้วยความเมตตา คำนึงถึงอนาคต ของประเทศชาติและสังคม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20	สถานศึกษาตระหนักถึงความเป็นส่วนหนึ่ง ของชุมชนในการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค
การประเมินความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
(Reliability from Cronbach's Alpha coefficient)

```

SAVE OUTFILE='G:\My Drive\วิจัย 67\แบบสอบถาม-tryout.sav'
/COMPRESSED.
RELIABILITY
/VARIABLES=A1 A2 A3 A4 A5 B1 B2 B3 B4 B5 C1 C2 C3 C4 C5 D1 D2 D3 D4
D5

/SCALE('ALL VARIABLES')ALL
/MODEL=ALPHA
/SUMMARY=TOTAL.

```

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.899	20

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
การบริหารงานวิชาการ	236.90	56.990	.101	.901
A2	236.90	56.162	.301	.898
A3	236.90	55.472	.437	.896
A4	236.87	55.982	.387	.897
A5	236.93	55.995	.300	.898
B1	236.87	55.637	.464	.896
B2	237.03	54.861	.417	.896

B3	236.93	55.168	.449	.896
B4	236.77	57.840	.000	.899
B5	237.00	54.759	.455	.896
C1	236.87	56.189	.341	.897
C2	237.10	53.955	.519	.895
C3	236.87	57.016	.159	.899
C4	237.13	53.499	.572	.894
C5	236.93	55.444	.399	.897
D1	237.00	54.000	.578	.894
D2	236.97	55.757	.316	.898
D3	236.80	56.579	.447	.897
D4	236.87	57.361	.084	.900
D5	236.83	56.971	.210	.898

ภาคผนวก ง
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ
ตรวจสอบตรวจความเที่ยงเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเครื่องมือ IOC

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่งหน้าที่	สถานที่ทำงาน
1	พระครูปลัดจักรพล สิริโร,ดร.	ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย
2	พระมหาวัฒนา สุรจิตโต,ดร.	ผู้อำนวยการศูนย์บริการวิชาการ	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย
3	มหาพงศ์ทราทิตย์ สุธีโร, ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย
4	นายทวีศักดิ์ ไครบุตร	ผู้ช่วยอธิการบดีวิทยาเขต	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย
5	ผศ.เตชทัต ปักสังขานย์	อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

ภาคผนวก จ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ สัมภาษณ์เก็บข้อมูล

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เก็บข้อมูล

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่งหน้าที่	สถานที่ทำงาน
1	พระมหาวัฒนา สุรจิตโต,ดร.	ผู้อำนวยการศูนย์บริการ วิชาการ	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
2	พระครูพิสุทธิธรรมาภรณ์	อาจารย์ประจำหลักสูตร รัฐศาสตรบัณฑิตสาขาวิชา รัฐศาสตร์	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
3	พระมหาจันทกมล อภิตโน ,ดร.	ผู้อำนวยการสำนักงานใน วิทยาเขต	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
4	พระครูปริยัติสาทร,ผศ.ดร.	เจ้าคณะอำเภอเมืองเลย	วัดสุธรรมการาม อำเภอ เมือง จังหวัดเลย
5	พระมหาจักรพล สิริโร,ดร.	ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสน ศาสตร์ศรีล้านช้าง	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
6	พระมหาพงศ์ทราทิตย์ สุธีโร ,ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปะ ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา พุทธศาสนศึกษา	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
7	พระปลัดรุ่งโรจน์ รตนวณ โณ	อาจารย์ประจำหลักสูตร พุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
8	ผศ.เดชทัต ปักสังขานย์	อาจารย์ประจำหลักสูตร พุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
9	นายทวีศักดิ์ ไครบุตร	อาจารย์ประจำหลักสูตร พุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
10	นายฉินฉัตร แทนพันธ์	อาจารย์ประจำหลักสูตร พุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา	ม.มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
11	รศ.ดร.ไชยา ภาวะบุตร	อาจารย์ประจำหลักสูตรการ บริหารและพัฒนาการศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร
12	ผศ.ดร.สุชาติ บางวิเศษ	อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหาร การศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
13	ผศ.ดร.ประสงค์ หัสรินทร์	อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหาร การศึกษา	วิทยาลัยสงฆ์เลย ม.มหา จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

14	ผศ.ดร.ประยุทธ์ ชูสอน	อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหาร การศึกษา	ม.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
15	ผศ.ดร.ศศิรดา แพงไท	อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหาร การศึกษา	ม.พิษณุพนธ์

ภาคผนวก ฉ
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ
การประเมินหลักสูตรฉบับร่าง

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิการประเมินหลักสูตรฉบับร่าง

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่งหน้าที่	สถานที่ทำงาน
1	พระอธิการธรรมวิโรจน์ สุริโย	เจ้าอาวาส	วัดศรีทัศน์ บ้านปากภู ตำบลเมือง อําเภอมือง จังหวัด เลย
2	ดร.สำเนียง เพ็งผล	ผู้อำนวยการสถานศึกษา	โรงเรียนชุมชนบ้านหนองแวง(ครู ราษฎร์อุปถัมภ์) ตำบลบ้านเพชร อําเภอบําเหน็จ ณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ
3	ดร.ชัยฤทธนัน ธงชัยวัฒน์ นัน	รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่ การศึกษา	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการ ประถมศึกษานนทบุรีเขต 1
4	นายไพชยา พิมพ์สาลี	ผู้อำนวยการเขตพื้นที่ การศึกษา	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากาญจนบุรี
5	นางสาวสุริณี วัฒนศรีทานัง	รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่ การศึกษา	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการ ประถมศึกษาลำปางเขต 2
6	นางจริยา สุวรรณศรี	ศึกษานิเทศก์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 2

ภาคผนวก ช
รายชื่อผู้เข้าร่วมอบรม

รายชื่อผู้เข้าร่วมอบรม

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/สถานทำงาน
1	นายวุฒิชัย ดานะ	ผู้อำนวยการโรงเรียนเจียรนวนนทบุรีทิศ 3 ตำบลโนนป่าซาง อำเภอผาขาว จังหวัดเลย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต2
2	นายสุรินทร์ แก้วบุตรดี	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต2 ตำบลผาสามยอด อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย 42220 โทรศัพท์ 093 4749779
3	ว่าที่ ร้อยตรีหญิงอากาศพร จันทะนาม	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านห้วยน้ำเมย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ตำบลปากหมัน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย 42120 โทรศัพท์ 083 3511959
4	นางสำเนียง เพ่งผล	ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านหนองแวง (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ตำบลบ้านเพชร บ้านเหน็ฉนรงค์ จังหวัดชัยภูมิ 36140 โทรศัพท์ 093 4430490
5	ดร.กัญญาณัฐ สิมสวัสดิ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเลย สพป.เลย เขต 1
6	นางเกศสุดา มิตรภูษากรณ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสักหลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ตำบลสักหลง อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ 67110 โทรศัพท์ 083-2633097
7	นางรัตนภรณ์ พินิจนิก	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำพร สังกัด สพป.เลย เขต 1 ตำบลปากตม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย 42110
8	นายณรงค์ชัย บุตรวัง	ผู้อำนวยการโรงเรียนนาอ้อวิทยา ตำบลศรีสองรัก อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย 42100
9	นางภัทราพร ตะพิมพ์	รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีบุญเรืองวิทยา สำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 ตำบลวังสะพุง อำเภอวังสะพุง

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/สถานทำงาน
		จังหวัดเลย 42130 โทรศัพท์ 097 9569694
10	นายเศรษฐการ บรรเทา	นักวิชาการพิเศษชำนาญการพิเศษ รักษาการผู้อำนวยการ กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู 334 หมู่ 4 ตำบลนาอาน อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย 42000
11	นายสุชาพจี นิภาดำรงค์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจัดสรร ตำบลนาสนุ่น อำเภอ ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์
12	ว่าที่ ร้อยโทอำนาจ บำรุง แนว	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เลย หนองบัวลำภู 334 หมู่ 4 ตำบลนาอาน อำเภอเมือง เลย จังหวัดเลย 42000 โทรศัพท์ 09501952953
13	นางสาวนิษฐกานต์ วงศ์ วัฒนาวิชา	ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านนาบอน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย 42110 โทร 0973041919
14	นางสาวสุริณี วัฒนศรีหานัง	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 3 ถ.วิเขตวัฒนา อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง 52120
15	นายอนุสรณ์ ศรีรักษา	ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านน้ำสวยห้วยปลาตุก/รร.บ้านน้ำสวยห้วยปลาตุก อำเภอนาดัง จังหวัดเลย 42210
16	นางนิศรา ไชยเพ็ญ	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านขอนแก่น หมู่ 10 ตำบลหนองฝื่อ อำเภอท่าวัง จังหวัดเลย 42140
17	นางกรรณิการ์ ธนะสูตร	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปากปัด / โรงเรียนบ้านปากปัด ตำบลห้วยพิชัย อำเภอปากชม จังหวัดเลย
18	นายนิกร สุรนาทชยานันท์	ผู้อำนวยการโรงเรียนเขาหลวงวิทยา อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย
19	นายโชคชัย แร่นาค	ผู้อำนวยการโรงเรียนเอรวิ้น อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย
20	นายกำพล สุวรรณโคตร	รองผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเชียงคานปทุมมา สงเคราะห์ อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

ภาคผนวก ซ
หนังสือราชการ

www.kor.ac.th

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาลัยศาสนศาสตร์ วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๕๑๑๖

ที่ อว ๗๙๑๘ (๒) / ๖๕๗๖

วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน พระมหาวัฒนา สุรจิตโต, ดร.

ด้วยสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้อนุมัติให้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปตาพล อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ทำวิจัย เรื่อง “การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย” ในปีงบประมาณ ๒๕๖๗ นั้น

ในการนี้ ทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยเพื่อให้งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย” เป็นไปดรายละเอียดตามเอกสารแนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(พระสุทธีวชิรเมธี, ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตศรีล้านช้าง

อ.วิจิตร วัฒนศิริ
อ.วิจิตร วัฒนศิริ
(อ.วิจิตร วัฒนศิริ)
อ.วิจิตร วัฒนศิริ
๒๕๖๗

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาลัยศาสนศาสตร์ วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖

ที่ อว ๗๙๑๘ (๒) / ๖๕๗๖

วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน พระมหาพงศ์พรทิตย์ สุธีโร, ดร.

ด้วยสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้อนุมัติให้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปคาพล อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ทำวิจัย เรื่อง “การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย” ในปีงบประมาณ ๒๕๖๗ นั้น

ในการนี้ ทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยเพื่อให้งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย” เป็นไปดรายละเอียดตามเอกสารดังแนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(พระสุทธีวชิรเมธี, ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ได้รับทราบ
พระมหาพงศ์พรทิตย์ สุธีโร, ดร.

พระมหาพงศ์พรทิตย์ สุธีโร, ดร.

บันทึกข้อความ

สำนักงาน วิทยาลัยศาสนศาสตร์ วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๕๖๑๖

ที่ อว ๗๕๑๘ (๒) / ๖๕๗๖ วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน พระมหาจักรพล สิริโร,ดร.

ด้วยสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้อนุมัติให้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โทคาพล อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ทำวิจัย เรื่อง “การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของ ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย” ในปีงบประมาณ ๒๕๖๗ นั้น

ในการนี้ ทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาเห็นว่าท่าน เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือวิจัยเพื่อให้งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กร แห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย” เป็นไปตามรายละเอียดตามเอกสาร ดังแนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

- ยินดีรับทราบ ๒๘ สิงหาคม ๖๗

(พระครู...
(พระครู...
๒๘ สิงหาคม ๖๗

(พระสุทธิวิจิตรเมธี, ดร.)
 (พระสุทธิวิจิตรเมธี, ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาลัยศาสนศาสตร์ วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๑๔๖๑๖

ที่ อว ๗๙๑๘(๒) / ๖๕๗๖

วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร นายทวีศักดิ์ ไครบุตร

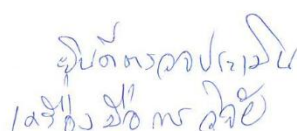
ด้วยสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้อนุมัติให้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โทดาพล อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ทำวิจัย เรื่อง “การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย” ในปีงบประมาณ ๒๕๖๗ นั้น

ในการนี้ ทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยเพื่อให้งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย” เป็นไปโดยละเอียดตามเอกสารดังแนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมหาเพื่อโปรดพิจารณา

(พระสุทวิวิชระเมธี, ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตศรีล้านช้าง

อุทัยรัตน์ ชีระเมธี
1๙ 8 ๖๖ ๕๐ ๗๕ ๖๕ ๖๕

๕๑ ๘.๘ ๖๗

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๐๒๘

๒๗ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์

เจริญพร รศ.ดร.ไชยา ภาวะบุตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์การพัฒนางานประกอบหลักสัมมาทิวา จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปตาพล อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ “การพัฒนาสัมมาทิวาในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย” ในการทำวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น ๓ ขั้นตอน โดยมีการพัฒนางานประกอบหลักสัมมาทิวาในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลยในงานวิจัยดังกล่าว

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์การพัฒนางานประกอบหลักและตัวบ่งชี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณาในครั้งนี้ และขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิวัชรเมธี, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสานงาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปตาพล โทร. ๐๙๓-๕๓๔๗๓๔๓

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๐๒๘

๒๗ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์

เจริญพร ผศ.ดร.สุชาติ บางวิเศษ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์การพัฒนางค์ประกอบหลักสัมมาทิฐิฯ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โทดาพล อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๖ “การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย” ในการทำวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น ๓ ขั้นตอน โดยมีการพัฒนางค์ประกอบหลักสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลยในงานวิจัยดังกล่าว

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์การพัฒนางค์ประกอบหลักและตัวบ่งชี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณาในครั้งนี้ และขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทิวชิรมณี, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสานงาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โทดาพล โทร. ๐๙๓๓-๕๓๔๗๓๔๓

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๐๒๘

๒๗ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์

เจริญพร ผศ.ดร.ประสงค์ หัสริรินทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์การพัฒนางองค์ประกอบหลักสัมมาทิฐิฯ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โทคาพล อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ “การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย” ในการทำวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น ๓ ขั้นตอน โดยมีการพัฒนางองค์ประกอบหลักสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลยในงานวิจัยดังกล่าว

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์การพัฒนางองค์ประกอบหลักและตัวปั่งชี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณาในครั้งนี้ และขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทิววิฑริเมธี, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสานงาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โทคาพล โทร. ๐๙๓๓-๕๓๔๗๓๔๓

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๐๒๘

๒๗ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์

เจริญพร ผศ.ดร.ประยุทธ์ ชูสอน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์การพัฒนางค์ประกอบหลักสัมมาทิฐิฯ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โทดาพล อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ “การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย” ในการทำวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น ๓ ขั้นตอน โดยมีการพัฒนางค์ประกอบหลักสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลยในงานวิจัยดังกล่าว

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์การพัฒนางค์ประกอบหลักและตัวบ่งชี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณาในครั้งนี และขออนุมัติขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทิวชิระเมธี, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสานงาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โทดาพล โทร. ๐๙๓-๕๓๔๗๓๔๓

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๐๒๘

๒๗ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์

เจริญพร ผศ.ดร.ศศิรดา แหงไท

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์การพัฒนางานประกอบหลักสัมมาทฐิฯ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปดาศิลป์ อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ “การพัฒนาสัมมาทฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย” ในการทำวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น ๓ ขั้นตอน โดยมีการพัฒนางานประกอบหลักสัมมาทฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลยในงานวิจัยดังกล่าว

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์การพัฒนางานประกอบหลักและตัวบ่งชี้

จึงเจริญพรมหาเพื่อพิจารณาในครั้งนี้ และขออนุโมนทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทวิวิชฌเมธี, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผู้ประสานงาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปดาศิลป์ โทร. ๐๙๓๓-๕๓๔๗๓๔๓

บันทึกข้อความ

สำนักงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๓๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๐๒๐ วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์

เรียน พระมหาวัฒนา สุรจิตโต, ดร.

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปดพล อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๖ “การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย” ในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น ๓ ขั้นตอน โดยมีพัฒนาองค์ประกอบหลักสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลยในงานวิจัยดังกล่าว

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์การพัฒน่องค์ประกอบหลักและตัวบ่งชี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาในครั้งนี้

(พระสุทธีวชิรเมธี, ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๓๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๐๒๐ วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์

เรียน พระครูพิสุทธิธรรมภรณ์

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปดาศ อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๖ “การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย” ในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น ๓ ขั้นตอน โดยมีการพัฒนาองค์ประกอบหลักสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลยในงานวิจัยดังกล่าว

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์การพัฒนารองคประกอบหลักและตัวบ่งชี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาในครั้งนี้

(พระสุทธิวิจิตรเมธี, ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๓๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๐๒๐ วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์

เรียน พระมหาจันทกมล อภิตโน, ดร.

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปตาพล อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๖ “การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย” ในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น ๓ ขั้นตอน โดยมีการพัฒนาองค์ประกอบหลักสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลยในงานวิจัยดังกล่าว

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์การพัฒนารองคประกอบหลักและตัวบ่งชี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาในครั้งนี้

(พระสุทธิวิชิรเมธี, ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๓๐๔๓๔
 ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๐๒๐ วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๘
 เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์

กราบเรียน พระครูปริยัติสาทร, ผศ.ดร.

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โทดาพล อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๖ “การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย” ในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น ๓ ขั้นตอน โดยมีการพัฒนาองค์ประกอบหลักสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลยในงานวิจัยดังกล่าว

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์การพัฒน่องค์ประกอบหลักและตัวบ่งชี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อพิจารณาในครั้งนี้

(พระสุทธีวชิรเมธี, ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๓๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๐๒๐ วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์

เรียน พระมหาจักรพล สิริโร, ดร.

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โทดพล อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๖ “การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย” ในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น ๓ ขั้นตอน โดยมีแผนงานองค์ประกอบหลักสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลยในงานวิจัยดังกล่าว

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์การพัฒน่องค์ประกอบหลักและตัวบ่งชี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาในครั้งนี้

(พระสุทธีวชิรเมธี, ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๓๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๐๒๐ วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์

เรียน พระมหาพงศ์ทราทีตย์ สุธีโร, ดร.

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โทดาพล อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๖ “การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย” ในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น ๓ ขั้นตอน โดยมีการพัฒนาองค์ประกอบหลักสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลยในงานวิจัยดังกล่าว

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์การพัฒนาคู่ประกอบหลักและตัวบ่งชี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาในครั้งนี้

(พระสุทธีวชิรเมธี, ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บันทึกข้อความ

สำนักงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๓๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๐๒๐ วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์

เรียน พระรุ่งโรจน์ รตนวณโณ

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โทดาพล อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๖ “การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย” ในการทําวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น ๓ ขั้นตอน โดยมีการพัฒนาองค์ประกอบหลักสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลยในงานวิจัยดังกล่าว

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์การพัฒนาคู่ประอบหลักและตัวบ่งชี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาในครั้งนี้

(พระสุทิวชิรเมธี, ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๓๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๐๒๐

วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์

เจริญพร ผศ.เดชทัต ปักสังขานย์

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โทดาพล อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๖ “การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย” ในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น ๓ ขั้นตอน โดยมีการพัฒนาองค์ประกอบหลักสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลยในงานวิจัยดังกล่าว

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์การพัฒนาคณะกรรมการหลักและตัวบ่งชี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาในครั้งนี้

(พระสุทิวาธิรเมธี, ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน... มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๕๒-๘๓๐๕๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๐๒๐ วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์

เจริญพร นายทวีศักดิ์ ไครบุตร

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โทดาพล อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๖ “การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย” ในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น ๓ ขั้นตอน โดยมีการพัฒนาองค์ประกอบหลักสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลยในงานวิจัยดังกล่าว

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์การพัฒน่องค์ประกอบหลักและตัวบ่งชี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณาในครั้งนี้

(พระสุทธีวชิรเมธี, ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน... มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๓๐๔๓๔

ที่... อว ๗๔๑๘/ว ๐๒๐

วันที่... ๒๗ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง... ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์

เจริญพร นายจันทวัฒน์ แทนพันธ์

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โทคาพล อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๖ “การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย” ในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น ๓ ขั้นตอน โดยมีการพัฒนาองค์ประกอบหลักสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลยในงานวิจัยดังกล่าว

ในการนี้ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์การพัฒนาร่องค์ประกอบหลักและตัวบ่งชี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณาในครั้งนี้

(พระสุทิวาชีวะเมธี, ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตศรีล้านช้าง

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๔๑๘ /ว ๑๑๗

๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการตรวจสอบและปรับปรุงหลักสูตร

เรียน พระอธิการธรรมวิโรจน์ สุริโย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบการตรวจสอบและปรับปรุงหลักสูตร

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โทคาพล อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ “การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย” ในการทำวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น ๓ ขั้นตอน โดยมีการตรวจสอบและปรับปรุงหลักสูตรการพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย โดยผู้ทรงคุณวุฒิในงานวิจัยดังกล่าว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการตรวจสอบและปรับปรุงหลักสูตร และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(พระสุทธิวิโรจน์, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ศูนย์วิจัยศรีล้านช้าง

โทร.๐ ๔๒๘๑ ๔๖๑๖

โทรสาร๐ ๔๒๘๓๐๖๘๖

ที่ อว ๗๙๑๘ /ว ๑๑๗

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการตรวจสอบและปรับปรุงหลักสูตร

เจริญพร ดร.ชัยวัฒน์ ธงชัยวันธนนัน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบการตรวจสอบและปรับปรุงหลักสูตร จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปตาพล อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ “การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย” ในการทำวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น ๓ ขั้นตอน โดยมีการตรวจสอบและปรับปรุงหลักสูตรการพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย โดยผู้ทรงคุณวุฒิในงานวิจัยดังกล่าว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการตรวจสอบและปรับปรุงหลักสูตร และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทิวชิรเมธี, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ศูนย์วิจัยศรีล้านช้าง

โทร.๐ ๔๒๘๑ ๔๖๑๖

โทรสาร๐ ๔๒๘๓๐๖๘๖

ที่ อว ๗๙๑๘ /ว ๑๑๗

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการตรวจสอบและปรับปรุงหลักสูตร

เจริญพร นางสาวสุริณี วัฒนศรีทานัง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบการตรวจสอบและปรับปรุงหลักสูตร

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โทคาพล อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ “การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย” ในการทำวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น ๓ ขั้นตอน โดยมีการตรวจสอบและปรับปรุงหลักสูตรการพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย โดยผู้ทรงคุณวุฒิในงานวิจัยดังกล่าว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าว จึงขออนุญาตเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการตรวจสอบและปรับปรุงหลักสูตร และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิวิชิรเมธี, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ศูนย์วิจัยศรีล้านช้าง

โทร.๐ ๔๒๘๑ ๔๖๑๖

โทรสาร๐ ๔๒๘๓๐๖๘๖

ที่ อว ๗๙๑๘ /ว ๑๑๗

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการตรวจสอบและปรับปรุงหลักสูตร

เจริญพร ดร.สำเนียง เฟ่งผล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบการตรวจสอบและปรับปรุงหลักสูตร

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โทดาพล อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ “การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย” ในการทำวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น ๓ ขั้นตอน โดยมีการตรวจสอบและปรับปรุงหลักสูตรการพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย โดยผู้ทรงคุณวุฒิในงานวิจัยดังกล่าว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการตรวจสอบและปรับปรุงหลักสูตร และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทิวชิระเมธี, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ศูนย์วิจัยศรีล้านช้าง

โทร.๐ ๔๒๘๑ ๔๖๑๖

โทรสาร๐ ๔๒๘๓๐๖๘๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

ที่ อว ๗๔๑๘ /ว ๑๑๗

๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการตรวจสอบและปรับปรุงหลักสูตร

เจริญพร นายไพทยา พิมพ์สาลี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบการตรวจสอบและปรับปรุงหลักสูตร

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปตาพล อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ “การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย” ในการทำวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น ๓ ขั้นตอน โดยมีการตรวจสอบและปรับปรุงหลักสูตรการพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย โดยผู้ทรงคุณวุฒิในงานวิจัยดังกล่าว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการตรวจสอบและปรับปรุงหลักสูตร และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิวิชิรเมธี, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ศูนย์วิจัยศรีล้านช้าง

โทร.๐ ๔๒๘๑ ๔๖๑๖

โทรสาร๐ ๔๒๘๓๐๖๘๖

ที่ อว ๗๔๑๘ /ว ๑๑๗

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย ๔๒๐๐๐
โทร. ๐-๔๒๘๓-๐๔๓๔

๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการตรวจสอบและปรับปรุงหลักสูตร

เจริญพร นางจริยา สุวรรณศรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบการตรวจสอบและปรับปรุงหลักสูตร

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปตาพล อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๗ “การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย” ในการทำวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น ๓ ขั้นตอน โดยมีการตรวจสอบและปรับปรุงหลักสูตรการพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย โดยผู้ทรงคุณวุฒิในงานวิจัยดังกล่าว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าว จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการตรวจสอบและปรับปรุงหลักสูตร และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระสุทธิวิชิรมณี, ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ศูนย์วิจัยศรีล้านช้าง

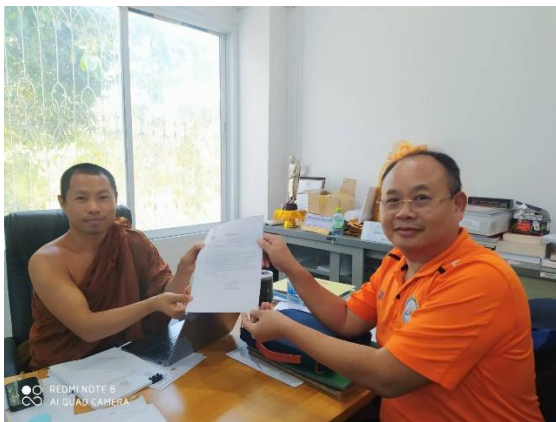
โทร.๐ ๔๒๘๑ ๔๖๑๖

โทรสาร๐ ๔๒๘๓๐๖๘๖

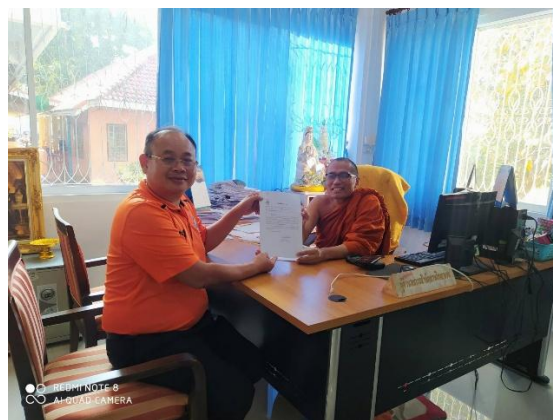
ภาคผนวก ฅ

รูปภาพประกอบการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

รูปภาพประกอบการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

สัมภาษณ์ พระครูปลัดจักรพล สิริธโร,ดร.
วันอังคารที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568 เวลา 09.30 น.

สัมภาษณ์พระมหาจิดนภมล อภिरตโน,ดร.
วันอังคารที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568 เวลา 14.30 น.

สัมภาษณ์ ผศ.เดชทัต ปักสังขานนท์
วันพุธที่ 5 กุมภาพันธ์ 2568 เวลา 09.30 น.

สัมภาษณ์ พระปลัดรุ่งโรจน์ รตนวณโณ
วันพฤหัสบดีที่ 6 กุมภาพันธ์ 2568 เวลา 09.30 น.

สัมภาษณ์ พระครูปริยัติสาทร, ผศ.ดร.
วันพฤหัสบดีที่ 6 กุมภาพันธ์ 2568 เวลา 13.30 น.

สัมภาษณ์ นายจิณณวัตร แทนพันธ์
วันพฤหัสบดีที่ 6 กุมภาพันธ์ 2568 เวลา 15.30 น.

สัมภาษณ์ พระครูพิสุทธิธรรมาภรณ์
วันศุกร์ที่ 7 กุมภาพันธ์ 2568 เวลา 10.30 น.

สัมภาษณ์ พระมหาพงศ์ทราทิตย์ สุธีโร,ดร.
วันศุกร์ที่ 7 กุมภาพันธ์ 2568 เวลา 13.30 น.

สัมภาษณ์นายทวีศักดิ์ ไครบุตร
วันศุกร์ที่ 7 กุมภาพันธ์ 2568 เวลา 15.30 น.

สัมภาษณ์ พระมหาวิพัฒนา สุรจิตโต, ดร.
วันจันทร์ที่ 10 กุมภาพันธ์ 2568 เวลา 14.30 น.

สัมภาษณ์ ผศ.ดร.ประยุทธ์ ชูสอน
วันอังคารที่ 11 กุมภาพันธ์ 2568 เวลา 10.30 น.

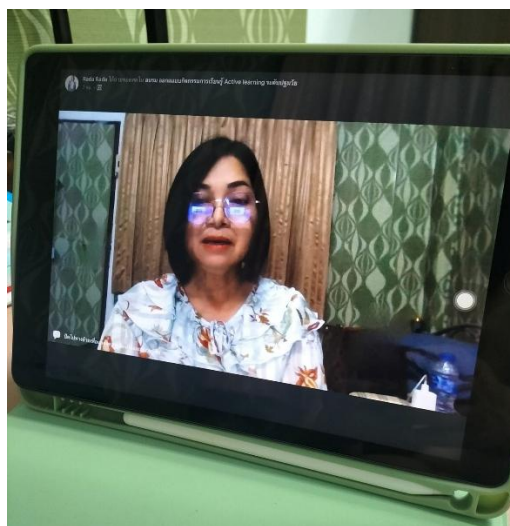
สัมภาษณ์ รศ.ดร.ไชยา ภาวะบุตร
วันอังคารที่ 11 กุมภาพันธ์ 2568 เวลา 14.30 น.

สัมภาษณ์ ผศ.ดร.ประสงค์ หัสริรินทร์
วันพุธที่ 12 กุมภาพันธ์ 2568 เวลา 10.30 น.

สัมภาษณ์ ผศ.ดร.สุชาติ บางวิเศษ
วันพฤหัสบดีที่ 13 กุมภาพันธ์ 2568 เวลา 11.30 น.

สัมภาษณ์ ผศ.ดร.ศศิรดา แวงไท
วันศุกร์ที่ 14 กุมภาพันธ์ 2568 เวลา 14.30 น.

ภาคผนวก ญ
หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ที่ จว. ๑๖๔/๒๕๖๗

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๑. ชื่อโครงการวิจัย

ชื่อเรื่อง: การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

TITLE: DEVELOPMENT OF RIGHT VIEW IN BUDDHISM-BASED ADMINISTRATION TO INTEGRITY AND TRANSPARENCY ORGANIZATION FOR SCHOOL ADMINISTRATORS IN LOEI PROVINCE

๒. ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โทคาพล

๓. ผลการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๖๗ วันอังคารที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ มติที่ ๑๓๖/๒๕๖๗ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามหลักการของจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยที่ผู้วิจัยเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ ไม่มีการล่วงละเมิดสิทธิ และไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ตัวอย่างการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง และผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย

จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยในขอบข่ายของโครงการวิจัยที่เสนอได้ ตั้งแต่วันที่ออกเอกสารรับรองผลการพิจารณาการวิจัยในมนุษย์ฉบับนี้ จนถึงวันที่ ๑๘ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ออกให้ ณ วันที่ ๑๙ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

ลงนาม

(พระครูปลัดสุวัฒนวิสุทธิสารคุณ, ผศ.ดร.)

ประธานกรรมการ

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ฐ
หลักสูตรการอบรม

หลักสูตรอบรม

สัมมนาปฏิรูปในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและ
ความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปตาพล และคณะ
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
หลักการ	1
จุดหมาย	1
กลุ่มเป้าหมาย	2
เนื้อหา กิจกรรมและสื่อการเรียนรู้	2
การพัฒนาหลักสูตร	2
โครงสร้างหลักสูตร	3
บทที่ 2 กำหนดการ	4
กำหนดการ	4
บทที่ 3 หน่วยการอบรมที่ 1 การตื่นรู้ในความรับผิดชอบของผู้บริหาร	5
หลักการ	5
จุดมุ่งหมายทั่วไป	5
จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	5
เนื้อหาการอบรมพอสังเขป	5
กิจกรรม	6
สื่อประกอบการอบรม	6
เอกสารประกอบประกอบการบรรยายหน่วยที่ 1	6
ใบงานประจำหน่วยการอบรมที่ 1	6
บทที่ 4 หน่วยการอบรมที่ 2 สถานทำงานนำอภิรมย์ด้วยคุณธรรมและความโปร่งใส	7
หลักการ	7
จุดมุ่งหมายทั่วไป	7
จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	7
เนื้อหาการอบรมพอสังเขป	7
กิจกรรม	7
สื่อประกอบการอบรม	8
เอกสารประกอบประกอบการบรรยายหน่วยที่ 2	8

ใบงานประจำหน่วยการอบรมที่ 2	8
บทที่ 5 หน่วยการอบรมที่ 3 คนเบิกบานจากการสื่อสารและวัฒนธรรม	9
หลักการ	9
จุดมุ่งหมายทั่วไป	9
จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	9
เนื้อหาการอบรมพอสังเขป	9
กิจกรรม	9
สื่อประกอบการอบรม	10
เอกสารประกอบประกอบการบรรยายหน่วยที่ 3	10
ใบงานประจำหน่วยการอบรมที่ 3	10
บทที่ 6 หน่วยการอบรมที่ 4 พัฒนาผลงานด้วยกรรมดีปลอดดตุจริต	11
หลักการ	11
จุดมุ่งหมายทั่วไป	11
จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	11
เนื้อหาการอบรมพอสังเขป	11
กิจกรรม	11
สื่อประกอบการอบรม	12
เอกสารประกอบประกอบการบรรยายหน่วยที่ 4	12
ใบงานประจำหน่วยการอบรมที่ 4	12

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการ

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลุ่มผู้ที่มีความสำคัญที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในเรื่องของความรู้ และทักษะการบริหารเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก เพราะผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบทำให้องค์การประสบความสำเร็จขององค์การ บทบาทของผู้นำจึงมีความสำคัญต่อองค์การยิ่ง ผู้บริหารจึงเข้ามารับหน้าที่ในการบริหารโรงเรียนพร้อมความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสีย ไม่ว่าจะเป็นบุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนที่ตั้งของโรงเรียน ตลอดจนคณะกรรมการสถานศึกษาที่จะเห็นความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีกว่าที่เป็นอยู่ โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่วิกฤตขององค์การ

การเป็นผู้บริหารที่ดี เริ่มต้นจากทัศนคติที่ดี ที่ถูกต้องในการนำองค์การ โดยเฉพาะองค์การทางการศึกษา ในประเทศไทยที่เป็นประเทศแห่งศูนย์กลางพระพุทธศาสนา ได้มีนักวิชาการได้ประยุกต์ใช้หลักธรรมมาใช้ศึกษาในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพุทธมากมาย โดยเฉพาะหัวใจของพระพุทธศาสนา คือ หลักอริยมรรคองค์ 8 โดยเฉพาะหลักสัมมาทิฐิ เป็นองค์แรก เปรียบได้เหมือนกระดูกเม็ดยาว ดังที่ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) (2546) กล่าวว่า โดยหลักมรรคองค์ 8 เป็นประมวลหลักความประพฤติปฏิบัติหรือระบบจริยธรรมทั้งหมดในพระพุทธศาสนา เป็นคำสอนภาคปฏิบัติที่จะช่วยให้การดำเนินสู่จุดหมายตามแนวทางของกระบวนการธรรมที่รู้เข้าใจส่งผลให้ประสบความสำเร็จหรือเป็นวิธีการใช้กฎเกณฑ์แห่งกระบวนการของธรรมชาติให้เกิดประโยชน์แก่ชีวิตจนถึงที่สุด

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น การพัฒนาสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย จึงเป็นการสร้างเพื่อเป็นการพัฒนาผู้บริหารให้เป็นผู้มีทักษะในการบริหารที่มีประสิทธิภาพ

2. จุดหมาย

2.1 จุดมุ่งหมายทั่วไป

ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใส

2.2 จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

2.2.1 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักในความรับผิดชอบของผู้บริหารในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าว สู่องค์การแห่งคุณธรรมและความโปร่งใส

2.2.2 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพัฒนาโรงเรียนเป็นสถานที่ทำงานนำอภิมรรคด้วยคุณธรรมและความโปร่งใส

2.2.3 เพื่อให้นักเรียนพัฒนาระบบการคิดในการวางแผนและกำหนดเป้าหมายชีวิตในอนาคตได้

2.2.4 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสื่อสารและสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้บุคลากรมีความสุขจากคุณธรรมและความโปร่งใส

2.2.5 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพัฒนาโรงเรียนให้เกิดผลงานผลงานด้วยกรรมดีตลอดดตุจจริต

3. กลุ่มเป้าหมาย

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2

3.3 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3

3.4 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย-หนองบัวลำภู

4. เนื้อหา กิจกรรมและสื่อการเรียนรู้

ผู้วิจัยดำเนินการร่างหลักสูตรฝึกอบรมโดยนำข้อมูลต่าง ๆ ที่วิเคราะห์จัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรประกอบด้วยเนื้อหาการฝึกอบรม 4 หน่วย ดังนี้

หน่วยที่ 1 การตื่นรู้ในความรับผิดชอบของผู้บริหาร

หน่วยที่ 2 ทำงานนำอภิมรย์ด้วยคุณธรรมและความโปร่งใส

หน่วยที่ 3 คนเบิกบานจากการสื่อสารและวัฒนธรรม

หน่วยที่ 4 พัฒนาผลงานด้วยกรรมดีตลอดดตุจจริต

5. การพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาแบบการใช้ฉันทะจากหลักธรรมอภิมรย์ 4 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย เป็นการพัฒนาหลักสูตรเพื่อมุ่งส่งเสริมทางความคิด ทักษะคิดทางด้านความใส่ใจใฝ่เรียนรู้ ความสนใจในการเรียน ความมุ่งมั่นให้สิ่งที่ทำนั้นบรรลุเป้าหมาย และการใช้วิธีที่ถูกต้องในการบรรลุเป้าหมายของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ด้วยวิธีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการและพัฒนาผู้เข้ารับการอบรมด้วยรูปแบบกระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมกลุ่ม เน้นการมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การบูรณาการความคิด วิเคราะห์ รวมทั้งถ่ายทอดประสบการณ์ของวิทยากร และผู้เข้ารับการอบรม นำไปสู่รูปแบบความคิดที่แตกต่าง และนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตนเองในการเรียนรู้ในปัจจุบัน คือ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ที่ต้องอาศัยตนเองเป็นหลักในการเรียนรู้

6. โครงสร้างหลักสูตร

ผู้วิจัยดำเนินการร่างหลักสูตรฝึกอบรมโดยนำข้อมูลต่าง ๆ ที่วิเคราะห์จัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร ประกอบด้วยเนื้อหาการฝึกอบรม 4 หน่วย ดังนี้

หน่วยที่ 1 การตื่นรู้ในความรับผิดชอบของผู้บริหาร	1 ชั่วโมง
หน่วยที่ 2 ทำงานนำอภิมรณด้วยคุณธรรมและความโปร่งใส	1.5 ชั่วโมง
หน่วยที่ 3 คนเบิกบานจากการสื่อสารและวัฒนธรรม	1.5 ชั่วโมง
หน่วยที่ 4 พัฒนาผลงานด้วยกรรมดีตลอดทุกจริต	1 ชั่วโมง

บทที่ 2

กำหนดการอบรม

หลักสูตรสัมมาทิฐิในการบริหารตามหลักพุทธศาสนาเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งคุณธรรมและความโปร่งใส
ของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย

.....

เวลา

08.00 - 08.30 น.	- ผู้เข้าอบรม ลงทะเบียน
08.30 - 09.00 น.	- พิธีเปิดการอบรม โดยพระภิกษุธรรมสุธี เจ้าคณะจังหวัดเลย (ธ)
09.00 - 09.30 น.	- การกล่าวต้อนรับนักเรียนเข้าสู่การอบรม โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.จักรกฤษณ์ โปตาพล หัวหน้าโครงการ อธิบายวัตถุประสงค์การอบรม
	- การแนะนำวิทยากร
	- การทดสอบก่อนการอบรม
09.30 - 10.30 น.	- หน่วยการอบรมที่ 1 การตื่นรู้ในความรับผิดชอบของผู้บริหาร
10.30 - 12.00 น.	- หน่วยการอบรมที่ 2 สถานที่ทำงานน่าอภิรมย์ด้วยคุณธรรม
และความโปร่งใส
12.00 - 13.30 น.	- พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.30 - 15.00 น.	- หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 คนเบิกบานจากการสื่อสารและวัฒนธรรม
15.00 - 15.15 น.	- พักรับประทานของว่าง
15.15 - 16.15 น.	- หน่วยการอบรมที่ 4 พัฒนาผลงานด้วยกรรมดีปลอดทุจริต
16.15 - 16.30 น.	- การทดสอบหลังการอบรม
16.30 - 17.00 น.	- พิธีปิด

บทที่ 3

หน่วยการอบรมที่ 1

การตื่นรู้ในความรับผิดชอบของผู้บริหาร

1. หลักการ

การบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องมีความตื่นรู้ในบทบาทและความรับผิดชอบของตนเอง โดยเฉพาะการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกในการทำงานอย่างมีคุณธรรม ความโปร่งใส และการรับผิดชอบต่อองค์กรและสังคม การอบรมนี้มุ่งเน้นให้ผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญของความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม พร้อมทั้งสามารถนำหลักธรรมไปปรับใช้ในกระบวนการบริหารอย่างเป็นรูปธรรม

ดังนั้นการที่จะปรับเปลี่ยนความคิดดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้ผู้บริหารเห็นความสำคัญเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกในการทำงาน

2. จุดมุ่งหมายทั่วไป

เพื่อพัฒนาผู้บริหารให้มีความตื่นรู้และเข้าใจบทบาทความรับผิดชอบของตนเองตามหลักพระพุทธศาสนา พร้อมนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานอย่างมีคุณธรรมและความโปร่งใส

3. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อสิ้นสุดการอบรม ผู้เข้ารับการอบรมจะสามารถ:

1. วิเคราะห์และประเมินบทบาทความรับผิดชอบของตนเองในฐานะผู้บริหารได้
2. ประยุกต์ใช้หลักธรรมในการตัดสินใจและการบริหารองค์กรอย่างมีคุณธรรม

4. เนื้อหาการอบรมพอสังเขป

1. ความหมายและความสำคัญของ "การตื่นรู้" ในบริบทการบริหาร
2. หลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบของผู้บริหาร ได้แก่:
 - ทศพิธราชธรรม (10 ประการของธรรมราชา)
 - อิทธิบาท 4 (คุณธรรมแห่งความสำเร็จ)
 - สังคหวัตถุ 4 (หลักธรรมในการสงเคราะห์)
3. การประยุกต์ใช้หลักธรรมในกระบวนการตัดสินใจและการบริหาร
4. กรณีศึกษาความสำเร็จขององค์กรที่บริหารด้วยคุณธรรมและความรับผิดชอบ

5. กิจกรรม

กิจกรรมและวิธีการอบรมใช้เวลา 1 ชั่วโมง มีกระบวนการดังนี้

1. การบรรยาย: หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและการบริหารอย่างมีความรับผิดชอบ
2. กิจกรรมระดมสมอง: การวิเคราะห์บทบาทความรับผิดชอบของผู้บริหาร
3. การอภิปรายกลุ่ม: การนำหลักธรรมไปใช้ในสถานการณ์จริง
4. Workshop: การวางแผนกลยุทธ์เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความรับผิดชอบ
5. การสะท้อนคิด: สรุปทบทวนและวางแผนการปฏิบัติในอนาคต

6. สื่อประกอบการอบรม

1. เอกสารประกอบการอบรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 1
2. ใบงาน
3. Power point นำเสนอ
4. วีดิทัศน์

7. เอกสารประกอบประกอบการบรรยายหน่วยที่ 1

หัวข้อ กรณีศึกษาการบริหารองค์กรด้วยหลักธรรม

8. ใบงานประจำหน่วยอบรมที่ 1

1. แบบประเมินตนเอง: ความรับผิดชอบในการบริหาร
2. แบบฝึกวิเคราะห์กรณีศึกษา: การตัดสินใจตามหลักธรรม
3. แผนปฏิบัติการส่วนบุคคล: การนำหลักความรับผิดชอบไปใช้ในองค์กร

บทที่ 4

หน่วยการอบรมที่ 2

สถานที่ทำงานนำอภิมรณด้วยคุณธรรมและความโปร่งใส

1. หลักการ

สถานที่ทำงานเป็นเหมือนบ้านและชุมชนของการอยู่ร่วมกันของครอบครัวหนึ่ง สมาชิกที่อยู่ด้วยกันต้องสามารถไว้วางใจกันได้ การบริหารองค์กรให้เป็นสถานที่ทำงานที่นำอภิมรณต้องอาศัยคุณธรรมและความโปร่งใสเป็นหลักสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับหลักพระพุทธศาสนาในการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่มีความสุข ความยุติธรรม และความรับผิดชอบ การอบรมนี้มุ่งเน้นให้ผู้บริหารสามารถนำหลักธรรมมาใช้ในองค์กรเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมที่ดีและการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

ดังนั้นผู้บริหารจะต้องบริหารงานที่เน้นให้เกิดความน่าอภิมรณในที่ทำงาน ด้วยคุณธรรมและความโปร่งใส

2. จุดมุ่งหมายทั่วไป

เพื่อให้ผู้บริหารมีความเข้าใจและสามารถนำหลักคุณธรรมและความโปร่งใสมาใช้ในการบริหารองค์กร ทำให้สถานที่ทำงานเป็นที่ที่เอื้อต่อการทำงานอย่างมีความสุข และลดปัญหาความขัดแย้งภายในองค์กร

3. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. ผู้บริหารสามารถอธิบายความสำคัญของคุณธรรมและความโปร่งใสในองค์กรได้
2. ผู้บริหารสามารถประยุกต์ใช้หลักธรรม เช่น สังคหวัตถุ 4 และพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานได้
3. ผู้บริหารสามารถออกแบบนโยบายหรือแนวปฏิบัติที่ส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสในองค์กรได้
4. ผู้บริหารสามารถนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยอิงหลักคุณธรรมได้

4. เนื้อหาการอบรมพอสังเขป

1. หลักคุณธรรมสำหรับผู้บริหาร: พรหมวิหาร 4 และสังคหวัตถุ 4
2. ความโปร่งใสและจริยธรรมในการบริหารองค์กร
3. การบริหารความขัดแย้งด้วยหลักพุทธธรรม

5. กิจกรรม

กิจกรรมและวิธีการอบรมใช้เวลา 1.5 ชั่วโมง มีกระบวนการดังนี้

1. กิจกรรมระดมสมอง: ให้ผู้เข้าอบรมแบ่งกลุ่มระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาคุณธรรมและความโปร่งใสในองค์กร

2. การวิเคราะห์กรณีศึกษา: ศึกษาและอภิปรายกรณีตัวอย่างองค์กรที่ประสบความสำเร็จและล้มเหลวในการบริหารด้วยคุณธรรม
3. Workshop: ออกแบบแนวทางส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสในองค์กรของตนเอง
4. การทำสมาธิและเจริญสติ: เพื่อฝึกการมีสติและสมาธิในการตัดสินใจและบริหารงาน

6. สื่อประกอบการอบรม

1. เอกสารประกอบการอบรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 2
2. อุปกรณ์เกม
3. กระดาษ A4
4. ปากกาสี

7. เอกสารประกอบประกอบการบรรยายหน่วยที่ 2

1. เอกสารแนวคิดเรื่องคุณธรรมและความโปร่งใสในการบริหาร
2. บทความเกี่ยวกับหลักพรหมวิหาร 4 และสังคหวัตถุ 4
3. ตัวอย่างนโยบายองค์กรที่ส่งเสริมความโปร่งใส

8. ใบงานประจำหน่วยการอบรมที่ 2

1. แบบประเมินตนเองเกี่ยวกับคุณธรรมและความโปร่งใสในการบริหาร
2. แบบฝึกหัดออกแบบแผนงานหรือกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมในองค์กร

บทที่ 5

หน่วยการอบรมที่ 3

คนเบิกบานจากการสื่อสารและวัฒนธรรม

1. หลักการ

การสื่อสารที่ดีและวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อความสุขเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ตามหลักพระพุทธศาสนา การสื่อสารที่ประกอบด้วยเมตตา ความจริงใจ และความเคารพซึ่งกันและกัน จะช่วยสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี ลดความขัดแย้ง และเพิ่มความร่วมมือภายในองค์กร การอบรมนี้มุ่งเน้นให้ผู้บริหารเข้าใจและประยุกต์ใช้หลักธรรม เช่น สัมมาวาจา (การพูดที่ถูกต้อง) และสังคหวัตถุ 4 เพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ทำให้บุคลากรมีความสุขและความเจริญก้าวหน้า

ดังนั้นผู้บริหารที่มีความสามารถในการสื่อสารที่ชัดเจน และสามารถสร้างวัฒนธรรมแห่งความสุจริตให้เกิดขึ้นกับองค์กรถือว่าเป็นผู้ที่มีประสิทธิผล

2. จุดมุ่งหมายทั่วไป

เพื่อให้ผู้บริหารมีความสามารถในการนำหลักพระพุทธศาสนาไปใช้ในการสื่อสารและสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมความสุข ความร่วมมือ และความเข้าใจร่วมกัน

3. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. ผู้บริหารสามารถอธิบายความสำคัญของการสื่อสารที่ถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนาได้
2. ผู้บริหารสามารถประยุกต์ใช้หลักสัมมาวาจาและสังคหวัตถุ 4 ในการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อความสุขในองค์กรได้
3. ผู้บริหารสามารถออกแบบกระบวนการสื่อสารที่สร้างความเข้าใจและความสามัคคีในองค์กรได้
4. ผู้บริหารสามารถนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านการสื่อสารและวัฒนธรรมองค์กรด้วยวิธีการที่มีคุณธรรมและความโปร่งใส

4. เนื้อหาการอบรมพอสังเขป

1. หลักพระพุทธศาสนากับการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
2. วัฒนธรรมองค์กรตามหลักพระพุทธศาสนา
3. เทคนิคการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างความสุขในองค์กร
4. การแก้ไขความขัดแย้งด้วยหลักพุทธธรรม

5. กิจกรรม

กิจกรรมและวิธีการอบรมใช้เวลา 1.5 ชั่วโมง มีกระบวนการดังนี้

1. กิจกรรมละลายพฤติกรรม: การสื่อสารอย่างเข้าอกเข้าใจ (Empathy Communication)
2. Workshop: การประยุกต์ใช้สังคหวัตถุ 4 ในสถานการณ์จริง
3. การวิเคราะห์กรณีศึกษา (Case Study): แก้ไขความขัดแย้งในการทำงานโดยใช้หลักสัมมาวาจา
4. Role Play: ฝึกทักษะการสื่อสารด้วยเมตตาและความเข้าใจในบทบาทผู้บริหาร

6. สื่อประกอบการอบรม

1. เอกสารประกอบการอบรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 3
2. ใบงาน
3. วีดิทัศน์
4. กระดาษ A4

7. เอกสารประกอบประกอบการบรรยายหน่วยที่ 3

1. คู่มือการสื่อสารเชิงบวกและการสร้างวัฒนธรรมองค์กร
2. กรณีศึกษาตัวอย่างจากองค์กรที่ประสบความสำเร็จในการสร้างวัฒนธรรมแห่งความสุข

8. ใบงานประจำหน่วยอบรมที่ 3

1. แบบประเมินตนเอง: ทักษะการสื่อสารของตนเองตามหลักสัมมาวาจา
2. แบบฝึกหัด: การวางแผนการสื่อสารเพื่อสร้างบรรยากาศที่น่าอภิรมย์ในองค์กร

บทที่ 6

หน่วยการอบรมที่ 4

พัฒนาผลงานด้วยกรรมดีปลอดทุจริต

1. หลักการ

การพัฒนาผลงานอย่างมีคุณภาพและความยั่งยืนในองค์กร ต้องอาศัยหลักกรรมดีและการดำเนินงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตามหลักพระพุทธศาสนา การทำกรรมดี คือการกระทำด้วยความถูกต้อง บริสุทธิ์ใจ และคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม องค์กรที่บริหารด้วยความโปร่งใสและมีธรรมาภิบาลจะสร้างความเชื่อมั่นให้กับบุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง โครงการนี้มุ่งเน้นการพัฒนาผู้บริหารให้มีความตระหนักในการบริหารงานโดยยึดมั่นในคุณธรรม ความรับผิดชอบ และความโปร่งใส

ดังนั้นผู้บริหารที่สามารถนำพาองค์กรพัฒนาไปข้างหน้าด้วยความสง่างามจะเป็นที่ยอมรับในการเป็นผู้นำศรัทธา

2. จุดมุ่งหมายทั่วไป

เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการบริหารงานโดยยึดมั่นในกรรมดี ความโปร่งใส และการป้องกันการทุจริตในองค์กรตามหลักพระพุทธศาสนา

3. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. ผู้บริหารสามารถอธิบายหลักกรรมดีและแนวทางป้องกันการทุจริตตามหลักพระพุทธศาสนาได้
2. ผู้บริหารสามารถนำหลักอริยสัจ 4 และอริยมรรค 8 มาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาการทุจริตได้
3. ผู้บริหารสามารถออกแบบนโยบายและกิจกรรมที่ส่งเสริมความโปร่งใสในองค์กรได้
4. ผู้บริหารสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบ

4. เนื้อหาการอบรมพอสังเขป

1. หลักพระพุทธศาสนากับการบริหารงานที่โปร่งใส
2. แนวทางการป้องกันการทุจริตในองค์กร

5. กิจกรรม

กิจกรรมและวิธีการอบรมใช้เวลา 1 ชั่วโมง มีกระบวนการดังนี้

1. กิจกรรมระดมสมอง (Brainstorming): วิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบของการทุจริตในองค์กร
2. Workshop: การออกแบบโครงการส่งเสริมความโปร่งใสและกรรมดีในองค์กร

3. Role Play: จำลองสถานการณ์การตัดสินใจในภาวะที่มีความเสี่ยงต่อการทุจริต

6. สื่อประกอบการอบรม

1. เอกสารประกอบการอบรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 4
2. วีดิทัศน์

7. เอกสารประกอบประกอบการบรรยายหน่วยที่ 4

1. คู่มือการบริหารงานด้วยกรรมดีและความโปร่งใส
2. แผนผังหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริต

8. ใบงานประจำหน่วยการอบรมที่ 4

1. แบบประเมินตนเอง: ตรวจสอบตนเองเกี่ยวกับการบริหารงานด้วยกรรมดีและความโปร่งใส

รายนามคณะวิจัย

ที่ปรึกษา

1. พระราชวัชรสุธี	เจ้าคณะจังหวัดเลย
2. พระสุทธิวิจิตรเมธี, ดร.	รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

คณะผู้วิจัย

1. ผศ.ดร.จักรกฤษณ์ โปตาพล	หัวหน้าโครงการวิจัย
2. นายประดิษฐ์ ศรีโนนยาง	ผู้ร่วมวิจัย
3. นางสาวสุพรรณิ บุญหนัก	ผู้ร่วมวิจัย

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ-สกุล	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปตาพล
ตำแหน่ง	อาจารย์
ประวัติการศึกษา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีที่จบ 2555 ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ปีที่จบ 2552 ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการเงิน มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีที่จบ 2542
ประวัติการทำงาน	1 เมษายน 2556 – 30 กันยายน 2557 ทำงานมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ตำแหน่งอาจารย์ (บุคลากรอัตราจ้าง) 1 ตุลาคม 2557 ถึงปัจจุบัน บุคลากรประจำมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ตำแหน่งอาจารย์ 1 ตุลาคม 2562 – กรกฎาคม 2567 ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยอธิการบดี วิทยาเขตศรีล้านช้าง สิงหาคม 2567 ดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำหลักสูตรการบริหารการศึกษา

ผลงานทางวิชาการ

- จักรกฤษณ์ โปตาพล.(2555). Creative Leadership of Sub – District Municipality Administrators in Roi – Ed Province. (2012).
- จักรกฤษณ์ โปตาพล.(2556). Factors of Strategic Leadership School Administrators that Affect of Students Desirable Characteristics in School area of the Upper Mekong Sub – Regions. (2013).
- จักรกฤษณ์ โปตาพล และคณะ. (2557). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาบัณฑิตศึกษาด้านวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง. การประชุมวิชาการ การนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ครั้งที่ 2. “บูรณาการสหวิทยาการงานวิจัยสู่มาตรฐานสากล” ณ ศูนย์ประชุมมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต วันที่ 8-9 พฤษภาคม 2557 หน้า 117.

- จักรกฤษณ์ โปตาพล และคณะ. (2557). ความคาดหวังของสถานศึกษาที่มีต่อการจัดอบรมค่ายคุณธรรมจริยธรรมของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง การนำเสนอผลงานวิจัยในกิจกรรม Thailand Research Symposium 2014. วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน. ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพฯ. ระหว่างวันที่ 7-11 สิงหาคม 2557.
- จักรกฤษณ์ โปตาพล. (2558). แนวทางแก้ไขปัญหากลุ่มงานวิจัยสถิติข้อมูลและสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้างจังหวัดเลย. การประชุมวิชาการทางพระพุทธศาสนา ครั้งที่ 2. การขับเคลื่อนงานวิจัยทางด้านพระพุทธศาสนาสู่ยุคเปลี่ยนผ่าน. ณ โรงแรมเพชรรัชต์การ์เด็นท์ อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด. วันที่ 2 เมษายน 2558.
- จักรกฤษณ์ โปตาพล. (2559). การพัฒนาการใช้แหล่งเรียนรู้วัดศรีสุทธาวาส พระอารามหลวง จังหวัดเลย. การประชุมสัมมนาทางวิชาการระดับชาติ “มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์วิชาการ ครั้งที่ 1 ภูมิปัญญาท้องถิ่นและสากลด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ก้าวสู่ยุคอาเซียน” ณ อาคารศูนย์ภาษาและคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย วันที่ 4-6 มีนาคม 2559. หน้า 83.
- จักรกฤษณ์ โปตาพล และคณะ. (2560). ความต้องการของพระภิกษุต่อการบริการวิชาการจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย. วารสารศาสตร์การศึกษาและพัฒนามนุษย์. 1(2), 90-108.
- จักรกฤษณ์ โปตาพล และคณะ. (2562). การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้รายวิชา ED 1003 การวิจัยทางการศึกษาและวิจัยในชั้นเรียน หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. 7(2), 353-371.
- จักรกฤษณ์ โปตาพล. (2563). แนวทางการจัดการศึกษาตามแนวคิดการศึกษา 4.0 ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง. การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 18 และระดับนานาชาติครั้งที่ 2 “กระบวนทัศน์ใหม่ในสถานการณ์โควิด-19 บนฐานพระพุทธศาสนา” ณ หอประชุมอาคารสุชีพ ปุญญานุภาพ. พฤศจิกายน 2563.
- จักรกฤษณ์ โปตาพล และคณะ. (2566). ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง. Journal of Roi Kaensam Academi, 8(11). พฤศจิกายน 2566, 753 - 766.

จักรกฤษณ์ โปตาพล และคณะ (2566). การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการศึกษา 4.0 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย. *Journal of Roi Kaensam Academi*, 8(10). ตุลาคม, 594 - 609.

ผลงานการวิจัย

- จักรกฤษณ์ โปตาพล และคณะ. (2557). ความคาดหวังของสถานศึกษาที่มีต่อการจัดอบรมค่ายคุณธรรมจริยธรรม ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง. ทุนวิจัยจากศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ประจำปีงบประมาณ 2557.
- จักรกฤษณ์ โปตาพล และคณะ.(2561). การพัฒนารูปแบบการใช้ฉันทะจากหลักธรรมอิทธิบาท 4 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย. ทุนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติประจำปี 2561.
- จักรกฤษณ์ โปตาพล และคณะ. (2561). การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ รายวิชา ED1003 การวิจัยทางการและวิจัยในชั้นเรียน หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประจำปี 2561.
- จักรกฤษณ์ โปตาพล และคณะ. (2563). การพัฒนารูปแบบการใช้พรหมวิหารธรรม เพื่อความ มีประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. ทุนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2563.
- จักรกฤษณ์ โปตาพล และคณะ. (2564). ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง. ทุนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2564.
- จักรกฤษณ์ โปตาพล และคณะ. (2565). รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการศึกษา 4.0 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย. ทุนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2565.
- (ผู้ร่วมวิจัย) ยชुरเวท หงส์สิริ. (2566). การจัดการศึกษาเพื่อสร้างนวัตกรรมส่งเสริมยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงพุทธตามแนวคิดไทยแลนด์ 4.0 ของสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดเลย. ทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (ววน.) สถาบันวิจัยญาณสังวรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ 2566.

จักรกฤษณ์ โปตาพล. (2566). การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหารธรรม
สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย. ทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยญาณสังวร
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ 2566.

สถานที่ทำงานปัจจุบัน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ประวัตินักวิจัยร่วม

- ชื่อ-สกุล** นายประดิษฐ์ ศรีโนนยาง
- ตำแหน่ง** อาจารย์
- ประวัติการศึกษา** ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ปีที่จบ 2567
M.A. (Linguistics)
Poona University, India ปีที่จบ 2536
ศน.บ.(ภาษาอังกฤษ)
สภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย ปีที่จบ 2533
- ประวัติการทำงาน** 4 มกราคม 2559 – ปัจจุบัน ทำงานมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ตำแหน่งอาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ (บุคลากรอัตราจ้าง)

ผลงานทางวิชาการ

- (ผู้ร่วมวิจัย) ธนพร โปมิน.(2563). การพัฒนาระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับปริญญาตรีตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปด้วยการประยุกต์ใช้วิธีการสอนผ่านเว็บ. *Journal of Modern Learning Development*. 5(5). กันยายน - ตุลาคม 2563. หน้า 212 – 223.
- ประดิษฐ์ ศรีโนนยาง. (2564). Maharhuloada-sutta : curriculum of Buddhism for common people. *วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์*. 7(2). หน้า 229-246.
- ประดิษฐ์ ศรีโนนยาง. (2565). การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ (5 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. *Journal of Modern Learning Development*. 5(5). กันยายน - ตุลาคม 2563. หน้า 182 – 196
- (ผู้ร่วมวิจัย) ยชรวาท หงส์สิริ. (2565). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมผู้จัดค่ายภาษาอังกฤษของนักศึกษา สาขา วิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง. *วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์*. 8(2). กรกฎาคม - ธันวาคม 2565. หน้า 101-119.

- (ผู้ร่วมวิจัย) ทวีศักดิ์ ไครบุตร.(2565). การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนา การเรียนรู้ พระพุทธศาสนาของโรงเรียนผู้สูงอายุจังหวัดเลย. *วารสารการพัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่*, 7(9). กันยายน 2565. หน้า 81 – 95
- (ผู้ร่วมวิจัย) เตชทัต ปักสังขานนท์. (2566). การปลูกฝังคุณธรรมด้านความซื่อตรงตามหลักคำสอนใน ราชูโลวาทสูตรสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองเลย. *วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์*. 9(2). หน้า 99 – 111.

ผลงานวิจัย

- ประดิษฐ์ ศรีโนนยาง. (2566). *การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาการสอน ภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โดยใช้การจัดการ เรียนการสอนแบบโครงงาน*. ทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏ ราชวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ 2566.

สถานที่ทำงานปัจจุบัน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ประวัตินักวิจัยร่วม

ชื่อ-สกุล	นางสาวสุพรรณณี บุญหนัก
ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่ประกันคุณภาพการศึกษา
ประวัติการศึกษา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ปีที่จบ 2561 ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ปีที่จบ 2559 วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถิติประยุกต์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ปีที่จบ 2547
ประวัติการทำงาน	1 มิถุนายน 2552 – 30 กันยายน 2557 ทำงานมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ตำแหน่งนักวิชาการประกันคุณภาพการศึกษา (บุคลากรอัตราจ้าง) 1 ตุลาคม 2557 ถึงปัจจุบัน บุคลากรประจำมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ประกันคุณภาพการศึกษา 1 ตุลาคม 2560 รับภาระงาน ตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์งานบุคคล

ผลงานทางวิชาการ

- สุพรรณณี บุญหนัก. (2558). การจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตศรีล้านช้าง. *การประชุมวิชาการทางพระพุทธศาสนา ครั้งที่ 2 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ร่วมกับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาสถาบันพัฒนานักวิจัยแห่งประเทศไทยและมูลนิธิส่งเสริมการศึกษาของพระภิกษุสามเณรล้านนา วันที่ 2 เมษายน 2558 ณ โรงแรมเพชรรัตนการ์เด้น จังหวัดร้อยเอ็ด.*
- สุพรรณณี บุญหนัก. (2560). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของบุคลากรกับประสิทธิผลการดำเนินงานการจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง. *วารสารศาสตร์การศึกษาและพัฒนามนุษย์*. 1(2), 128-139.

- (ผู้ร่วม) จักรกฤษณ์ โปตาพล และคณะ. (2560). ความต้องการของพระภิกษุต่อการบริการวิชาการ จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย. *วารสาร ศึกษาศาสตร์และการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์*, 1(2), 90-108.
- สุพรรณณี บุญหนัก. (2562). การศึกษาแนวโน้มความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา ED 1003 : การวิจัยทางการศึกษาและการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาสาขาการสอน ภาษาอังกฤษมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง. *วารสาร ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*. 7(2), 373-382.
- (ผู้ร่วม) จักรกฤษณ์ โปตาพล และคณะ. (2562). การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ รายวิชา ED 1003 การวิจัยทางการศึกษาและการวิจัยในชั้นเรียน หลักสูตรศึกษาศาสตร บัณฑิตสาขาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ศรีล้านช้าง. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*. 7(2), 353-371.
- (ผู้ร่วม) จักรกฤษณ์ โปตาพล. (2563). แนวทางการจัดการศึกษาตามแนวคิดการศึกษา 4.0 ของ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง. *การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 18 และระดับนานาชาติครั้งที่ 2 “กระบวนการทัศน์ใหม่ในสถานการณ์โควิด-19 บน ฐานพระพุทธศาสนา” ณ หอประชุมอาคารสุชีพ ปุญญานุภาพ. พุทธศักราช 2563.*
- สุพรรณณี บุญหนัก.(2564). การจัดการเรียนรู้ออนไลน์ด้วย Microsoft Teams Application ของ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง. *วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์*. 7(1), 93-99.
- สุพรรณณี บุญหนัก. (2564). การศึกษา 4.0 : กระบวนทัศน์การศึกษามุ่งสู่อนาคตประเทศ. *วารสาร วิจัยศรีล้านช้าง*. 1(1), 41-53.
- สุพรรณณี บุญหนัก. (2564). รูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง. *วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์*. 7(2), 53-70.
- (ผู้ร่วมวิจัย) จินฉนวน วัฒนพันธ์. (2566). การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหา มกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง. *วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์*. 9(1). (มกราคม – มิถุนายน). หน้า 1-14.
- (ผู้ร่วมวิจัย) จักรกฤษณ์ โปตาพล. (2566). บริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ตามแนวคิดการศึกษา 4.0 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 7(10). (ตุลาคม 2566). หน้า 594-609.

(ผู้ร่วมวิจัย) ยชฺรเวท หงส์สิริ. (2567). การจัดการศึกษาเพื่อสร้างนวัตกรรมส่งเสริมยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงพุทธตามแนวคิดไทยแลนด์ 4.0 ของสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดเลย. *วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ*, 4(10). มกราคม - เมษายน. หน้า 63-77.

ผลงานการวิจัย

(ผู้ร่วมวิจัย) จักรกฤษณ์ โปตาพล และคณะ. (2557). *ความคาดหวังของสถานศึกษาที่มีต่อการจัดอบรมค่ายคุณธรรมจริยธรรม ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง*. ทุนวิจัยจากศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ประจำปีงบประมาณ 2557.

สุพรรณิ บุญหนัก. (2559). *การจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง*. ทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยญาณสังวรและศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ประจำปีงบประมาณ 2557.

(ผู้ร่วมวิจัย). จักรกฤษณ์ โปตาพล และคณะ.(2561). *การพัฒนารูปแบบการใช้ฉันทะจากหลักธรรมอิทธิบาท 4 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย*. ทุนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2561.

(ผู้ร่วมวิจัย). จักรกฤษณ์ โปตาพล และคณะ.(2561).*การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้รายวิชา ED1003 การวิจัยทางการและวิจัยในชั้นเรียน หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง*. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประจำปี 2561.

(ผู้ร่วมวิจัย). จักรกฤษณ์ โปตาพล และคณะ. (2563). *การพัฒนารูปแบบการใช้พรหมวิหารธรรมเพื่อความ มีประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา*. ทุนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2563.

สุพรรณิ บุญหนัก.(2563). *รูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง*. ทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ 2563.

(ผู้ร่วมวิจัย). จิณณวัตร แทนพันธ์.(2564). *การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง*. ทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ 2564.

- (ผู้ร่วมวิจัย). จักรกฤษณ์ โปดาพล. (2565). รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการศึกษา 4.0 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย. ทุนอุดหนุนจากการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (ววน.) สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ 2565.
- (ผู้ร่วมวิจัย) ยชुरเวท หงส์สิริ. (2566). การจัดการศึกษาเพื่อสร้างนวัตกรรมส่งเสริมยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงพุทธตามแนวคิดไทยแลนด์ 4.0 ของสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดเลย. ทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (ววน.) สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ 2566.
- (ผู้ร่วมวิจัย) จักรกฤษณ์ โปดาพล. (2566). การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหารธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเลย. ทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ 2566.

สถานที่ทำงานปัจจุบัน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง